

LÄS OM: skolan utomhus/kustens blommor/bo i hamn/paddla stående/
klobbens bodar/grynnors konst/häradskärs fyr/resande man mm ...

magasin **SKÄRGÅRD.**

sinne/smak/sevärdheter

Läs mer om grynnors
konst på sid 54

Varsågod!
Magasinet är gratis.

»Nu stundar grönskans och knopparnas
tid. När livet återvänder. Dagarna blir
längre och kraften likaså.«

våren 2017

KICK BACK & RELAX

Drömmer du om att lämna landet för några dagar eller veckor i vinter?

Kom in till oss så får du hjälp att skraddarsy din resa efter dina önskemål. Vi samarbetar med världens alla flygbolag och hotell.

Boka hos Freys så får du trygghet och personlig service, både före men även under resan om det skulle behövas.

Så luta dig tillbaka och låt oss sköta jobbet. Välkommen in i värmen.

KOM IN PÅ EN FIKA

För oss är varje resa unik och vi vill alltid ge dig bästa service. Oavsett om det är en weekendresa eller en drömrresa till Söderhavet. Boka gärna en tid, så diskuterar vi tillsammans fram den optimala resan över en fika.

DIREKTFLYG UT I VÄRLDEN

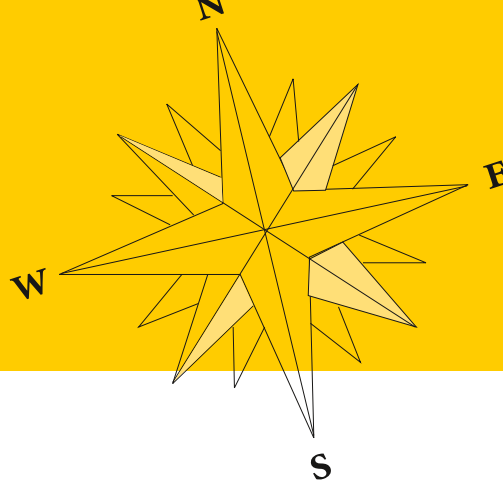
Aldrig förr har världen varit så nära som den är nu. Vi har många bra lösningar med direktflyg och egna hotellpaket. Bokar du med oss så får du trygghet av paketreselagen.

VÅRT EGET FILIPPINERNA

Vi kan Filippinerna och vet var de bästa stränderna och de mysigaste hotellen finns. Är det första gången du ska besöka landet så rekommenderar vi vårt eget hotell Easy Diving & Beach Resort.

DRÖMMEN OM SÖDERHAVET

Vi på Freys har flera gånger varit på besök i Söderhavet. Fiji, Cooköarna, Franska Polynesien och Mikronesien är alla fantastiska drömrresor. Låt oss sy ihop din drömrresa.

Ute i det gröna och sköna

Nu stundar grönskans och knopparnas tid.

När livet återvänder. Dagarna blir längre och kraften likaså. Efter alltför mycket stugusittande inomhus känns det skönt att andas frisk luft och möta solens strålar. I takt med att värmen stiger och dagarna blir längre tillbringas alltmer tid ute. I trädgården, på balkongen och i naturen. Man kan göra det mesta utanför husets väggar. Ta till exempel skolbarnen som åker till Utbildningsplats Gålö och lär sig hur blåstången ser ut, luktar, smakar och känns. I dess rätta miljö.

Detta nummer är späckat med tips och smultronställen – ute i naturen. Som det gamla vattentornet i Nynäshamn. En dold pärla med utsikt i alla väderstreck och plats för medhavd picknick. Botanisten Klas-Rune Johansson visar oss kustens blomsterprakt och växter. Från blåeld till marviol och strandkål. Mellan kobbar och skär på diverse grynnor upptäcker vi skärgårdens eget galleri, så kallad »Sea art« eller folkkonst i det fria. Ute i det offentliga rummet som allt fler väljer att utsmycka.

Vi tar även en tur till ett äkta åländskt fiskeskär – Klobben. Där vi finner lugnet i en charmig fiskebod. Och så fort isen släpper taget kan vi rusa ut och sjösätta en SUP-bräda för att stå upp och paddla. Paddeltrenden som är så »inne« nu.

I vanlig ordning skriver vi om en alldeles speciell fyrplats. Denna gången har vi varit till Häradsöskärs fyr. En riktig Heidenstammare. Våren innebär också sjösättning och båtvård. Vi tipsar om fördelarna med att borsta rent skrovet i en båtbotentvätt. Lika enkelt som att tvätta bilen. Och du, vet du vem Kapten Rolla var? Om inte, läs då om den äventyrlige och fagre mannens öde i himlen. Han hade verkligen ett yrke ute i det fria. Och så åker vi till ön Nässlingen för att träna styrkelyft med vedträn och annat skoj. Men ni kanske just nu är med på Utös traditionella träningshelg Kickstart Utö i maj och har fått detta gratisex i en goodiebag. Hur som haver vill vi önska alla – angenäm läsning (gärna utomhus). / REDAKTÖREN

»I takt med att värmen stiger och dagarna blir längre tillbringas alltmer tid ute.«

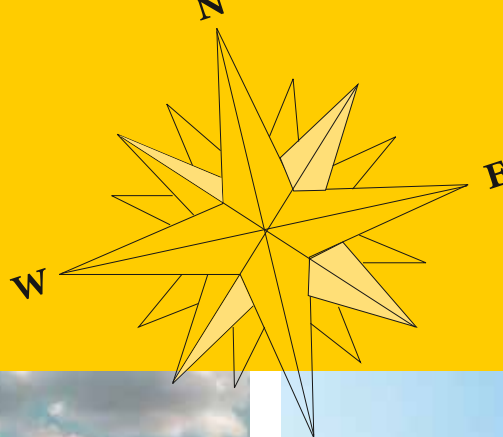
VAXHOLMS BED & BREAKFAST

ETT LITET HEMMA-HOS-HOTELL

Välkommen till Vaxholms Bed & Breakfast! Ett litet hotell, hemma hos oss, i Vaxholms äldre villakvarter. Här bor ni bekvämt i en egen lägenhet, bara ett stenkast från vattnet och några minuters promenad till hamnen. Vi har öppet året runt.

Boka på +46(0)703 725 333 eller www.vaxholmsbedandbreakfast.se

Innehåll

6

16

40

50

Med skolan i naturen

s 6

Med alla sina sinnen och naturen till hjälp lär sig skolbarn kunskaper för livet. Om tångräkor, blåmusslor, havstulpaner och mycket annat. Skärgårdsstiftelsen satsar på fyra utbildningsplatser i skärgården. Vi var med när den på Gålö invigdes.

Kustens blommor hägrar

s 16

Redan som ung tonåring med Ursings Fältdflora i handen blev han såld på blommor och växter. Följ med botanisten, författaren och naturfotografen Klas-Rune Johansson på jakt efter kustens blomstrandefåring.

Jättebygget i Norrtälje

s 40

Aldrig förr har det varit en sådan byggboom i Norrtälje som nu. Det är byggkranar runt om i staden. Största projektet sker i hamnen. Där har två silosar och andra byggnader rivits för att ge plats åt cirka 2 000 lägenheter. En helt ny stadsdel håller på att ta form.

Ledig i en bod

s 50

Allt fler vill ha, söker efter eller skulle behöva en lugn plats med ro, stillhet och tystnad. För att komma bort från vardagens livspussel och ladda batterierna. En sådan plats finns i den åländska skärgården. På fiskeskäret Klobben kan du bo i en exotisk bod. Nära havet.

Din Skärgårdsguide

s 85

I »guiden« hittar du de kontaktuppgifter du kan tänkas behöva. På pränt, oavsett täckning eller inte. Här finns telefonnummer och webadresser till våra annonsörer och aktörer i skärgården. Bra att ha om du ska boka bord eller beställa sjötaxi.

Akterspegeln

s 98

I detta nummers kluriga tävling »Går du bet på beten?« ska du lista ut vilket bete som kallas vad. Vi drar tre vinnare som får varsitt handgjort bete av trä. Att fiska med eller ha som dekorativ inredningsdetalj. Lycka till!

E D B L A D

Välkommen till oss! I Gåsvik på Vaddö finns outlet, butik och restaurang. En perfekt utflykt en ledig dag. Se edblad.com för öppettider, aktiviteter och evenemang.

Gåsvik • Norrtälje • Grisslehamn • Öregrund

Elever lägger näsan i blåstång

Utbildningsplats Skärgården är en stor satsning Skärgårdsstiftelsen gör för skolbarn. Klassrummen flyttar ut i naturen. På fyra platser. Vi var med när den på Gålö invigdes. Bland musslor, blåstång och annat spännande vid havet.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

FAKTA:

UTBILDNINGPLATS SKÄRGÅRDEN finns på fyra platser. Gälö, Riddersholm, Björnö och Hjälmö. Projektet vänder sig till barn oavsett ålder, kunskap, språk eller fysisk förutsättning. Det finns studiematerial kopplade till läroplanen för årskurserna 4–9. Materialet är lätt att anpassa även till andra åldrar. Uppgifter och övningar kan laddas ner från Skärgårdsstiftelsens hemsida. Vill du boka din grupp eller klass? Kontakta kansliet@skargardsstiftelsen.se eller ring 08-123 124 00. Projektet är ett samarbete mellan Skärgårdsstiftelsen och Arvsfonden.

– Får man kissa i Östersjön? frågar Sandra Löfgren, projektledare för Utbildningsplats Skärgården.

– Nej, svarar flera i kör.
 – Fiskarna får svårt att se då, säger någon.
 – Det blir svårt för fiskarna att andas också, menar en elev.
 Barnen från Fagersjöskolans klass 4A är ivriga och pratar i mun på varandra.
 – Det blir en massa äckliga alger ..., börjar Sandra förklara.

Vi har samlats vid en campingplats på Gålö i södra skärgården. Några sångsvanar flyger förbi över våra huvuden. Mot en klarblå himmel. En perfekt dag att slippa sitta inne i ett instängt klassrum. Snart kommer en busslast till med elever från Ormkärsskolans klass 5.

Vi börjar med att traska till en äng. Här finns en grillplats och en så kallad »LaGuide«, en wifi-punkt där man kan ladda ner informationsfilmer till sin smartphone och delta i en frågesport. Projektet *Utbildningsplats Skärgården* vill inkludera alla och har översatt välkomstfilmerna till främmande språk som arabiska, persiska, tigrinja och dari. Bland annat. För elever med hörselproblem finns teckentolkning.

Barnen delas in i grupper. Alla har

fått varsitt häfte med övningar och karta över området. Vi går in i skogen längs en stig som leder till »Sinnenas udde« och »Blåstångens udde«. På stubbar, i trädgrenar och annat blir vi överraskade av små figurer och väsen som skolbarn har gjort. Ett blått troll i en björk. Uggulan Bullen med flera. På ett träd hänger en skylt med texten GRAN och ett annat heter TALL. Vi passerar en myrstack och förundras över hur flitig en liten myra kan vara. Därpå upptäcker vi Ljunglöfs ruin. Resterna av sommarstugan där »Snus-Ljunglöf« bodde, han som låg bakom Ettans Snus.

Lär sig med alla sinnen

När vi kommer fram till Sinnenas udde möts vi av en jättestor fågel. Av ekträ med utbredda välkomnande vingar. Två och en halv meter mellan vingpetsarna.

En havsörn i naturlig storlek skapad av träkonstnären Robban Tranefalk, som är med oss på invigningen. Det är Sveriges största fågel. En karaktäristisk skärgårdsart som var nära att utrotas på grund av miljögifter, men nu har återhämtat sig. Vid udden finns också trä-

Sandra Löfgren

konstverk i jätteformat som föreställer blåmussla och havstulpan.
 Nere vid strandkanten har ett gäng samlats barfota eller med stövlar på. Barnen plaskar och skrattar i vattnet med hävar i högsta hugg. Man glömmar

»Här finns en grillplats och en så kallad »LaGuide«, en wifi-punkt där man kan ladda ner informationsfilmer till sin smartphone och delta i en frågesport.«

bort tid och rum. Befinner sig i nuet – djupt koncentrerade på att få spännande fångst. Några granskar sina fynd noggrant under lupp. Är det tångräka eller havssnäcka?

Kolla jag hittade en snäcka. En snäcka med en snäcka i, ropas det entusiastiskt.

Eleverna har förberett sig med lite studier om smådjur och insekter i skolan innan de kom hit. Natalie Tapia har hittat en tusensnäcka som hon stolt visar upp.

– Ska man lägga tillbaka den där man hittade den? undrar Natalie.

Plask!

Sofia Ghasemi halkade till när hon i upphetsningen fick syn på en liten groda. Barnen blir blöta, både frivilligt och ofrivilligt. Det tycks bara liva upp dem än mer. Näväl, så är det med äventyr i naturen. Det kan bli lite av gympass också där man får träna upp balansen och koordinationen. Sinnenas udde gör verkligen skäl för namnet. Här tar man in lärdom med hela kroppen, inte bara knoppen.

Brev till framtiden

Då vi sen följer stigen en bit bort kommer vi till nästa udde, Blåstångsudden.

»När vi kommer fram till Sinnenas udde möts vi av en jättestor fågel. Av ekträ med utbredda välkomnande vingar. Två och en halv meter mellan vingspetsarna.«

Här finns piassavakvaster liksom vid den förra udden, att sopa bort oönskade alger med. Så att blåstången ska trivas. En livsviktig art för Östersjön. Som är ett plågat hav i behov av all hjälp det kan få. Att sprida kunskap, intresse och omsorg som detta projekt gör, ger en bra grund och hopp om framtiden. Hoppas skolbarnen får med sig en bestående känsla av att vi bör alla hjälpas åt och göra »det lilla« vi kan. Många bäckar små ...

Och som David, 11 år skriver i sitt brev »Alla har hjälpt till att inte skräpa ner, så jag vill att ni ska fortsätta med att hålla rent«. Barnen får läsa ett fiktivt brev från Edith Andersson som var fosterbarn på Gälö 1894. Där hon berättar

om sitt liv, hur hon kom hit som fattig flicka från storstaden, fann frid och njöt av skönheten i naturen. Barnen uppmanas att själva skriva brev till framtiden. Om vad kommande generationer bör känna till och hur dagen har varit.

Vi samlar ihop oss på ängen och rundar av med korvgrillning och fika. Mysigt och trevligt. Alla verkar nöjda och glada. Den här dagen blir säkerligen ett minne för livet, särskilt för de barn från andra (ofta krigsdrabbade) nationer som inte vant sig vid att vistas i naturen och utan att vara rädd för den. Nästa invigning blir i naturreservatet Riddersholm på Rådmansö den 17 maj. Där finns nyttiga växter som ramslök, älggräs och mycket annat att upptäcka. 🐦

W

FOTO: THURE WIKBERG / SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

Boktips
Vännernas
bok i år

Äventyr i skärgården

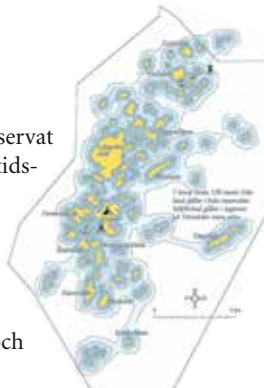
Årets vänbok som Skärgårdsstiftelsen delar ut till sina medlemmar är: Äventyr i skärgården av fotografen Henrik Trygg och skribenten Johan Tell. De tar med oss till olika sevärda platser i skärgården, från Örskär i norr till Landsort i söder. Det blir upplevelser året runt för alla åldrar och oavsett väder. Som till exempel

cykelutfärder på både klippor och grusvägar, vinterpaddling och skridskoturer på gnistrande isar. En guide full av inspiration till nya äventyr. Boken kommer ut i handeln den 15 mars.

TITEL: Äventyr i skärgården
FOTOGRAF: Henrik Trygg
FÖRFATTARE: Henrik Trygg, Johan Tell
FÖRLAG: Max Ström **ANTAL SIDOR:** 207
CIRKAPRIS: 223 kr **ISBN:** 978-917-12640-91

Europeisk utmärkelse till skärgårdsområde

EUROPARÅDET har utnämnt Bullerö och Långviksskär naturreservat i södra skärgården till European Diploma. Utmärkelsen är tidsbegränsad till tio år och förnyas endast om krav och villkor fortfarande uppfylls. Det tilldelas skyddade naturområden som både är viktiga ur Europas perspektiv och uppfyller kvar på höga naturvärden samt utmärkt god förvaltning. Områdena ska ha framstående vetenskapliga, kulturella eller estetiska värden, omfattas av ett lämpligt naturskydd och gärna ha en plan för områdets hållbara utveckling.

Cobab vann halvsidan

Det blev byggföretaget Cobab i Norrtälje som vann en halvsida i vår annonstävling »Boka i god tid« denna gång. Den andra vinnaren som vann en liten servicefolkanons blev Trosa-Vagnhärad SK. Vi gratulerar er båda och tack för att ni sparar vår tid.

FOTO: VIKINGABYN STORHOLMEN

Kulturmöte på Vikingabyn

På nationaldagen 6 juni upprepas fjolårets succé med firandet »Folkfesten kulturmötet« på Vikingabyn Storholmen i Svanberga norr om Norrtälje. Då samlas folk från världens hörn för att fira nationaldagen tillsammans. Det blir mångkulturellt så det står härligt till. Förra årets dragplåster var ingen mindre än komikern Henrik Schyffert. Vem det blir i år är i skrivande stund okänt.

HMS Gladan gör Öregrundare glada

HMS Gladan kommer till Öregrunds hamn den 29–30 juli. Inte bara blir detta en fröjd för ögat, utan det finns även möjlighet att själv gå på skeppet själv för en rundtur. HMS Gladan är ett av marinens segel/övningsfartyg. Fartyget ingår i Skonertdivisionen tillsammans med HMS Falken. Här har ni mer info: <http://blogg.forsvarsmakten.se/gladanochfalken/>

FOTO: FÖRSVARSMAKTEN

BOKA BESÖK OCH PROVNING

Spirit of Roslagen...

SMÅSKALIGT DRYCKESHANTVERK • FAMILY OWNED AND SMALL-SCALE DISTILLERY • 家族拥有小型酒厂 小型饮料手作室
TEL. 0176 22 71 30 www.roslagswhisky.se

Jess of Sweden
HANDMADE HIGH QUALITY JEWELRY
WWW.JESSOFSWEDEN.SE

Fredagsmys
Prova vår fredagspåse!
Råkor, egengjorda röror, tillbehör samt efterrätt.
Beställ före kl 11. Hämtas fre kl 15:30-17:30.
Grepén Marin i Öregrund, Kärrdalsv. 23.
Pris **195:-** /påse
SKÄRGÅRDS CATERING
info@skargardscatering.se, Jenny 073-971 51 12
www.skargardscatering.se

Öregrund/Östhammar »Grannstäderna vid havet«

Namnet Östhammar består av den fornnordiska ordet »hamar« som betyder stenig backe. Staden omnämns första gången 1368 då den fick sina stadsprivilegier. I slutet av 1400-talet hade farleden till Östhammar blivit så grund att borgarna anhöll om att få flytta till Öregrunds näs. Vilket bifölls och staden Öregrund föddes. Namnet betyder »grusgrundet« och antas syfta på Dummelgrundet utanför hamnen.

Vi har allt till ditt hem!
Kom in så hjälper vi dig med färg, tapeter, kakel, klinker och golv.

Välkommen in till oss för idéer och inspiration!

GÖR DET PROFFSIGT!
NORDSJÖ IDE & DESIGN
WISKA INSPIRATION

Roslagens Golv
Östhammar: Energivägen 1
Telefon: 0173-212 35
Öppettider: Vard 7-18, lör 9-14
www.nordsjoidedesign.se

Nordsjö
Idé&Design

Wilma
ÖREGRUND

Wilma
ÖREGRUND

Wilma Golfrestaurang & Kafé,
bakverk och bröd från eget bageri.

Öregrunds GK | Telefon 0173-32452

Wilma Catering,
till stora och små fester.

Kyrkogatan 10, Öregrund | Telefon 0173-30031
Öppet 8.00-17.00 alla dagar, året runt.

www.kafewilma.se

Vi möblerar **sommaren!**
Sommarmöbler från **Overab**

Karlavagnen
Bredvid Granngårdens utemarknad
Östhammar
070-687 18 76

Eds Trädgård
Östhammar

Rosor Buskar Perenner Häckväxter
Frukt- och Prydnadsträd Krukor m.m.
Trädgårdsrådgivning Planering
Anläggning Besöksträdgård & Café

edstradgard.se 0736 17 18 17 Facebook

Vårkänsla

MW FORMLYCKA
INREDNING • PRESENT

Rådhusgatan 23, Öregrund, 073-352 13 33, formlycka.se, info@formlycka.se

Gilla oss på Facebook & Instagram

ICA **Sommaröppet 8-23.01**
nära Öregrund

-Din färskvarubutik vid havet!

0173-313 10
Välkommen!

Geblod.nu
BLODGIVNING I SVERIGE

**VI PRESSAR INTE
BARA SLANG, VI KAN
HYDRAULIK OCKSÅ!**

Butiksförsäljning i Roslagen: Gammelbygatan 18 i Östhammar
www.parkerstore.com/se • www.industrihydraulik.se

Parker Store **INDUSTRI HYDRAULIK AB**

Visste du att ... Öregrund räknar sin tillvaro som stad från 1491 och är ursprungligen en koloni från Östhammar.

Sommarstuga med grönskande och vild trädgård.

FOTO: ROINE KARLSSON

Mot sommarens prunkande rabatter

Om jag säger att jag tycker att det är roligt att vardagsstäda är det en grov alternativ sanning. Men en period under året är det faktiskt ganska kul att städa! Det är nu, när det ljusnar och våren är på väg. Det finns en anledning att tvätta fönster nu när solen vill kunna titta in, att damma och plocka undan går galant eftersom jag vill få plats för mina små förgrodda planteringar och till och med dammsugning känns mer meningsfull när det inte bara är trist damm, utan en härlig blandning av dammrättor, torra blomblad, jord och utspillda lecakulor som ska bort.

Våren är planeringens tid! Härligt att bläddra i alla frökataloger och mentalt skapa underbara trädgårdar och rabatter.

I dessa oroliga tider uppmanas vi svenskar också att bli mer självförsörjande, så nu utformar jag även ett grönsaksland och en potatisåker, en kryddträdgård och en liten medelhavsvrå med flera citrus-träd, träd är ju så viktiga för miljön! I Kalifornien har man räknat ut att de ca nio miljoner träd, som kantar delstatens vägar och gator suger upp 900 000 ton koldioxid om året. Det är lika mycket som 120 000 bilar släpper ut – dessutom suger träden upp svavel och kväve och är trevliga att titta på! Fler träd ska jag ha!

Trädgården ska också gynna biologisk mångfald! En liten damm för grodor kanske? Härlig syren och nektarfyllda och färgstarka växter som lavendel, salvia, kaprifol, rudbeckia, bolltistel

och kärleksört för fjärilar och humlor.

Jag sår och planterar med stor inlevelse och drömmer om sommarens sköna stunder bland trädgårdens rosor, klematis, vallmo och krasse. Men, visst ja, rådjuren! De ingår ju också i den biologiska mångfalden ... Äsch, det i alla fall själva planerandet som är det roligaste!

/ MISSE LJUNGSTRÖM

MISSE LJUNGSTRÖM Skribent och pensionär. Hon har i många år varit redaktör för Stängmärket. Misse delar sitt boende mellan Saltsjöbaden och Svartsö. Magasin Skärgård har nöjet att samarbeta med Misse sedan starten för tretton år sedan. Hon skriver och fotograferar eller illustrerar i varje nummer.

»Våren är planeringens tid! Härligt att bläddra i alla frökataloger och mentalt skapa underbara trädgårdar och rabatter.«

GOTSKA SANDÖNS NATIONALPARK

BESÖK ÖSTERSJÖNS MEST ENSLIGA Ö

Upplev lugnet och stillheten. Njut av milsvida stränder, se sälar på nära håll och svävande havsörn. Vandra längs med 56 km markerad led genom säregen natur.

**Båt från
Nynäshamn & Fårösund**
24 maj-10 september
www.gotskasandon.se

Foto: Petter Rijnfors

bullandö krog

WERMDÖ

N 59° 17' 9, E 18° 39' 2

Öppet alla dagar
april - oktober

Musikkvällar på bryggan
juli - augusti

Festvåning
upp till 96 gäster

Julbord från skärgården
december

Restaurang
Catering

Festvåning
Konferens

08-571 458 54

www.bullandokrog.se

BÖCKER av Klas-Rune Johansson:

Ytterskärgård (1981),
Skärgårdens växtvärld (1996),
Kustflora (med Örjan Nilsson, 1992),
Värt att se i Roslagens natur (medf. 1992),
Stenshuvud – nationalparken på Österlen (1993),
Stenshuvuds vegetation och flora (1996),
Gotska Sandön – nationalpark i Östersjön (1999, rev. 2008),
Skärgårdens djurliv (2000),
Skärgårdsvår (2001),
Ängsö – nationalparken i Roslagen (2006),
Blommande skärgård (2007),
Skärgårdens växter och djur (2010).

A photograph of a rocky coastline. In the foreground, there are numerous tall, purple flowers growing from a rocky ground. In the background, several people are standing on a path, looking at the flowers. The sky is overcast and grey.

Förförd av kustens blomster

Författare, naturfotograf och botanist Klas Rune Johansson är passionerat intresserad av blommor och blad. Så till den milda grad att det uppslukar en stor del av hans liv. Mycket tack vare Riddersholms blomsterprakt.

TEXT O FOT: Klas-Rune Johansson

Marviol på Island.

Familjen kom till Gillberga här på Rådmansö under tidigt 1950-tal som sommarvärdar.

Vi hyrde en stuga och var här hela somrarna. Redan under tidiga tonåren började vi, jag och bondsonen Lasse titta på blommor. Med Ursings fältflora i hand och ryggsäck på rygg genomströvade vi omgivningarna.

Först här i byns närhet (allt var ju nytt) men sedan utsträckte vi våra exkursioner särskilt till det blomsterrika Riddersholm vid Kapellskår. Och blomintresset var väckt på riktigt. Så pass att jag i slutet av 1960-talet pluggade biologi och avslutade studierna med att göra en 3-betygsuppsats, en botanisk inventering över just Riddersholmsområdet.

Sedan hade jag tur. Hela Stockholms län skulle inventeras och det var bara för mig att börja jobba som fältbotanist. Precis det jag ville. Och jag kunde då flytta ut till vår stuga (pappa hade köpt stugan som vi hyrde från början) och jag tänkte leva »vildmarksliv« under några år – och har sedan blivit kvar. Än idag.

Skärgården fick mig i sitt våld i sina havsrönsstarka klor. Inventeringsjobben utvecklades till att jag kunde bli professionell naturfotograf och författare till naturböcker – en gammal dröm. Och på den vägen blev det. Hemmamarkerna här i Roslagen utvidgades alltmer. Först

FOTO: ROINE KARLSSON

Klas-Rune Johansson

hela Stockholms skärgård sedan västkustens skärgårdar, vidare till hela svenska och sedan norska kusten. Och idag håller jag på med ett vidlyftigt bokprojekt om

kustväxter i hela Norden – inklusive Island, Svalbard och Baltikum. Om jag någonsin kommer bli klar får tiden utvisa!?

Varför kustväxter? Viktigast

– jag trivs så förbaskat bra i kustmiljön. Med bätliv, salta bad och fria vidder, äventyr – och inte minst med de världssamma värdväxlingarna. Från idylliska långgrunda sandstränder med stekande sol, till karga klippstränder som vänder pannorna ut mot de väldiga havsvidderna där vågorna bryter mäktigt till skummande kaskaders vid full storm. Och även där finns ju växter. Beundransvärda. Man fylls av vördnad inför dessa pionjärer vid havsstrandens kant. I klippspringor och småskrevor biter de sig fast, salttåliga och härdiga.

Och de kan blomma förvånansvärt fint – bara man får syn på dem. Men man får huka sig och titta närmare. Vitblommade skörbjuggsörter, små vackert rosablommade triftplantor,

olika arvar och narvar. Och alla lavar tätt tryckta till klipporna uppe i skvättzonen, som breda bårder. Och som man bör ha koll på. Ätminstone de breda svartgrå bältena. Saltlaven är sträv men är det den snarlika halkalgen så är den snorhal vid blöta och orsakar mångt ofrivilligt dopp när man med förtampen i hand hoppar i land – swooop!

I norr vid atlant- och ishavskusten växer fjällväxter ända ner till havsstranden. Och om man jag även vurmar för fjällets blommor, blir det något alldeles extra när man möter dem där vid sipervatten och bäckdrag där fjällbranter störtar ner i bräddjupen – gull-, stjärn-, purpurbräckor som man mer förknippar med lappländska kalfjäll.

Här finns växter till nytta och nöje. I roslagsskärgården växer havtornsnår. De orangegula bären är synnerligen C-vitaminrika och framför allt på finska sidan plockar man dem och gör likör, mos och sylt. På kobbar och skär finns blåbär, lingon, tranbär (särskilt på »Tränjon«-skär), svarta vinbär (särskilt på »Tiströn«-skär), till och med hjortron. Och brännvinskryddor: Johannesört (hirkum pirkum), strandkvanne, pors i myrar, malört vid stränder (se upp, strandgråbo är snarlik men inte lika god). Matnyttigt: Gräslök (liknar trift som är osmaklig men ovanlig i Roslagens skärgård), ramslök (ganska vanlig i Rådmansös skärgård och har blivit populär till soppa). Strandkål, mest på Västkusten, likaså ostronört med smak av hav och just ostron.

Och andra intressanta växter: Den gamla färgväxten vejde, står som höga, gula flammor i tångvallar utmed stränderna (färgade förr svenska flaggan blå). Och de som väcker extra stort intresse – köttätarna! Silesår, tätört, vattenblåddror. De står där ute på kobbar farligt klibbiga eller med nedsänkta fångstblåsor, ute på svajiga myrar och kärr eller i vattenfyllda dammar i väntan på ro.

Så det finns verkligen anledning att titta närmare på blomster och blader ute på kobbar och skär. 🐾

»Och även där finns ju växter. Beundransvärda. Man fylls av vördnad inför dessa pionjärer vid havsstrandens kant. I klippspringor och småskrevor biter de sig fast, salttåliga och härdiga.«

Strandkål på Öland.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Ejderhusgrupp på Facebook

MAGASINSKÄRGÅRD har gjort flera reportage om hur man kan hjälpa den hotade ejdern med att bygga ejderhus åt den ruvande ådan. Efter att ha blivit inspirerade av fågelvaktarna på ön Lånan i norska skärgården. Detta har väckt stort intresse och allt fler vill bygga egna ejderkojor. Både här i Sverige, på Åland och i Finland. Nyligen startade vi »Ejderhusgruppen« på Facebook. Där kan medlemmarna lägga upp sina bilder och berätta hur det går eller ställa frågor. I skrivande stund har medlemsantalet ökat till 100 personer. / JOSEFIN EKBERG

Bland kobbar och skär

Missade du utställningen med Axel Sjöbergs skärgårdsbilder på Sven-Harrys konstmuseum i vintras? Då kan du köpa eller låna konstboken Bland kobbar och skär som gavs ut i samband med konstutställningen. Axel Sjöberg (1866-1950) fann sin konstnärliga identitet i skärgården.

Och han intresserade sig för skärgårdsbornas karga liv. Vi är många som inspirerats av Axel Sjöbergs måleri och fotografi genom åren. Olle Granaths text tecknar en värdefull helhetsbild av Axel Sjöbergs konstnärliga gärning. En välkommen bok för oss som beundrar skärgårdsskildraren Axel Sjöberg. / ROINE KARLSSON

TITEL: Axel Sjöberg – Bland kobbar och skär
FÖRFATTARE: Olle Granath
FÖRLAG: Carlsson Bokförlag, Sven-Harrys Konstmuseum **ANTAL SIDOR:** 96
CIRKAPRIS: 243 kr **ISBN:** 978-91-9814796-6-1

Boktips
 Konst från skär

Visste du att ... ultraljudsvågor kan skrämman bort havstulpaner från ditt båtskrov?

Konsten på Ljusterö

Har ni inte varit till Ljusterö utanför Åkersberga ännu, kan det varmt rekommenderas om ni är intresserade av konst och kultur. Ta en tur till Ljusterö torg. Förutom ett sevärt konstmuseum med många tavlor

av skärgårdskonstnärer, finns även modernare konst utomhus. En mur och en vägg med graffiti verk. Samt en färgglad elefant på en slags brygga, som står likt en asiatisk staty nära en thaivagn.

FOTO: KULTURFÖRENINGEN KATRINA

Det åländska »operaunderet«

Åland har många operasångare, kanske flest i världen per capita. Kulturföreningen Katrina vill lyfta detta »operaunder« i samband med firandet av Finlands självständighets 100-års jubileum i år. Figaro 1917 är ett åländskt operaprojekt som bygger på musiken i Mozarts opera Figaros bröllop. Operan utspelar sig år 1917 på badhushotellet i Mariehamn. Det är en produktion med artister från Åland, Finland, Sverige och Ryssland. Bröllopet blir en uppsluppen tillställning med många oväntade infall och händelser. Premiären sker 18 augusti i sommar. Fyra föreställningar planeras i Kongress- och kulturhuset Alandica i Mariehamn.

VÄLKOMMEN TILL
 KNUTMASSOMUSÉET

KVARNEN

BRUKSGATAN 6, GIMO

CAFÉ

ÖPPET MÅN-FRE 11.00 – 16.00 (STÄNGT HELGER, RÖDA DAGAR, MIDSOMMARAFTON)
 INFORMATION 0173-867 95 KVARNEN@OSTHAMMAR.SE • WWW.KNUTMASSO.SE

FÖRSÄLJNING AV KONSTHANTVERK

HANS GUSTAFSSON MOTORSÅGSKONST

ALUNDA GJUTERI GJUTJÄRN

TAGE ROBERTSSON TAVLOR

BJÖRN NILSSON LUFFARSLÖJD

Forsmarks Wärdshus

I detta vackra 1700-talsbruk ligger Wärdshuset
 med stor uteservering mot Bruksdammen.

Giftastankar? Boka ert bröllop hos oss.

Enkel och dubbelrum i gamla betjäntflygeln och tvätthuset.
 www.forsmarkswardshus.se Tel 0173-501 00

Öregrund

– staden vid havet –

ÖRSKÅRS FYR
VANDRARHEM, STUGOR
& SERVERING

Roslagens nordligaste utpost!
boka@orskarsfy.se
www.orskarsfy.se

FORMLYCKA
INREDNING PRESENT

www.formlycka.se, 073-352 13 33
Rådhusgatan 23, ÖREGRUND

**GRÄVLINGS
NATURPRODUKTER
GRÄSÖ**

Knivslipning Skydds jakt Hantverk
070-327 54 21
www.gravlingsnaturprodukter.se

**SUNDBODEN
ÖREGRUND**
Sjöhäls Eldar Café
www.sundboden.se 0173-133 63

Butik & Webshop

MUSKOT

En lifestylebutik för
honom & henne
Hamngatan 10, Öregrund
www.muskofashion.se

restaurang
**NORRSKEDIKA
HOTELL**
bar & café

Ett riktigt hotell
0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se

**Rävstens
stugby**

Stugbyn i skärgården
0173-360 18, info@ravsten.se
www.ravsten.se

Uddens Bed & Breakfast

Bed & Breakfast
0173-302 20, 070-316 59 99
www.uddensbb.se

Öregrund
BO & KAJAK
070-2805442 bokajak.se

Förmedlar boende, hyr ut kajaker,
cyklar mm. 070-280 54 42
www.bokajak.se

Pep'n Chilli
Fashioninspiration

Modebutikerna
Skärplinge & Öregrund
0294-100 80 0173-300 63

Hotell - Butik
KLOCKARGÅRDEN
Öregrund

Oasen mitt i stan
1700-tals miljö
0173-300 65
www.klockargardenoregrund.se

Nyströms Motor
Snesslinge

0173-140 04, 070-576 96 41
www.nystromsmotor.se

Epokgården

Lägenhetshotell - Konferens -
Vandrarhem med de sköna sångarna
0173-302 00
www.epokgarden.se

COOP
ÖREGRUND

Strandgatan 30, Öregrund
010-741 27 30
Må-fr 9-19, Lö 9-17, Sö 10-17

**ÖREGRUNDS
TRÄDGÅRD**

Trädgårdsrådgivning Trädbeskärning
Trädgårdsskötsel Grönsaksodling
Klara: 070-752 84 78
www.oregrundstradgard.se

GULDKORN: Solnedgången i havet / Stadsvandringar / Hembygdsgården med Sjöfartsmuseet / Medeltida stenkyrkan och klockstapeln / Fyrskeppet Västra Banken / Strandpromenaden med Societetshuset/Badortsdagarna / Tallparken med utsiktsplatser, sandstrand och klippor ...

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Krögarduo sätter Furusund på kartan

VÅREN 2016 köpte entreprenören Rudolf Lundin Furusunds vårdshus i Stockholms norra skärgård. Nu ska han, tillsammans med David Mattsson och Malin

Jönsson, tidigare krögare på Fejans skärgårdskrog, få Furusund vårdshus att blomstra. Det pågår en totalrenovering av matsal, kök och bar. I maj invigs den nya restaurangen. Vårdshuset ligger i det gamla Tullhuset från 1811 och i denna byggnad du finner också Skärgårdshotellet. Under sommaren är även Hamnkrogen öppen

där det bjuds på trubadur, After Sail och avslappnat häng på bryggan.

– Vi ska försöka få lite Fejankänsla över det hela, säger David som är i full färd med att planera sommarens menyer.

T/s Constantias långseglingar

Skolskutan Constantias långseglingar är öppna för alla som längtar till hav och skepp. Det krävs ingen tidigare sjövana eller förkunskaper. Ombord finns kunnig besättning. Unna dig upplevelsen att segla med ett traditionellt riggat träfartyg och få nya vänner för livet. Det brukar vara en härlig mix av människor som följer med, i olika åldrar och från blandad bakgrund.

På hemsidan www.constantia.se hittar du sommarens alla seglingar. Det börjar med en sju dagars tur genom Blå Kusten via Kalmarsund, runt Utklippan och vidare till Hanöbukts norra strand. Samling vid Huvudsta Strand i Solna torsdag 15 juni.

FOTO: STIFTELSEN SOLNASKUTAN T/S CONSTANTIA

Till salu! Till salu!

Komplett gym

Förvaras i förråd i Norrtälje

Utgångspris:
100 000 kr
eller högstbjudande
(bud senast 12 april)

Frågor och visning ring: 070-314 49 43
eller 070-866 62 60 KAC gymklubb

Årets Företagare
i Östhammar 2014

aföretagarna

DELKA

Ditt stängsel- och staketproffs

Försäljning
Montering

• Projektering
• Konsultation

DELKA.SE - 0173-230 77

Välkomna till ett mysigt café på
Herrgårdsområdet i Österbybruk

Öppet alla dagar sommartid

Tel 0733-240674

www.stallcafeet.se

Hus återfår sin glans

Det är något visst med Östhammar. Och dess grannstad Öregrund. Ett romantiskt och nostalgiskt skimmer. Spåren från badortsepoken lever vidare och vårdas ömt. Societetshuset i Öregrund är räddat sedan länge. Nu är det huset i Östhammars tur. **TEXT: Josefin Ekberg**

Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör

fick till slut ett avtal med kommunen och har nu tagit över driften. Med gemensamma krafter, ideellt arbete, sponsorer och bidrag har östhammarsfolket gått samman för att rädda sitt vackra hus med proveniens från förfall. Det användes senast som skola. »Källörskolan« hade stått tomt och oanvänt sedan 2005 när det riskerade att rivras. Några eldsjälar tog tag i saken och lyckades efter många turer rädda huset.

Idag råder här full aktivitet. Många hjälper till för att societetshuset ska återfå sin forna glans. Söndagar mellan

klockan 11–15 samlas frivilliga och hugger tag i olika uppgifter. Huset är från 1885 och ingick i Östhammars Havsbadansalt i den engelska parken. Hit kom gäster, »det fina folket« för att bada, umgås och må bra. I sina krinoliner, parasoller och höga hattar. De roade sig med att bada, spela tennis, krocket, äta god mat och lyssna på levande musik. Nu är det åter dags att finna nöjen i byggnaden.

– Det blir en samlingslokal med olika aktiviteter som bollopp, fester, möten och evenemang. Vi håller på och återställer huset till sitt ursprung från badortsepoken med paneler och fönster, men att det ändå lever upp till dagens krav, berättar ordförande Erik Walldén.

Närmast på programmet står valborgsfirande. Ett lyckat arrangemang från ifjol som återkommer. Senare i år planeras för mänskenssoaré, ärtsoppeafton och kulturdagarna i juli. Också det en succé från förra året då det bjöds på teater, trolleri, frågequiz, tesalong och konstutställning. Föreningen vilar inte på hanen kan man lugnt säga. Med full rulle på både renovering och planering. 🐦

FOTO: SKOTSNER EDHLUND

FOTO: BYGDEGÅRDSFÖRENINGEN SOCIETETSHUSET KÄLLÖR

Möt våren på Djurönäset

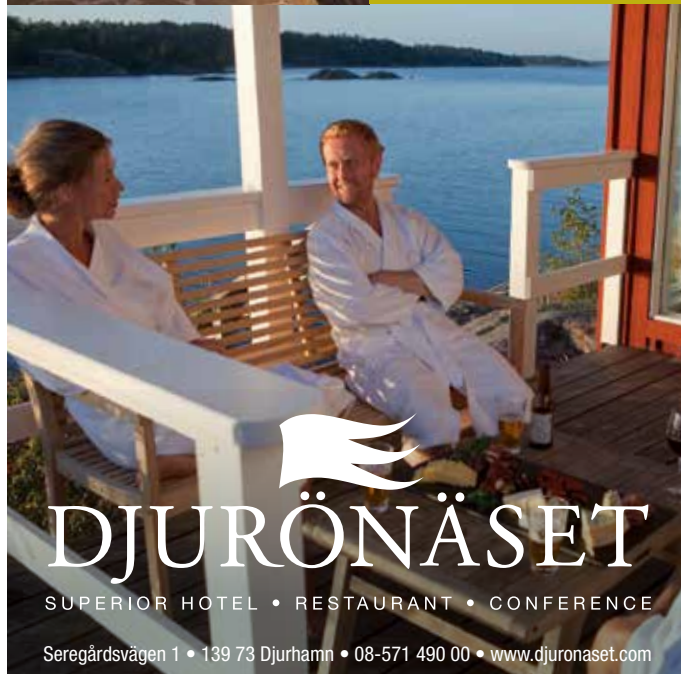
Koppla av med en weekend mitt i Stockholms skärgård. Njut av sköna promenader i unik skärgårdsmiljö, förstklassig mat och dryck, bastulandskap med 25-meterspool. Passa på att skämma bort dig med en härlig Spa-behandling. Varje helg kan du boka Skärgårdsweekend och Långweekend och varje fredag är det After Work. Välkommen hit!

Kalendarium våren 2017

Varje fredag	After Work med DJ
Alla lör–söndag	Skärgårdsweekend
Alla fre–söndag	Långweekend
24 mars	Konsert m. Christer Sjögren
15–16 april	Påsk-Skärgårdsweekend
14–16 april	Påsk-Långweekend
28 april	Konsert "Stars in Heaven"
30 april	Valborgsweekend
9 juni	Konsert m. Tommy Körberg
22 juni	Sjöboden öppnar
23 juni	Midsommarfirande
8 juli	Skärgårdsfestivalen

Kalendariet fylls på löpande under våren läs mer på www.djuronaset.com

DJURÖNÄSET

SUPERIOR HOTEL • RESTAURANT • CONFERENCE

Seregårdsvägen 1 • 139 73 Djurhamn • 08-571 490 00 • www.djuronaset.com

Fakta **VATTENTORNET**

När vattentornet byggdes i början på 1900-talet för att försörja kurortsanläggningen med vatten var det även försett med en utsiktsplattform. Utsiktsplattformen revs på 1930-talet, men har nu återställt.

Vattentornets cistern är delad i två halvor, där den undre delen fick dricksvatten från en brunn i kanten av stora gräsmattan nedanför, vilket sedan distribuerades till kurortens hotell och övriga byggnader. Den övre halvan fick sitt vatten från havet, vilket pumpades vidare till Parkgårdens behandlingsavdelningar. Här kunde man då bada karbad i »äkta havsvatten«, ibland även med tångskrubbing.

Källa: Anders Fält/Skänska vattentornssällskapet

Romantik på en högre nivå

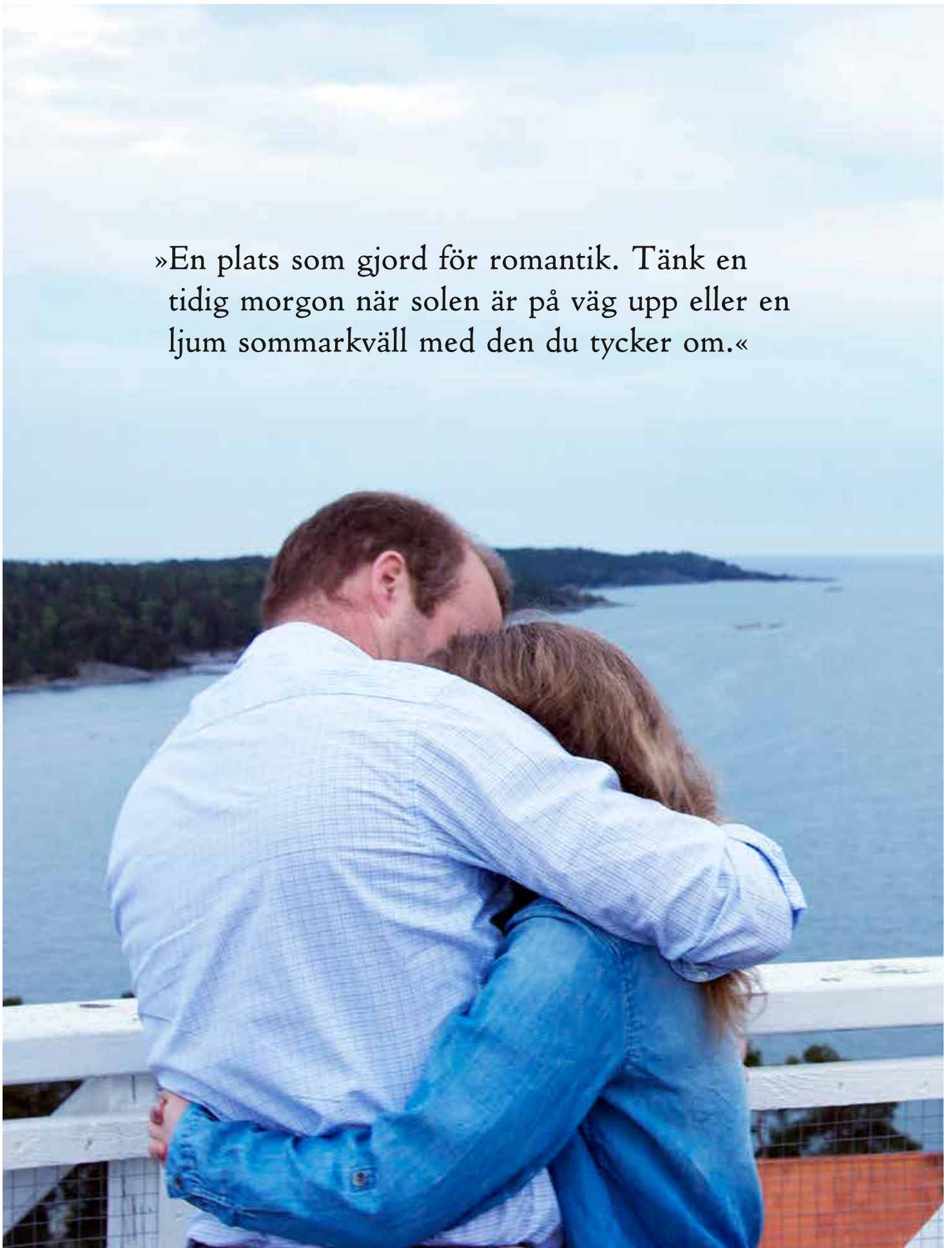
Du ser himmel och hav mötas i en obruten horisont. En lätt vind smeker din kind. Vilket håll du än vänder dig åt så är utsikten vid och ger dig en känsla av frid och frihet. Kan du tänka dig en mer romantisk plats?

TEXT O FOTO: Anna Arnerdal

Hänförande vy över
hav och horisont.

»En plats som gjord för romantik. Tänk en tidig morgon när solen är på väg upp eller en ljum sommarkväll med den du tycker om.«

Vattentornet sticker upp i grönskan på ön Trehörningen i Nynäshamn.

Ute på ön Trehörningen i Nynäshamn, med gamla sekelskiftesvillor och havsbadet med anor från början på 1900-talet, ligger vattentornet med sin utkiksplattform längst upp.

En plats som gjord för romantik. Tänk en tidig morgon när solen är på väg upp eller en ljum sommarkväll med den du tycker om. Eller varför inte en lugn lunchpaus i sällskap med bara dina egna tankar.

Bara 20 minuters promenad från fiskehamnen och Nynäshamns station, en bit upp i skogen, strax intill det så kallade Badhotellet hittar du detta något undangömda smultronställe. Uppifrån tornets topp ser du såväl den vackra skärgården, med sina alla öar, som den öppna havshorisonten.

Vattentornet byggdes i början på 1900-talet för att ge vatten till den då

nya och exklusiva kurortsanläggningen. Hit kom både kungligheter och många av dåtidens celebriteter för att njuta av tallbarrsbad och gyttjeinpackningar i sann anda av sekelskiftesromantik. Redan då var tornet försedd med en utkiksplattform. Av okänd anledning revs den dock på 1930-talet men sedan 1994 är det återigen möjligt att vandra upp för den slingriga och trånga trappan för att mötas av den hänförande utsikten. Härifrån ser du allt från Utö i norr till Landsort i söder. I skymning och mörker kan du se skenet från Landsorts fyr med sina 1 plus 4 blänkar i en 60-sekundersperiod.

Vattentornet såg till att kurortens hotell och övriga byggnader försågs med dricksvatten från en brunn i kanten av den stora gräsmattan nedanför. Den övre halvan fick sitt vatten från havet

som pumpades vidare till Parkgårdens behandlingsavdelningar. Där man kunde bada karbad i äkta havsvatten, ibland även med tångskrubbing.

Började med tåget

1905 var järnvägsförbindelsen mellan Stockholm och Nynäshamn klar. Många välbärgade familjer lät då bygga eleganta sommarvillor på den natursköna ön Trehörningen. Några av dessa stora vackra sekelskiftesvillor finns kvar än idag. Nynäshamn skulle bli en exklusiv kurort för det lite finare folket, med eleganta sommarbostäder, badhotell, kallbadhus och då behövdes så klart ett vattentorn.

1907 invigdes badhotellet men efter första världskriget hade det förfallit och stängdes igen 1919.

Efter ditt besök på vattentornet kan du fortsätta promenaden ut på den vackra

Picknick på räkor och öl.

ra Strandvägen. Då går du förbi ruinerna till det som var tänkt att bli Nynäshamns riktiga lyxhotell. Ett bygge som kung Oscar II besökte när endast grunden var klar. Tyvärr blev det inte mer, hotellbygget lades ner

i brist på pengar. Grunden finns dock kvar liksom utsikten över Gårdsfjärden. Härifrån ser du faktiskt det rödmålade vattentornet sticka upp i grönskan bakom det moderna Nynäs havsbad. 🐾

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Gärdesgårdsbygge i Kapellskär

HELGEN 12–14 MAJ blir det gärdesgårdsbyggarkurs i Riddersholms naturreservat vid Kapellskär på Rådmansö. Kursledare är Gunnar Lodin. Deltagarna får varva historia och teori med praktik i hur man bygger en gärdesgård. Avgift 2 185 kr inklusive kurslitteratur, lunch och fika. Logi på vandrarhemmet tillkommer. Max antal deltagare tio personer.

Kursen arrangeras i samarbete med Båt & Byggnadsvård i Roslagen som ligger i Vreta. På programmet står även mycket annat. Bland annat blir det Träbätens Dag den 15 april. Mer info finns på www.bbviroslagen.se

Boktips
Roslagen
under 90 år

Rospiggarnas egna bilder

Boken »Förr om åren« med svart-vita bilder är resultatet av en insamling som Norrtälje bibliotek startade under våren 2016. Bilderna är från slutet av 1800-talet fram till och med 1979. Redaktionen fick in över 1 000 bilder som mer eller mindre legat och blivit bortglömda i ett

halvsekel. Nästan 400 bilder från hela kommunen har nu blivit tillgängliga för oss alla. »Förr om åren« är rospiggarnas egen dokumentation om en plats på jorden. Att Norrtälje kommun är en stor skärgårdskommun märks i boken då temat »Skärgårdsliv« har fått ett eget kapitel med nästan en fjärdedel av bilderna. Allt arbete Jakob Jakobsson lagt ned på bildtexterna gör boken mycket läsvärd.

/ ROINE KARLSSON

TITEL: Förr om åren. Roslagsbornas egna bilder under 90 år.

PROJEKTLEDARE: Per Ahlin

TEXTER: Jakob Jakobsson **LAYOUT:** Anna Guttorp

FÖRLAG: Norrtälje Bibliotek Förlag

CIRKAPRIS: 150 kr ISBN: 978-91-982377-5-7

Visste du att ... Pelarorden är ett sällskap som ska främja umgänget mellan öbor och stadsfolk?

Krog på Högmarsö återuppstår

Den här sommaren öppnar den populära krogen vid Högmarsö varv igen. Men nu i ny regi. Det är Klara Möller Norén och Tomas Diederichsen som tar över rodret. Krogen döps om till Restaurang Varvet. I skrivande stund söker man personal. Mer info finns på deras Facebooksida.

Festival på strömmingar

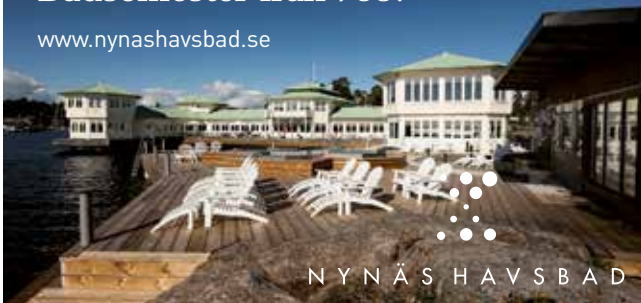
Välkommen till Hargshamns strömmingfestival lördag den 3 juni klockan 10–15. Det bjuds på strömmingsfiske, båtluckeloppis, sjöräddningen kommer på besök, husvagnsloppis, fiskdamm, ponnyridning, tipspromenad och mycket mer. I år kommer det finnas ett serveringstält vid småbåtshamnen där det serveras strömmingstallrik och strömmingsmackor.

FOTO: ROINE KARLSSON

Upplev Nynäs Havsbad! Badsemester från 795:-

www.nynashavsbad.se

NYNÄS HAVSBAD

Välkommen till Rådmansö bygdegård i Gräddö

40-årsjubileum lör 22 april

Festligheter för hela familjen

www.radmansobygdegard.se

Bli medlem du också! 5 nummer
veteranbåtskultur per år.
Sätt in 395:- på BG 5418-1128.

Ansök om medlemskap på vår hemsida,
så missar du inte nästa nummer.
Du kan också beställa tidigare nummer á 50 kr.

Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar
www.veteranbaten.se
info@veteranbaten.se 08-7837904

LANDGÅNGEN

RESTAURANG & CAFE

ÖPPET ÅRET RUNT I
KAPELLSKÄRSTERMINALEN

CATERING,
Á LA CARTE,
AVHÄMTNING,
MM.

FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER

**DAGENS LUNCH, 90:-
INKLUSIVE DRYCK,
SALLADSBUFFÉ, KAFFE & KAKA.
SERVERAS VARDAGAR 10.30-14.00**

GILLA OSS GÄRNA PÅ FACEBOOK

"LANDGÅNGEN RESTAURANG & CAFÉ"

**TELEFON 0176 440 50
WWW.INORRTELJE.SE**

WWW.SVARTSO.SE

Vi ses på Svartsö i sommar

Vaxholms Hembygdsgårds Café

Här njuter du av god mat och
dryck och en otrolig kakbuffé
med hembakat av alla de slag.
Kaffe från Vaxholms eget rosteri,
öl, vin och champagne. Du sitter

på första parkett vid havet och
kan bara njuta av atmosfären av
lugn, båtar och havsluft. Vi finns
i Norrhamnen i Vaxholms äldre
bebyggelse.

Trädgårdsgatan 19 • 08-541 319 80
www.facebook.com/vaxholmshembygdsgardscafe

SPECIALITET:
Båtupptagning – segelbåtar med masten på – för bottenvätt,
inspektion eller reparation. "Drive in" eller beställ tid.

SERVICE:
Motorer, propellrar och försäkringsskador.

Beställning av upptagning och information om båtplatser
Tel: 08-540 631 55 • Fax: 08-540 273 50
www.svinningemarina.se

Tandproblem?

Vi hjälper dig!

Ansluten till Försäkringskassan
Över 6 000 behandlade implantatpatienter.

Välkomna!

Mats Thomsson

Mats Thomsson
Leg tandläkare
SPEC KÄKKIRURGI

Stefan Graf
Leg tandläkare
MASTER OF IMPLANTOLOGY

TEL 08-540 881 00

www.teamthomsson.se

Furmans väg 29, Johannelunds Gärd, Åkersberga
Roslagsbanan hållplats Åkers Runö

Följetong Del 7

Omöjligt är ett hjärnspöke

AV Eva Kullgren

Resumé: Mitt i livet bestämmer sig Eva Kullgren för att förverkliga en gammal barndomsdröm. Hon skaffar sig en segelbåt för att bege sig ut på de stora haven. Alldeles ensam. Och utan erfarenhet. Eva och hennes båt s/y Olina fick uppleva många strapatser. En av dem var när hon somnade till bakom rodret och styrde kosan upp på en strand. Och fastnade. Men det gick bra till slut. Många hjälpsamma krafter och tidvattnet fick båten att komma loss. Här följer den spännande fortsättningen på boken *Omöjligt är ett hjärnspöke* som Eva skrev ombord. Framme vid Atlanten.

Utmattad av upplevelsen seglade jag in i det smala sundet till Santi Petri och det var bara tur att jag inte gick på grund igen innan jag lyckades ankra upp. Tidigt nästa morgon när tidvattnet gick ut lämnade jag detta överfyllda och farliga ställe »Hur kunde jag ens tänka på att gå in här utan motor?«, frågade jag mig själv när jag lyckats kryssa mig ut. Mina spanska vänner ringde ideligen och frågade om jag behövde en advokat. Någon hade skickat in en filmsnutt från räddningsaktionen till tv och nyhetsuppläsaren sade »En ensamseglande svenska har blivit anhållen på grund av vårdslöshet«.

I Cadiz lade jag mig på svaj mitt emellan Puerto Sherry och Puerto de Santa Maria, en suverän liten hamnstad full av bodegor och skaldjur. Jag stannade en tid, träffade fler vänner, besökte Fino la Ina-bodegan (köpte lite souvenirer till min dotter), jobbade på med mina nyhetsbrev och försökte göra en

sammanfattning av min tid i Medelhavet. Så här skrev jag:

Mitt emellan en massa civilisationers uppgång och fall ligger ett sägenomspunnet hav, Medelhavet. Två år tog det mig att korsa detta hav och två år rikare av erfarenheter blickar jag tillbaka. Medelhavet kan vara av ljuvaste blå färg för att i nästa ögonblick byta skepnad och bli skräckinjagande svart. Ett förrädiskt hav som många skaldat om.

Genom Dardanellerna med rasande fart och plötsligt ligger Medelhavet där. Under klarblå himmel latar det sig i solen. En ofattbar känsla »tänk att jag seglat ända hit alldeles själv«. Är det salta stänk eller tårar som mina läppar smakar på? I andakt styr Olina mot ön Bozcaada och lägger till i en trevlig liten hamn. Det bjuds på te och berättas att enligt den koptiska almanackan kommer det att blåsa rejält om tre till fem dagar. Kopterna är ett kristet folkslag från Egypten (de har en egen påve). Det

koptiska språket har dött ut men ordet almanacka är med största sannolikhet av koptiskt ursprung. Kopterna ägnade sig även åt att spå väder och deras väderalmanacka används än idag av seglarna i östra Medelhavet. Den tusenårig almanackan skulle visa sig ha rätt. Det blev en till skeppsbiblioteket.

Den turkiska kusten är full av vackra bukter och vikar, gröna barrträd och karga klippor. Vid uddarna händer underliga saker, vinden kan vända eller öka enormt i styrka. Respekten inför att runda en udde är viktig. Belöningen kommer då du ankrat upp i en fin vik. Turkosfärgat vatten, ett ankare och en lång lina iland, på så vis draggar du inte om vinden vrider och dessutom får du en fin lina att dra din jolle in till land med. Förutom den koptiska almanackan följde Olina även »marknadskalendern«. I de turkiska byarna finns fantastiska marknader fyllda av godsaker.

Öar är vackra, den grekiska skärgården spelar i en egen division. I Turkiet är det naturen som hänför, i Grekland atmosfären som trollbinder. Öar är förrädiska, man kan aldrig så noga veta om fallvindarna ska slita tag i dina segel eller om du hamnar i lä när du rundar en ö. Ha skoten i handen och håll hårt i rodret. Blåser det redan styv bris kan det vara idé att sätta en rev, bara ifall att ...

»Rubba inte mina cirklar« sade Arkimedes. Hade han varit sjöman skulle han ha sagt »Rubba inte mina trianglar« eller kanske semicirklar (180 grader precis som trianglar). På sjön är det viktigt att hela tiden veta var man är. GPS i all ära, för det är en bra upptäckning men den kan falla överbord, batterierna ta slut eller det värsta scenariot, amerikanerna stänger butiken.

Nåväl, ingen ko på isen för alla seglare har sjökort, två kompasser, klocka och en knopmätare ombord. Sedan handlar allt om trianglar, ta ut bäringarvinklar och trianglar, hålla kursen i kryssvinklar och trianglar, veta hur långt det är till landvinklar och trianglar. Lite krångligt att kompassen är 360 grader och klockan delad i sextio delar. Det skulle vara så mycket enklare

»Två år tog det mig att korsa detta hav
och två år rikare av erfarenheter blickar
jag tillbaka. Medelhavet kan vara av
ljuvaste blå färg för att i nästa ögonblick
byta skepnad och bli skräckinjagande
svart. Ett förrädiskt hav.«

»Sista dagen i Medelhavet kom ett jättestort stim med delfiner och tog avsked av oss. Jag hade inte sett delfiner på länge och det var ett kärt återseende.«

Vädret kan slå om snabbt.

Bildtext ...

Eva Kullgren har gjort sin livs resa.

med tiotalssystemet, men nu har Olina triangulerat sig igenom hela Medelhavet och det gick ju bra, plus att det inte var så tokigt med lite hjärngympa för hennes kapten.

Visst är det skönt att guppa i vågorna men Medelhavets vågor kan vara förskräckliga. Korta och elaka bryter de in över Olina. Det rister och river i henne, men hon är en fin gammal båt av utmärkt kvalitet och seglar lugnt vidare. Någon har gjort en klok uträkning över vågornas längd och höjd och kommit fram till slutsatsen att det perfekta måttet för en båt i Medelhavet är antingen under sju meter eller över fjorton. Olina är åtta och en halv. Vad är mest skräckinjagande, arga vågor som skummar vitt eller vulkanutbrotten på ön Stromboli som sprutar eld och lava?

Runt om i världen finns universitet som utbildar meteorologer, man kan ju undra vad det är för svartkonst de lär ut? Tanken att kunna förutspå väder är oerhörd, en utmärkt hjälp för oss sjöfarare. Alla är vi lite fanatiska vad det gäller sjörapporten och väder är ett stort konversationstema. Lita aldrig på rapporterna till 100 procent utan komplettera med dina egna iakttagelser. Det kan vara en alarmerande blodröd soluppgång, vindar som plötsligt byter riktning, skumma moln och om vädergubbarna spått fel, att ta reda på ovädrets centrum är och

»Medelhavet har varit den bästa lärare jag någonsin haft. Lastade med alla dessa positiva möten, visdom och framförallt tålamod seglade vi ut i Oceanen.«

var det är på väg. Vi knackar också gärna på våra barometrar.

I Medelhavet kan vinden vrida 180 grader och öka till dubbel styrka på en halvtimme, framförallt på vintern. Vintern är den i särklass vackraste årstiden att segla i. Luften är klar och frisk och havet ligger öde. Du drabbas aldrig av stiltje (en annars vanlig företeelse), det kommer alltid en liten vindpust. Ibland friskar det i ordentligt och det biter i kinderna. Det är härligt i de ensliga vikarna. Bara en sköldpadda som simmar förbi eller några getter som betar i sluttningen. En varm soppa och en vacker solnedgång. I vinterhamnarna blir Olina bemött som en havets drottning och det finns alltid en liten taverna som har öppet.

Sista dagen i Medelhavet kom ett jättestort stim med delfiner och tog avsked av oss. Jag hade inte sett delfiner på länge och det var ett kärt återseende. Mitt emellan tre världsdelar ligger ett spän-

nande hav. Två timmar tog det Olina att segla ut mellan Afrika och Gibraltarklippan, vi fullkomligt flög fram med saxade segel. Längs Medelhavets kust bor fantastiska människor som delat sitt bröd med mig och gett mig en hjälpende hand. Medelhavet har varit den bästa lärare jag någonsin haft. Lastade med alla dessa positiva möten, visdom och framförallt tålamod seglade vi ut i Oceanen. »Tänk att Olina och jag korsat hela Medelhavet alldeles själva«, tjuter jag av glädje och skriker »Tack Medelhavet«.

Atlanten

När jag låg för ankar, jobbade jag mycket med motorn. Jag grät till och med en skvätt i ren maktlöshet. Jag bestämde mig för att skrinlägga Portugals kust eftersom det är svårt att gå upp i flodmynningar utan motor och jag har inte mycket erfarenhet av tidvatten. Nu var det dags för det stora äventyret, Cadiz till Madeira. Jag lättade ankar vid tolvtiden

och till att börja med var det rätt lugnt, men då jag kom ut ur Cadizbukten tilltog vinden. Framåt kvällen blåste det rejält. Vågorna sköljde över Olina och jag blev tvungen att reva. Jag hade min brors gamla seglarbyxor på mig som jag kortat av hängslena på så att de nådde långt upp på bröstet på mig, med de var ändå lite för långa och när de blev blöta slickade de sig runt fötterna.

Då jag klev ner i sittbrunnen bröt en våg in sidledes och jag måste ha snubblat över byxorna då, för att innan jag hann reagera hade jag dunkat ryggen i en hård kant. Ett kraftigt slag. Jag blev skitskraj och tänkte »nu bröt jag ryggen« men så illa var det inte. Jag kom på fötter igen och gick in efter mina mirakeldroppar »bellis«. Det krängde något otroligt och när den ena handen kramade hårt om den värdefulla flaskan och den andra försökte hålla i sig, så kom ännu en elak våg och jag dundrade rakt in i grabbräcket med pannan. »Nu sprack hela pannan upp«, tänkte jag. Men så illa var det inte och jag kunde sätta mig ner och badda mina blessyrer. Inte är det konstigt att man får blåmärken i hög sjö. Det blåste rätt kraftigt de första två dyggen och dessutom var det mycket båttrafik. Det blev inte mycket vila. Och matlagning var det inte tal om. Jag åt upp all frukt och alla grönsaker. Förutom två lökar som jag gjorde tonfisksallad på, den tredje dagen, då det mojnat så pass att det gick att hacka lök.

Då jag handlade inför resan tyckte jag att jag laddat med massor av bra mat; linser, vita bönor, kikärter, makrill etcetera, allt på burk, fullkornsskorpor och massor av mineralvatten. Det var meningen att burkmaten skulle drygas ut med grönsakerna men där satt jag och slevade i mig dem kalla och direkt från burken. Riktigtäckligt faktiskt. Kroppen sög efter något sött och som tur var hade jag fått några marmeladkonserver av min väninna och kunde bre på tjocka lager på de torra skorporna. Maten var den stora missen, lite gott hade jag väl ändå kunnat unna mig. Nästa långa seglats ska jag ladda med torkad frukt, nötter, kakor och juice.

Trots att man hade sagt mig att jag

Hav och himmel bjuder på mäktiga naturupplevelser.

»Jag tror att rädslan över ensamheten bottnar i tvivel över din egen existens. Finns det ingen vid din sida som ger dig bekräftelse kan du känna dig ensam.«

nog skulle fixa det på en vecka, så hade jag räknat med en tio till elva dagars seglats. Sex dygn och tre timmar tog det. Det är ändå bra fint med lite vind i alla fall. Den sista tiden, efter strandningen hade jag börjat tvivla över det här med ensamsegling, men nu är jag fullt övertygad om att detta är helt rätt. Det är en mäktigt känsla att vara alldeles ensam därute på havet. Jag skrev så här om »Ensamheten och jag«:

Jag får ofta frågan »Hur klarar du av ensamheten?« Jag tror att rädslan över ensamheten bottnar i tvivel över din egen existens. Finns det ingen vid din sida som ger dig bekräftelse kan du känna dig ensam. Nästan som att inte finnas till. Ibland känner jag mig så ensam när jag är bland andra människor. Ensam och osynlig då jag likt en zombie rör mig i tunnelbanenätets undre värld. Ensam och osäker om alla besluten kring barnens uppväxt. Jag har känt mig mycket ensam många gånger men då var det ingen som frågade »Hur klarar du av ensamheten?«

Nu är min ensamhet självvald och känns inte längre svår att bära. Jag ser inte mig själv som ensam utan snarare som en liten, liten beståndsdel i detta

stora kallat »världsalltet«. Ibland vill jag dela min glädje med andra »Såg du?« vill jag säga men det finns ingen att säga det till. Ibland vill jag kramas och älska, känna hud mot hud. Och ibland har jag tur och träffar någon. Jag tror att människor mår bäst i varandras sällskap men ibland kanske det är bra med en liten paus från mänskligheten. I alla fall i mitt fall. Ensamheten och jag. Vi trivs rätt bra tillsammans.

»Vem är du? Vem är jag?« frågar jag trots att svaret är givet. »Ingen«. Ensamheten och jag är som två gamla älskare oförmögna att leva utan varandra. Du kan ge mig sorg och saknad av mina nära och kära. Du kan ge min glädje och lättnad över att slippa alla andra. Dessa känslor som min hjärna skapar istället för att njuta av nuet. »Du, Ensamheten, kom och låt vinden blåsa bort dessa grubblerier« ... 🐦

Läs mer om Evas seglats i sommarumret som kommer ut i juni. Har du missat tidigare delar av följetongen finns de att läsa på www.magasinskargard.se. Se även Eva7seas.wordpress.com och facebook.com/eva7seas. Vill du boka Eva Kullgren som föreläsare? Maila till eva7seas@yahoo.se eller ring henne på 072-835 43 01.

Hållnäs & Skärplinge

– halvön norr om Öregrund –

Carinas Kära Ting
PRESENT & HANTVERKSbutik

Graverar till dop, bröllop,
födelsedag & studenten
SOMMARCAFÉ & LOPPIS
Löten 311, Skärplinge
070-672 99 23 www.carinaskarating.se

Calles Fisk
FAGERVIKEN

Butik & Servering
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

HJP
VVS

Hjälminge, Hållnäs
070-130 73 37

Saras Blommor
Florist Sara Söderberg

Torget 2, 819 30 Skärplinge
Tel. 0294-512727
allasarasblommor@gmail.com

ICA
nära

Kastbergs
Edvallav. 19, Hållnäs
0294-220 05 www.ica.se

SVENNES
DÄCKSERVICE

MÅN-FRE 07.00-17.30 LÖR 09.00-13.00
Hållnäs Tel. 0294-220 37

PG PERSSONS
FISKERI

Färsk & rökt fisk
Fredagar ICA Skärplinge
Övrig tid Gudinge
0294-303 47 • 073-035 80 71
ge43@telia.com

GRIGGEBO BERGTÄKT
skärplinge
GRUS AB

070-312 31 32

Skärplinge
Maskin AB

Husqvarna - Stiga - Evinrude
0294-221 51

ICA
TORGET
SKÄRPLINGE

Ol-Anders väg 1 Skärplinge
0294-102 55 www.ica.se

HÅLLSTRANDS FISK

Hästkär

FÄRSK & RÖKT FISK-SURSTRÖMMING
0705-44 85 56
www.hallstrandfisk.se

Pep'n Chilli
Fashioninspiration

Modebutikerna
Skärplinge & Öregrund
0294-100 80 0173-300 63

HÄR FINNS GOTT OM SMULTRONSTÄLLEN: Lingnåre, Sikhjälma, Fågelsundet, Rossholms stigar, Ångskär, Fagerviken, Gudinge, Slada och Kapplasse naturreservat.

Nappat på att göra beten

I ett garage i ett villaområde i Norrtälje träffar vi dataanalytikern Hans Engström. Här får han utlopp för sina kreativa och fingerfärdiga sidor. Hans tillverkar beten av trä. Förvillande lika äkta småfiskar. Förhoppningsvis lurar det någon storgädda eller så. **TEXT:** Josefin Ekberg **FOTO:** Roine Karlsson

– **Det är min svågers fel.** När vi började fiska ihop köpte han en massa handgjorda beten och började nördas ner sig, förklarar han.

Hans kom då på idén att tillverka dem själv.

Jag ville ha beten i olika färger och tänkte att det där borde jag kunna göra själv. »Hur svårt kan det va?« tänkte jag.

Så började hans nya hobby för ungefär ett år sedan. Ett fritidsintresse som är långt från yrkeslivet bakom datorn. Här i garaget får han utlopp för sin fantasi och kan bygga något med händerna. Hans är helt och hållet självlärd. Han hade inte snickrat sedan i skolan på slöjdekationen när han började med betena.

Han visar hur han gör. Det börjar med en träbit. Av ek till exempel. Den sågas till en fisklik oval form som sedan filas till mjukare former.

– Först hade jag bara en fogsvans och en rasp, berättar han.

Nu har han skaffat både sticksåg och airbrush (ett målarverktyg som blåser ut färg med luft). Nästa inköp blir troligen en bandsåg och en fräs.

– Men jag tycker att det är kul att raspa i och för sig, säger han.

Är det meditativt?

– Ja. Man koncentrerar sig så på träbiten, förklarar han.

För att inte betet ska flyta bort från ett hål som han fyller med bly. Hur mycket provar han sig fram. Han lägger betet i en hink med vatten och ser om

det sjunker som en sten. När han fyllt hålet med lagom mycket bly täpper han till det med spackel. Sedan blir det två lager med grundlack. Hans tillverkar fiskögon som han gjuter i epoxy och borrar hål för pupillen. Förvillande likt riktiga ögon som stirrar. Man får inte vara känslig för att bli psykad. Själv tycker jag, det vill säga undertecknad, att det kan vara jobbigt att rensa fisk på grund av blicken.

Munnen full med betet

Ett lyckosamt bete ska vara så likt en naturlig fisk som möjligt. Och det kan vara olika utseende, färger beroende på fiskevattnen.

– I våra vatten funkar färgen orange bra, avslöjar han.

Till vissa beten använder Hans aluminiumfolie eller reflextejp som blänker liksom en sill.

– I vattnen längre ut ska det vara silvrigt, säger han.

Vad är roligast?

– Målningen. När jag bestämmer hur det ska se ut, svarar han.

För att få fram mönstren från fiskens fjäll används olika tekniker. Ibland tar han tyll och sprayar färg genom hålen, eller

så gör han schabloner av plast, en annan gång tar han helt enkelt och handmålar direkt med pensel. Det sista momentet på betet innan krokarna sätts fast är att lägga på slutlacken. Tre gånger. Mellan varje lackning ska betet torka. Det görs med ett fiffigt »torkhjul« som snurrar runt så att det blir ett jämnt lager.

– Epoxylacken tar lång tid att torka, förklarar han.

Ett bete kan ta sammanlagt 2,5 timme att tillverka. Hittills har Hans gjort omkring 75 beten. En del är beställningsjobb, annars gör han nu främst två sorters beten: »Mouthful« som är ett lite större jerkbete och »Munchie«, som är lite mindre. Men fler modeller är under utveckling. Träslagen är ek och furu. Än så länge säljer han betena själv. Ett kostar normalt 300 kronor eller 500 kr för två.

När en betesbyggare är riktigt proffsig blir det samlarvärde på dess alster. Hans idol är Anders »Wolfcreek« Ulvforsen – en av världens bästa betesbyggare, men det finns många otroligt duktiga betesbyggare i Sverige. Hans som är ny i branschen provar sig fram och blir allt skickligare. Varumärket heter »Prophecy Baits«. Betena ska vara naturtrogna men det viktigaste är ändå att det nappar. Extra roligt tycker Hans det är att höra fiskehistorier om storfångster med hans bete.

– Klas Skoglund, alias The Pike Father och svensk gäddbloggare, fick upp en 5,8 kilo gädda på mitt bete, berättar han stolt.

– Det känns också väldigt skönt att få napp med ett egenhändigt snickrat bete, tycker Hans. Ett kvitto på att han har gjort ett bra jobb. 🐟

»Hans tillverkar fiskögon som han gjuter i epoxy och borrar hål för pupillen. Förvillande likt riktiga ögon som stirrar på en.«

NAMN: Hans Engström **ÅLDER:** 38 år
FAMILJ: Fru och två barn
BOR: Norrtälje **YRKE:** Dataanalytiker
HOBBY: Betsbyggare
MER INFO: www.baitlove.se,
facebook.com/prophesy_baits,
instagram/prophesy_baits

GULDSMEDERNA

Välkommen in i vår ateljé och låt oss förverkliga ditt drömsmycke

Posthusgatan 6 · 761 24 Norrtälje · Tel. 0176 156 56
www.guldsmederna.se #@guldsmederna

Åtellet – en naturlig mötesplats!

0176-700 450
info@atellet.se
www.atellet.se
SJÖTULLSGATAN 10, NORRTÄLJE

#atelletnorrtalje
facebook.com/atellet

Norrköping »Roslagens huvudstad«

Namnet Norrtälje skrevs 1298 in Telgium samt 1409 Norra Tælgha. Detta har i doktrinen ansetts stå för ett med tälja besläktat namn på inbyggare: »deras som bor vid inskärningen«, med vilket avses »vid den långa viken«. Mitt igenom staden flyter Norrtäljeån. I hamnen ligger ångbåten S/S Norrtälje sedan 28 juli 1968. Båten levererades år 1900 och har trafikerat ett flertal sträckor bland annat till Åland. Idag är ångbåten en restaurang.

Visste du att Pensionat Granparken, Hotell Roslagen och Lilla Torget har varit inspelningsplatser för filmen »Ha ett underbart liv«?

Roslagens bokhandel
Kunskap i centrum

Lilla torget Norrtälje
Tel. 0176-199 70
www.roslagensbokhandel.se

JANSSONS MARKISER

Allt i solskydd

**Markiser • Persienner
Rullgardiner**

Kontakta oss gärna för gratis mättagning!

Estunavägen 13 B, 761 51 Norrtälje
Tel 0176-177 95, E-post info@janssonsmarkiser.com
www.janssonsmarkiser.com

eld
BUTIKEN

Skärgårdstunnan Panel 190
fr. 21.900 kr | fr. 1.004 kr/mån

Jötul F 371 Advance
22.500 kr | 1.030 kr/mån

Eldbutikens Norrtälje
Söderlinds Vedspisar
Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax)
Tel: 0176-142 00. norrtalje@eldbutikens.se
Mån-Tors 10-18 | Fre 10-17 | Lör 11-14
Lördagsstängt juni-juli-aug
www.eldbutikens.se

FOTO: ÅDA WILD BOAR RACE

Boktips
Konstbok från
Svartlöga

Svartlöga måleri och poesi

Konstnären Staffan Sandler har nu tillsammans med skribenten Lena Köster givit ut en måleri- och poesisamling »Svartlöga – ö i ytterskärsgård«. Det är hans andra bok. Den första »En vidare himmelskupa än man trodde fanns« kom ut 2015. Han har

också planer på en tredje bok. Efter ett långt och kreativt yrkesliv började Staffan Sandler som 60-åring måla sitt älskade Svartlöga i havsbandet utanför Kapellskär. Hans måleri får mig att tänka på Norrlandskonstnären Helmer Osslunds färgstarka naturbilder. På insidan av omslaget har Lena Köster skrivit en vals för Svartlöga som slutar så fint. »Dit går min längtan, dit går min färd, till bryggan i hamnen, till blommande tid«. / ROINE KARLSSON

TITEL: Svartlöga – ö i ytterskärsgård.
TEXTER OCH BILDER: Staffan Sandler och Lena Köster
FÖRLAG: Gitt Förlag **ANTAL SIDOR:** 54
PRIS: 120 kr inkl porto
BESTÄLL: Staffan@sandler.se
070-757 42 12, 0176-860 61

Terränglöpning utanför Trosa

HELGEN 8-9 APRIL sker terränglöpningsstävlingen Åda Wild Boar Race (på svenska »vildsvinsloppet«). Det blir flera olika banor på sträckor mellan tre till 50 kilometer. Den längsta går mellan Åda utanför Trosa och Nynäs Slott. Åda Gold & Country Club erbjuder boende och middag under tävlingsdagarna. Deltagarna kan även boka så kallade »tentipitalt« att bo i under evenemanget. Mer info finns på websidan adawildboar.se

Roslagsbostäder
ett hem att längta till

Nyproduktion i Norrtälje

Nu bygger vi fler hyreslägenheter i Norrtälje!
Vill Du veta mer? Besök vår hemsida där aktuell information finns eller kontakta oss på telefon.

Din hyresvärd i Roslagen! Vi förmedlar
hyreslägenheter samt lokaler på fem orter i kommunen.

Lommarvägen 1, plan 2
Box 56, 761 21 Norrtälje
Tfn: 0176-20 75 00
info@roslagsbostader.se

www.roslagsbostader.se

Blommor till Bröllop, Fest och Begravning.

- Snittblommor
- Krukväxter
- Uteväxter
- Levererar även ombud

Blomstra Rimbo

Tel. 0175-711 17 Köpmannag.2, Rimbo

Veterantraktorns dag Färsna gård

- * Över 200 Veteranfordon
- * Slåttermaskin o tröskverk
- * Dragracing V-traktorer
- * Hölass
- * Servering
- * Entré 100:-, 0-17 år gratis

5 aug
11-16

Facebook:

[veterantraktorklubben norrtelje](https://www.facebook.com/veterantraktorklubben-norrtelje)
www.veterantraktorklubben.nu

Pia Alm
Certifierad Inredare

0708-11 86 56

pia@indoorstylingdesign.se

INDOOR STYLING
&
DESIGN

Hamnstaden Norrtälje i väntans tider

Sedan länge har det planerats att bygga bostäder i Norrtäljes gamla hamnområde. Nu börjar det hända saker i raskt tempo. Silosarna har rivits, bygget av etapp ett har påbörjats och nya gator med moderna sopsugar börjar anläggas. **TEXT:** Josefin Ekberg **FOTO:** Roine Karlsson

Fakta NORRTÄLJE HAMN

Vill du veta mer om projektet gå in på www.norrtaljehamn.se och/eller kom till hamnkontoret (i före detta terminalen) på Öppet Hus den 23 mars eller 27 april i vår.

Roger Gustafsson är kommunens projektledare för Norrtälje Hamn.

»Åj, aj, aj. Det bultar och det bankar« kan man säga i dubbel bemärkelse när det byggs för fullt i hamnen.

Många nyfikna blickar beskådar förändringarna som sker. Genom ett tittfönster på det omgärdande planket kan man längtansfullt se sitt nya hem växa fram. Och från första parkett i Societetsparken har Norrtäljebor bevistat skådespelet när de två höga silosarna varsamt har rivits bit för bit. Nostalgiskt för vissa som minns böndernas köande traktorer och skönt för andra som tycker att de var stadens fulaste byggnadsverk.

Nu är det ett minne blott. Plötsligt syns mer himmel bakom stadsmotivet Norrtälje. Ett tag till i alla fall. I framtiden ska det byggas två nya höghus. På 16–19 våningar. Moderna hus med spännande arkitektur och hänförande utsikt över Norrtäljevikens inlopp. De kallas Norrtälje Torn och intresseanmälningarna är redan i full gång.

Den nya stadsdelen byggs i tre etapper. Etapp ett närmast stadskärnan

är på gång och beräknas stå klart om cirka två år. De flesta husen i hamnområdet blir fyra-sex våningar höga. Ett flertal olika byggherrar bygger förutom Norrtälje kommun. Hela området beräknas stå klart om femton-tjugo år. Då kan så mycket som 5 000 personer bo här. I totalt 20 kvarter.

– Det blir 2 000 lägenheter, berättar Norrtälje Hamns projektledare Roger Gustafsson och avslöjar att det varit stort intresse från byggherrar. Centrumfastigheter, Index Residence, Wästbygg Projektutveckling Stockholm, JM, Riksbyggen och Slättö förvaltning (som satsar på hyresrätter) är klara. Kommunen har ställt starka krav på miljösat-

ningar. Ett orubbligt villkor i förhandlingarna.

Projektet har en tydlig hållbarhetsprofil. Det blir energisnålt, solceller, miljövänlig byggteknik med mera, säger Roger.

I hamnområdet anläggs en så kallad »sopsug« som tar hand om hushållens sopor och samlar upp det på ett ställe, vilket gör att man slipper sopbilar som bullrar och släpper ut avgaser på gatorna.

Ett annat spännande projekt är kvarteret »Tjärleken« som byggs med väggar av timmer.

– Norra Europas största bostadsprojekt byggt av massivt trä. Med ca 400 lägenheter, avslöjar han.

– En miljöfördel med trä som byggnadsmaterial är att det binder koldioxid, förklarar Roger.

– Vi är med i det rikstäckande projektet Citylab Action. Det är 12 stadsbyggnadsprojekt i Sverige som har möten och workshops för att satsa på 17 olika hållbarhetsmål. Vi delger varandra problem och lösningar, förklarar han.

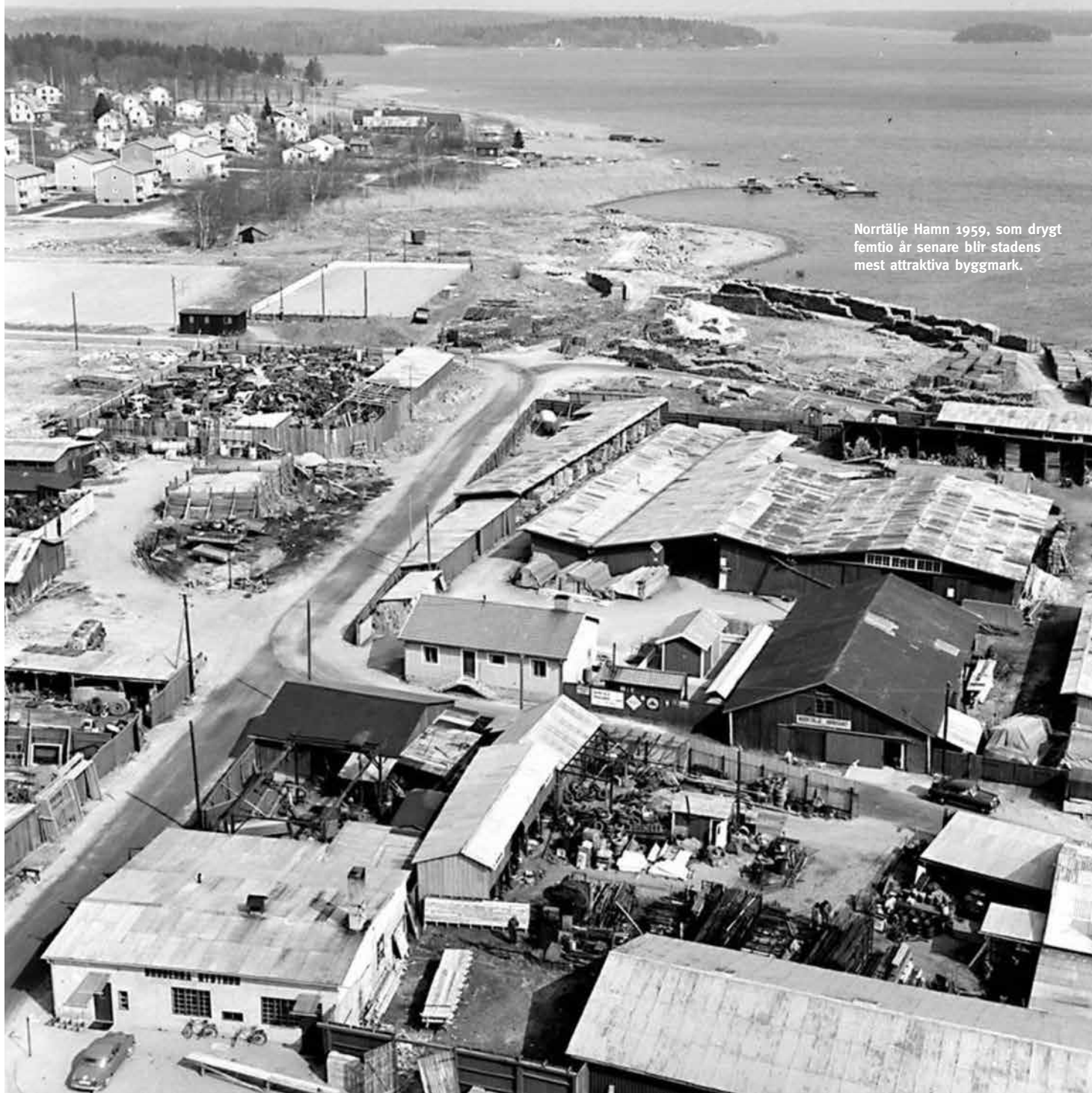
Även det planerade bostadsområdet Lommarstranden i Norrtälje är med i hållbarhetsprojektet. Det byggs så det knakar nu i den här staden. Närheten till huvudstaden såväl som till naturen gör det attraktivt. Och möjligheter att pendla är goda med E18. Även Arlanda, Uppsala, skärgården och Åland finns på behörigt avstånd.

Barn, båtar och bad

Visionen för stadsdelen och kajen är att det ska bli levande, en mötesplats för alla, ett offentligt rum där ung som gammal ska trivas, ett »stadens vardagsrum«

»Till kajen hämtas inspiration från skärgårdens natur med konstgjorda klippor. Här ska det andas »Porten till havet«.«

»Det här är den största förändringen av staden sedan rysshärningarna ödelade den för snart 300 år sedan. Den här gången blir stadskärnan dubbelt så stor och mer än dubbelt så snabbt.«

Norrtälje Hamn 1959, som drygt femtio år senare blir stadens mest attraktiva byggmark.

Här kan nyfikna se hur bygget förlöper.

Hamnkalaset blev en succé för hela familjen. I sommar sker festen 29 juli.

FOTO: NORRTÄLJE KOMMUN

»Nyckelorden i planeringen är »barn, båtar och bad«. Det blir bryggor, båtplatser, pir, strandpark och badplats.«

för både boende och besökare. Nyckelorden i planeringen är »barn, båtar och bad«. Det blir bryggor, båtplatser, pir, strandpark och badplats. Vid kajen ska det finnas en båtpool med elbåtar och laddningsstation för de som vill hyra en miljövänlig och tystgående båt.

– Även de som inte har råd med båt ska få tillgång till båt, menar Roger som fått gehör för sin båtpoolidé.

Till kajen hämtas inspiration från

skärgårdens natur med konstgjorda klippor. Här ska det andas »Porten till havet«. Norrtälje, »Roslagens huvudstad« med sin långa vik som leder rakt ut till arkipelagens exotiska världar och Ålands hav rakt österut. I planeringen finns en djuphamn för taxibåtar och s/s Blidöund som kör turer till skärgården. Restaurangbåten s/s Norrtälje, stadens stolta museifartyg ska ligga kvar vid kajen. Det marina temat går också igen i

namnen på kvarteren som döps till Masten, Kajutan, Durken, Fartyget, Pråmen och så vidare.

I husens bottenvåningar blir det plats för butiker med skyltfönster, caféer, krogar och annat. En förlängning av stadskärnan helt enkelt. Det blir ett nytt gångstråk, Östra Rögårdsgatan. I planerna ingår också ett »allaktivitetshus« där det ska finnas en scen och plats för kulturella evenemang, utställningar med mera. Det blir p-husgarage i bostadshuset under mark samt en del parkeringar utmed gatorna. En SL-buss kommer att trafikera det nya bostadsområdet. Tanken är att det ska bli begränsat med biltrafik och tryggt att bo här.

Locka barnfamiljer

Förutom Bryggor, Båtar, Bad och Barnvänligt blir det en Bro också. Mycket på BegynnelseBokstaven B alltså (för att här vill man Bo – he, he). Bron leder till den attraktiva Societetsparken, med anor från badortsepoken. En namntävling gav bron namnet »Havslänken« och bron beräknas stå klar 2019.

Ett av målen är som sagt att locka barnfamiljer. Vilket gett oss festligheterna med »Hamnkalaset«. En lyckad satsning med vattenlek och underhållning för familjer en sommar dag i slutet av juli. Ett bra tillfälle att göra reklam för det nya bostadsprojektet.

– Förutom det uppskattade Hamnkalaset planerar vi för en hel del andra initiativ och aktiviteter för barnfamiljer, berättar Nina Pergament, kommunikationsansvarig i Norrtälje Hamn. Till sommaren inviger vi »Vardagsrummet« – en plats för lek och »häng« för sköna sommar dagar vid kajen.

Det här är den största förändringen av staden sedan rysshärningarna ödelade den för snart 300 år sedan. Den här gången blir stadskärnan dubbelt så stor och mer än dubbelt så snabbt. 🐼

ICA VÄDDÖ
Supermarket 0176-778 80

**VI HAR ÖPPET 8-21
 ALLA DAGAR**

Välkommen!

WiFi GRATIS

Välkomna in till vårt mysiga café och bageri i Grisslehamns centrum.

Hembakt bröd, matiga smörgåsar, smarriga bakelser, kaffebröd och tårter.

• Lättsamma luncher till picknick eller en kaffe och glass på altanen

Välkomna önskar Mia

Öppet helger fr skärtorsdag 9-16. 1 juni-31 aug öppet varje dag.
 Därefter helger tom Allhelgona.

0175-330 45 • www.bagarbod.se

Vaddö »Här trivs man«

Vaddö (Waddö) är den norra delen av en ö i norra Roslagen (i Norrtälje kommun) och ligger cirka 10 mil norr om Stockholm. Vaddö räknas tillsammans med den södra delen av ön, som går under namnet Björkö, som Sveriges till storleken sjunde största ö. I söder övergår Vaddö till Barnens Ö och Björkö och i norr finns broförbindelse till Fogdö och Singö. Från Grisslehamn går färjor till och från Åland. Ön har cirka 3 000 permanentbostäder och drygt 8 000 fritidshus. Näringslivet på ön är beroende av sommarturismen. Många hantverkare arbetar som egna företagare.

Hantverksbageri i Grisslehamn
 Levererar till butiker. Tar emot beställningar.
 Egen brödbutik öppen sommartid.

- * Stenugnsbakat surdegsbröd
- * Frallor, bullar, kondis
- * Tårter och mycket mer

Ronjas Bageri
Även framme på en kaffestol

0175-546 258 @Ronjasbageri på Instagram och Facebook

0176-525 12
 info@sirpercys.se
 www.sirpercys.se

**Spännande & traditionell
 mat med skärgårdstänsla**

Oljka bufféer • Bufféopsamlingar • Företagsfester
 Glas & porcellin • Bord & stolar

Vi ordnar festen - vi ordnar rydjen

SALNÖ GÅRD
 ETT SKÄRGÅRDSHEMMAN I ROSLAGEN

Konferens • Möten • Fest • Logi

TEL: 0176-93130

INFO@SALNOGARD.SE WWW.SALNOGARD.SE

ROSLAGENS SJÖFARTSMUSEUM
 Älmsta Vaddö

Museum (550 m²) med rika samlingar från Roslagens sjöfart under gången tid
 Beläget på Kaplansbacken
 Egen brygga vid Vaddö kanal

ÖPPETTIDER:
 1 juni to m 31 augusti kl 10.00 - 16.00
 Midsommarafton stängt
 Extra öppethållande för grupper efter överenskommelse

Telefon 0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
 Försäljning av kaffe, läsk, bröd och glass

Att stå upp och paddla tränar både styrka och balans.

Surfa på ny paddelväg

Alla sätt är bra utom de dåliga brukar de ju heta, och det finns onekligen många sätt att ta sig fram på i vatten. Vi testar olika paddelsporter. Som nya flugan SUP, Stand Up Paddling bland annat. **TEXT O. FOTO: Gunnika Isaksson-Lutteman**

Att ro kan ge meditativ ro.

FOTO: GUNNIKA ISAKSSON-LUTTEMAN

Solen kikar nyfiket fram då och då denna dag i slutet på maj. I Solna strand har nyfikna samlats för att prova på olika paddelsporter. Det är Kajaktiv, Row generation och SUP360 som har öppet hus och det är gratis att prova för dem som vill.

– Stand up paddle är en växande trend, konstaterar James Venimore, ägare av Kajaktiv som säljer kajaker och SUP-brädor.

Idag finns både SUP-brädor och allsköns kajaker att testpaddla. Både stabila havskajaker för den som vill paddla långturer i skärgården och långsmala surf-skikajaker för dem som mer är ute efter fart och träning. Surfski användes ofta av australiska och sydafrikanska livräddare

och var från början en surfbräda som paddlades sittandes. Farkosten utvecklades och gick mer och mer mot att bli en kajak och idag finns flera tävlingsklasser inom sporten.

– En annan trend som kommer nu är kajakfiske, säger James och förklarar att inom sportfiske är det optimalt eftersom fisken inte skräms av en ljudlös kajak som smyger fram i vattnet.

Bra träning för bålen

På en SUP-bräda står du upp och paddlar och sporten kan nästan liknas med längdskidåkning på vattnet. Brädorna är stabila och det är lätt att lära sig.

Det dröjer inte länge förrän jag har hittat balansen på brädan och sätter fart

över vattnet. Tre drag på ena sidan och lika många på andra. Hålla tungan rätt i mun för att inte ramla i svallet efter mötande båt. När jag vänder tillbaka får jag hjälp av medvinden och magmuskulerna skvallrar redan om att det är bra träning.

Stand Up Paddle boarding eller paddelsurfing är en relativt ny sport i Sverige som har sitt ursprung på Hawaii. I jakten på den perfekta vågen ville surfarna ta sig fram snabbare och paddeln blev då ett hjälpfullt verktyg. Trots att det började som en sport i vågor har den också spritt sig till lugnare vatten. I Sverige är det inte ovanligt att få syn på paddlare med SUP-brädor i insjöar och stilla vattendrag. Idag räknas det som världens snabbast växande vattensport och hundratals tävlingar arrangeras runt om i världen. I Sverige finns en SUP Race serie att tävla i samt Svenska mästerskapen i SUP sprint.

– Fördelen med SUP är många, brädan är uppläsbar och tar liten plats när den inte används och så är det superbra träning för bålen, säger Eve-Lina Larsson som driver SUP360 som bland annat arrangerar turer och träningskvällar i innerstan.

Rodd för äventyr eller motion

Företaget Row generation som också är på plats har specialiserat sig på roddbåtar av olika slag.

– Det finns en båt som passar alla, berättar Wim Kotzé som både bygger, utvecklar och säljer roddbåtar.

Wim förklarar att vare sig du ska expeditionsro, motionsro eller vill ut på långfärd längs kusten så är rodd en investering i hälsan. De rörliga rullsätena i båtarna gör att hela kroppen får jobba och flåset får sitt likaså. Wim hoppar i sportroddbåten Row Explorer för att visa. Han accelererar snabbt över fjärden och får extra tryck i årtagen med hjälp av benen. Det ser lätt och smidigt ut, och får mig att vilja testa. Det måste vara som att ro en väl inrodd gammal eka, fast i version 2.0. 🐦

»En annan trend som kommer nu är kajakfiske. Inom sportfiske är det optimalt eftersom fisken inte skräms av en ljudlös kajak som smyger fram i vattnet.«

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Boktips
Årsbok om
sjöfart

Ett kulturhistoriskt dokument

Roslagens sjöfartsminnesförenings årsbok Rospiggen dimper ned i brevlådan hos medlemmarna den tid på året när det är som mörkast. Det här är föreningens 77:nde bok. Med den och tidigare böcker har det blivit över

10 000 sidor sjöfarts- och kulturhistoria. Det är sjöfarare, hembygdsforskare och sjöhistoriskt intresserade som bidrar med manus. Den nya fyren på Understen firade 100 år 2016 och uppmärksammas på 25 sidor av fyra skribenter. Här finns historier om redare, snickare och den sista skärkarlen Gösta Söderman i ett fint porträtt av Richard Grandin och Måna Roos. Plus en massa sjöfart om vår hembygd i havet och en resa till krigets färd i Singapore och Hongkong. 128 fullspäckade sidor med sjöfartsdokumentation. / ROINE KARLSSON

TITEL: Rospiggen 2017

UTGIVARE: Roslagens Sjöfartsminnesförening

PRIS: Årsavgift med bok 275 kr

ANTAL SIDOR: 128

Varv i Tryggs händer

ANDERS TRYGG blir i mars ny ägare till Pelle-Pia Hedbergs varv och marinbutik i Gräddö på Rådmansö utanför Norrtälje. Nytt namn på rörelsen är Skärgårdsvarvet. Här bedrivs vinterupplag, service, reparationer och försäljning av båtdelar.

– Jag ska fortsätta med det Pelle har gjort och utveckla verksamheten. Det ska bli en auktoriserad Hondaverkstad. Eventuellt blir det försäljning av båtar också på sikt, avslöjar Anders.

Varvet är i trygga händer kan man lugnt säga. Anders Trygg är mekaniker och elektriker, upp vuxen på Söderöra med båtbyggare i släkten, har bakgrund som deltidssbrandman och jobbar som biträdande stationschef för Sjöräddningen. Hans morbror var den i skärgården kände profilen Gösta »siste skärkarlen« Söderman. / JOSEFIN EKBERG

Kulturvandring på Rindö

Förra sommaren invigdes slingan Kulturvandring på östra Rindö, där intressanta platser längs Ox djupet, vid Rindöby och det forna regementet KA1 lyfts fram i två informativa skyltar. Med hjälp av QR-koder får du Rindös historia direkt till din mobil eller dator. Det är föreningen Rindö-borna i samarbete med Vaxholms turistbyrå som står bakom initiativet. Till sommaren är

det tänkt att vandringen utvidgas med även västra Rindös historiska lämningar. Läs mer på www.rindoborna.se

TEXT O FOTO: GUNNIKA ISAKSSON-LUTTEMAN

FOTO: ROINE KARLSSON

Ny kulturscen i Norrtälje

Den 4–6 maj invigs Kapellet i den forna kyrkolokalen Elim-kapellet i Norrtälje. Då bjuds på lyxig middag och underhållning av Patrik Larsson och The Mad Men Band. I den vackra tegelbyggnaden renoveras det för fullt inför premiären. Ägaren Kapellet i Norrtälje AB med Anders Vossman i spetsen berättar för Norrtälje Tidning att det blir fler läktare, likt en teater och att kök håller på att byggas. Det kommer att bli ett varierat kulturutbud med olika slags tillställningar, allt från stand up till opera men även konferenser och föreläsningar. Mer info finns på www.kapellet.nu.

Hyr container till fast pris.

Vi ställer ut → Ni fyller på → Vi hämtar

info@cadexa.se | 0175-142 30 | cadexa.se

CADEXA

• AKTIVITETER • NÖJE • MAT • AVKOPPLING

Välkommen till festliga Käringsund!

Käringsund är en fantastisk plats vid havet i Eckerö på Ålands västra spets. Här finns stor terrass med pool, café, bistro, pizzeria och restaurang. Hela sommaren erbjuder vi roliga evenemang. Det finns massor att göra för stora och små: bad, cykling, paddling, tennis, minigolf, båtar, båtutflykter med guide, fiske, trampbilar, volley och mycket annat. Välkommen!

Evenemang 2017

- 29.4 Bistron och Pizzerian öppnar för säsongen
- 31.5-3.6 Trollingträff Åland
- 17.6 Postrodd, middagsbuffé och dans
- 23-24.6 Midsommarfest
- 1.7 Barnens fiskedag
- 1.7 ROCKABILLYFEST
- 8.7 Semesterloppet
- 25-26.8 Käringsund Triathlon
- 23.9 Åland Swimrun
- 23.9 BUGGKVÄLL
- 30.9 Säsongsavslutning

Käringsundsloppet 1-2/7

Kombinerat motions- och tävlingslopp på cykel!
 Drygt 170 km tävling eller 10, 33 eller 85 km motion – du väljer själv!

Läs mer på www.karingsundsloppet.ax.

Oxfilefrossa, grillbuffé och tacbuffé hela juli. För alla våra evenemang besök: www.karingsund.ax.

KÄRINGSUND
 RESORT & CONFERENCE

info@karingsund.ax | www.karingsund.ax
 +358 18 38 000 | facebook.com/karingsund

HYR UT DIN STUGA MED OSS

Tryggt – Enkelt – Betalning i förskott
 – Skattefritt upp till 50 000:-

info@stugsommar.se
www.stugsommar.se
 020-625625

Stugsommar.se
 HYR I HELA SVERIGE

BASTU FÖR LIVSKVALITÉ!

I Baseco sortimentet har vi bastustugor i många alternativ. Modern design med stora glas förenar den varma bastun med naturen kring stugan. Komplettera med elektrisk eller vedeldad bastuugn. Med vårt produkter kan du forma din personliga stil på bastuhuset. En variant på bastuhuset Skansnäs 7 finns att se i vår butik.

Bastuhuset Gellas 15 kvm med stort generöst glasparti.

Hos oss finner du det stora utbud av:
 Bastuagnar, skorstenar, el bastuaggregat, bastudörrar, bastulavar, belysningar och tillbehör.

Se alla våra kampanjer på www.bastuspecialisten.se

Bastuspecialisten

BASTU I BRASVÄRME I BAD
 Karlsbodavägen 19A, Box 11104, 168 11 Bromma.
 Tel: 08-445 14 10. E-post: info@bastuspecialisten.se

Pensionat Villa Dagmar

FURUSUND

Rum, café
 sommarloppis
 galleri

Välkomna!

070-757 57 46 • 076-212 98 97
facebook.com/villadagmar
villadagmar.se

Rofyllt på fiskeskär

Femstjärniga hotell finns överallt. Men Klobben finns bara på Åland. Ett fiskeläge i genuin stil – tio bodar på en klippa med havet som närmaste granne. Här eldar man i sin kamin på kvällen och lyssnar på tystnaden.

TEXT: Helena Forsgård **FOTO:** Robert Jansson

Här vill man gärna
ta ett morgondopp.

Inredningen andas sjöliv.

Virket kommer från åländska skogar.

Jukkasjärvi har sitt ishotell och Harads nära Luleå sitt Treehotell.

Klobben på Åland spelar i samma division. Något helt eget, något som man inte hittar någon annanstans.

Klobben öppnades i somras och premiärgrupperna hade olika anledningar att boka ön. En del höll yogaläger, andra firade kalas för nära och kära medan företagsledare diskuterade framtida strategier. Och så kom Nordens statsministrar på ett eftermiddagsbesök en vacker dag i september.

Klobben bygger vidare på det åländska kulturarvet. I början av 1900-talet fanns flera så kallade fiskelägen runt Åland. Öarna låg i regel i det yttersta havsbandet nära fiskrika vatten och de befolkades under några intensiva sensommarveckor när man fiskade strömming för vinterns behov. Strömmingen

såldes också på marknader både i Sverige och Finland.

På öarna byggdes enkla bodar för övernattnig. Ibland upp till 40 bodar som stod tätt på det kala berget. Arbetet pågick dygnet runt och alla i familjerna deltog. Männen var ute till havs och fiskade. Kvinnor och barn rensade strömmingen som lades i stora trätunnor med salt.

Saltarbod för umgänge

Bodarna på Klobben liknar de bodar som fanns på fiskelägena. De är byggda på ett hantverksmässigt sätt och i samklang med naturen. Det tog ett och ett halvt år. Virket kommer från åländska skogar. Otaliga tallar fälldes, många av dem har vuxit långsamt i över 400 år och kilsågades till rejäla bräder.

I varje bod finns tre sängar och en

egen kamin. Om man vill ha extra värme eller bara njuta av elden gör man upp en brasa. Förutom bodarna för övernattnig byggdes en saltarbod för mat och umgänge, en bastu där en del av berget kryper in under laven och »observatoriet« som är utedasset. Dessutom rejäla bryggor, altaner, bord och bänkar i alla väderstreck och ramper över de mest svårforcerade partierna på bergen.

Det finns hur många fiffiga detaljer som helst att upptäcka. Bord som tillverkats av delar från en gammal skuta, en grill under ett brunnslock och en urholkad björkstam som flaskhylla – bland en hel del annat.

»En del faller av en«

Klobben är inte lyx och flärd om man ser till materiella ting. Man får tassa över berget för att komma till observatoriet och duscha inne i bastun. Det speciella är läget och atmosfären.

Det är en lyx för många nutidsmänniskor att få befinna sig mitt i skärgårdsnaturen. Att ta sig tid för samtal med varandra. Att somna i sin bod som är ordentligt fastkedjad i berget och lyssna på vågorna som slår mot klipporna. Man får förvisso en del hjälp på traven

Johan Mörn

att leva fiskelägesliv. Maten tillreds på en av grannöarna och körs till Klobben, men när kocken lämnat sin leverans har man hela ön för sig själv.

»När man kliver iland på Klobben är det som att en del faller av en, en

del av det där som gör att man hela tiden har bråttom och känner att man borde vara någon annanstans«, skrev en av dem som kom i somras. 🐦

Fakta **KLOBBEN**

DET NYBYGGDA FISKELÄGET på Klobben i Saltviks skärgård, är en satsning av Silverskär Islands. Företaget har verksamhet på tre öar i skärgården på norra Åland – Silverskär, Sviskär och Klobben.

Silverskär, som är störst, har byggts upp kring ett gammalt fiskarhem. Här kan man bo i flera hus, hålla möten, konferenser och kalas i en lokal som rymmer upp till hundra personer. Fiske, paddling, båtutfärder och yoga är populära fritidsnöjen.

Grupper tas emot efter förhandsbokning och varje grupp har sin ö för sig själv. Mer info på www.silverskar.ax.

»Att ta sig tid för samtal med varandra. Att somna i sin bod som är ordentligt fastkedjad i berget och lyssna på vågorna som slår mot klipporna.«

I 15 år har toalettstolen märkt ut grynnan vid Klintsundet. Det som bara var ett roligt bus kan tolkas som en del i ett större folkligt fenomen. Sjökonst på grynnor och skär kan vara en växande trend.

Grynnor man inte missar

En toalettstol i ett badrum skapar knappast reaktioner.

Men när stolen monteras på en gryna blir den en snackis. På kobbar och skär uttrycker folk sig i det offentliga rummet, likt gatukonstnärer i Stockholms gränder. Fenomenet kallas Sea Art, sjökonst. **TEXT: Lisa Berlin**

FOTO: PRIVAT

Dockorna på Trångholmen började dyka upp vid Halloween för några år sedan. Sedan dess har skaparna fortsatt sitt konst-hyss.

Toalettstolen som sticker upp ur vattenytan norr om Klintsundet har säkerligen fått många att haja till under de femton år som den prytt grynnan den står på. När den installerades bjöd verket dessutom förbipasserande på musik

– Vi satte upp den strax innan mid-sommar vill jag minnas. Vi la en transistorradio i så att man fick höra musik ur stolen. Den spelade väl i ett par veckor åtminstone innan batterierna tog slut, säger Börje Svensson från Ljusterö som monterade toalettstolen tillsammans med några vänner. Den är utbytt en

gång då den gick sönder för några år sedan. På den nya stolen har vattenmagasinet försvunnit men stolen står på sin plats än i dag.

Varför satte ni upp stolen?

– Mest bara för att det är en rolig grej men också för att märka ut grynnan.

Har omgivningen blivit vackrare med stolen?

– Jag har inga åsikter om det. Vi får kalla det en installation.

Toalettstolen är inte den enda installationen vid skärgårdens vatten. I många år har ett rött hjärta prytt ett berg på Gistholmen. I målarens vatten återkommer

fenomenet med utsmyckning av grynnan där en älg står på ett grund mitt i vattnet. I trakterna kring Stavsudda lär det finnas en propellerinstallation på en grynnan.

Busiga konstverk

Men hur kommer det sig att installationer på grynnor poppat upp likt stadens rondellhundar? Konstvetaren Jacob Kimvall forskar om gatukonst och menar att intresset för den här typen av folkliga uttryck ökade i början av 90-talet.

– Bortsett från graffitikonst som har tydliga konstnärliga ambitioner så

finns det också en folklig impuls att använda det offentliga rummet. Från tidigt 1990-tal och framåt har intresset ökat för detta, säger Jacob Kimvall.

Han menar också att även om personen bakom

installationen inte har haft konstnärliga ambitioner kan det bli konst i betraktarens öga.

– Vad som är konst är inte helt upp till upphovspersonen intention. Det är vi som tolkare medskapare till. Även om toaletten i det här fallet mest uppfördes för att märka ut en grynnan uppfattas den säkert på många olika sätt av sina åskå-

FOTO: STOCKHOLMS UNIVERSITET

Jacob Kimvall

»Det är roligare när folk åker förbi med båten och undrar vad det är för något. Det snackas på byn om årets docka ... «

Älgen i Edsviken uppmärksammar båtfolk om grynnan i vattnet.

FOTO: WIKIMEDIA

TIPSA OSS!

Har du en bild på något »Sea Art-konstverk« i skärgården? Skicka gärna det till oss på info@magasinskargard.se. Skriv några rader om var det finns (gärna koordinater) och om du har mer info om objektet. Kanske någon rolig anekdot eller så. Bland svaren utses en vinnare av ett halsband med signalflagga från Claudia Pielbusch Jewelry. Glöm inte dina kontaktuppgifter.

dare. Någon som ser en toalett i vattnet kanske till exempel ser det som ett uttryck för att belysa miljöfrågan och våra övergödda hav, säger han.

Ett växande fält

Sedan några år tillbaka har en utklädd docka satts upp på Trångholmens brygga. En ny docka för varje årstid har upphovspersonerna, som vill vara anonyma, bjudit på.

– Vi har mest gjort dockorna för att det är roligt.

Varför har ni satt upp dockan på en offentlig plats och inte hemma på gården?

– Det är roligare när folk åker förbi med båten och undrar vad det är för något. Det snackas på byn om årets docka som ser väldigt felplacerad ut

»Bortsett från graffitikonst som har tydliga konstnärliga ambitioner så finns det också en folklig impuls att använda det offentliga rummet.«

med neonrosa pusch up-bh och en jätterumpa. Vi vet att folk fotograferar dockorna från båten.

De som gjort dockorna på Trångholmens ångbåtsbrygga tycker att det vore roligt om fler ville haka på idén med Sea Art och hitta på egna installationer. Jacob Kimvall håller med om att trenden kanske kan sprida sig.

– Det är säkert ett växande fält. Det

är kanske inte omöjligt att folk blir mer intresserade när man har hört om andras installationer, säger han.

Och att sjökonsten uppfattas som mer lustfylld än illegal nedskräpaning får man förstå då ingen begärt att toalettstolen vid Klintsundet ska fraktas bort, under de 15 åren den fått många sjöfarare att gnugga sig i ögonen både en och två gånger. 🐾

Vi kan södra skärgården

DALARÖ
skärgårdsförmedling

Specialister på fastigheter i Stockholms södra skärgård
08-501 518 80, www.dalartoskargard.se

Välkommen till
Fjärdlångs vandrarhem
enkelt boende i en underbar miljö!

Telefon: 0735 - 955 303, 08-501 560 92
www.fjardlang-huvudskar.se

Haninge »inte bara skärgård«

I Haninge ingår en omfattande arkipelag med flera tusentals öar, holmar, kobbar och skär där några av de större är Björnholmen, Utö, Ornö, Fjärdlång, Muskö, Kymmendö och Huvudskär, samt halvön och naturreservatet Gålö. I Haninge ligger också med 55 km vandringsleden genom orörd Tyresta nationalpark. Söder om kommundelen Jordbro finns ett litet naturreservat med namnet Gullringskärret. På linje i skogsområdet Hanveden ligger Rudans-, Paradisets- och Tornbergets naturreservat. Totalt 17 reservat finns inom kommunens gränser.

Välkommen till Haninge

– vi är en **bra** del av Stockholms skärgård!

Utö • Dalarö • Gålö • Huvudskär
Fjärdlång • Ornö • Kymmendö
Nättarö • Rånö • Ålö • Muskö
Tyresta nationalpark

Fakta HÄRADSKÄRS FYR

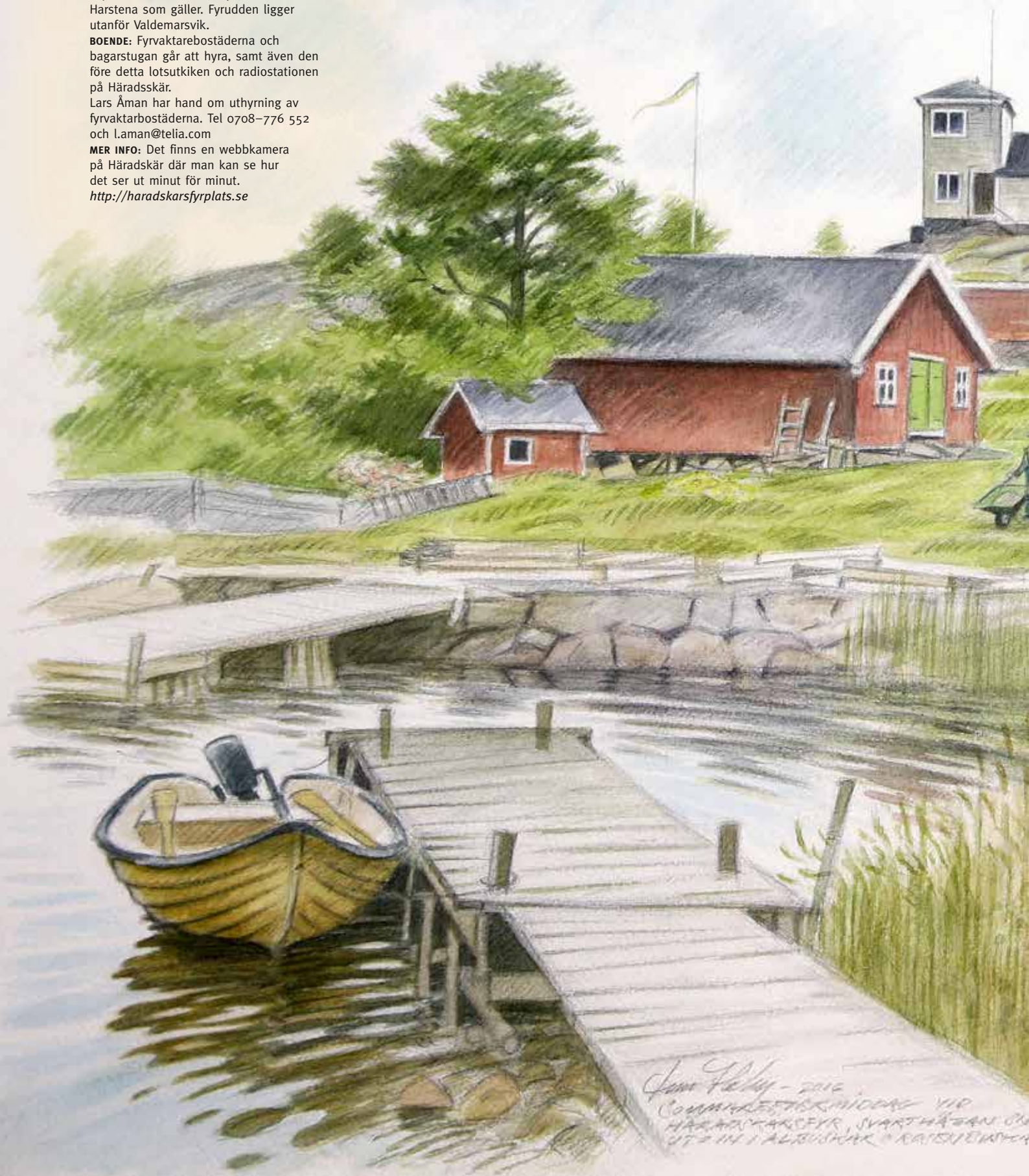
TA SIG DIT: Det finns ingen reguljär båttrafik till Häradsskär, så det är egen båt, kajak eller taxibåt från Fyrudden eller ön Harstena som gäller. Fyrudden ligger utanför Valdemarsvik.

BOENDE: Fyrvaktarbostäderna och bagarstugan går att hyra, samt även den före detta lotsutkiken och radiostationen på Häradsskär.

Lars Åman har hand om uthyrning av fyrvaktarbostäderna. Tel 0708-776 552 och l.aman@telia.com

MER INFO: Det finns en webbkamera på Häradsskär där man kan se hur det ser ut minut för minut.

<http://haradskarsfyrplats.se>

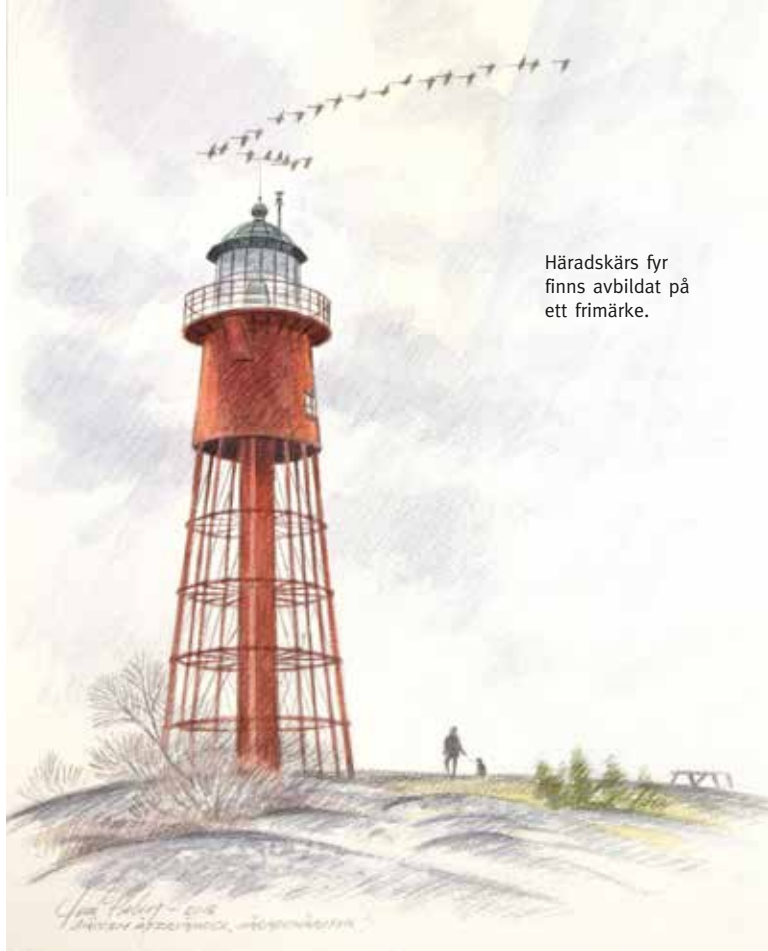
Jonas Feltz - 2016
COMMUNIKATIONSMIDDEL VID
HÄRADSKÄRSFYR, SVARTHÅGAN ÖN
UTZUN I ALGUSKÄR © KRISTIN ERIKSSON

»Heidenstammaren« på Häradskär

Fyren på Häradskär tändes 1863 och var Gustav von Heidenstams första fyr med roterande lins. Ett viktigt sjömärke för båttrafiken längst ute i Gryts skärgård. Det var den största infarten mot Norrköping och all båttrafik från Gotland gick förbi här.

TEXT: Hélène Lundgren ILLUSTRATION: Lars Holm

Häradskärs fyr
finns avbildad på
ett frimärke.

Det är Fyrens dag och vi är på väg med taxibåt från Harstena till

Häradskär. Ytterskärgården ligger grå och ödesmättad när båten glider fram mellan öarna i det stilla landskapet. Stämningen är helt magisk och på avstånd dyker ljuset från Gustav von Heidenstams vackra fyr sakta upp i dimman.

Vi kliver iland på Häradskär som består av två öar, Lotsskäret och Stångskär. Namnet kommer efter ett gammalt sjömärke av en hög stång med en tunna. En liten bro sammanbinder öarna och fyren står på ön Fyrskäret som ön numera heter. Redan 1745 stod här en åttakantig träbåk och resterna står fortfarande kvar i närheten av fyren.

På den internationella fyrdagen är det guidade visningar av fyren. Många besökare har kommit ut till ön och det är

kö upp till den över 29 meter höga fyren. Tillslut är det vår tur att klättra de 96 trappstegen upp till toppen där utsikten över det yttersta havsbandet är mäktig.

– Fyren på Häradskär konstruerades av Gustav von Heidenstam som var Sveriges största fyrkonstruktör. Han konstruerade elva fyrar och fyren på Häradskär byggdes 1863 på Ludvigsbergs Mekaniska Verkstad vid Södermälstrand. Den fraktades i bitar och fyren är som en Meccano byggsats, berättar Kenneth Magnusson som är uppväxt på Häradskär där hans far var lots tills lotsstationen lades ner.

Fyren tändes 1863 och i början användes en oljelampa med växtolja. 1887 byttes oljan ut mot fotogen och varje dag måste fotogenkannorna bäras uppför alla trappor. Luxljus installerades

»Den byggdes 1863 på Ludvigsbergs Mekaniska Verkstad vid Södermälstrand. Den fraktades i bitar och fyren är som en Meccano byggsats.«

1907 och ersattes 1943 med Dalénljus som den världsberömda uppfinnaren Gustaf Dalén fick Nobelpriset i fysik för 1912. 1960 elektrifierades fyren och fyrvaktarna lämnade ön.

– Fram till 1943 måste fyren alltid vara bevakad. Lodet skulle vevas upp, vilket vi barn tyckte var jättekul att göra och fyrmästaren var glad att slippa. När det blev strömvavbrott och linsen stannade, kunde det hända att linsen fungerade som ett brännglas. Ibland tog det eld i lungen och enbuskar nedanför, vilket hände tre-fyra gånger, berättar Kenneth Gustavsson.

Runt 200 vrak

Lotsverksamheten har funnits på Häradskär ända sen 1600-talet och här bodde sju lotsfamiljer. 1968 ersattes lotsstationen med en Sjöövervakningsstation fram till 1977.

– Det ligger runt 200 vrak begravda här utanför, säger Lennart Forsström vars familj har bott i i Gryts skärgård ända sen 1700-talet. Han är själv uppväxt på ön och arbetar som lotsområdeschef på Sjöfartsverket.

När Gustav Vasa tog över och gjorde öarna till kronholmar fanns det cirka 40 personer bofasta på ön. Säsongsvis kunde det finnas runt 400 personer som levde på lotsarbete, fiske, fågeljakt, äggplockning och dunplockning. Mellan 1888–1935 fanns det även en skola på ön och det sägs att det även har funnits några krogar på ön.

– Min morfar gick i skola här och hans klassrum låg i vårt kök, berättar Lennart Forsström.

Kenneth Magnussons föräldrar bodde året runt på ön ända fram till 1977. Kenneth och hans bror Bo bor numera större delen av året här.

– När isen lägger sig runt trettonhelgen, flyttar vi in till fastlandet. Jag och min bror brukar fira jul här ute och klockan 14.00 på julafton sitter vi i fyren och skålar i varm saft. I mitten eller slutet av mars kan vi flytta ut till havsbandet igen, berättar Kenneth Magnusson.

– Längtan tillbaka till klipporna där jag lekte som barn finns alltid där, berättar Bo Magnusson innan vi tar båten tillbaka till fastlandet. 🐾

Soligt läge i vackra Solbacka

VÄLKOMMEN TILL BRF VITSIPPAN

NORRTÄLJE – NYPRODUKTION, Asteroidvägen, 1-5 rok, boyta 28-142 m

Nyproduktion i hög standard • Lugnt och härligt läge • Generösa balkonger • Nära buss och skolor

Vitsippan finns nu till försäljning. Försäljningen sker i samarbete med ERA Fastighetsmäklari i Norrtälje. Kontakta mäklare Sophie Broström på 0176-20 66 10 eller via mail sophie@erasweden.com.

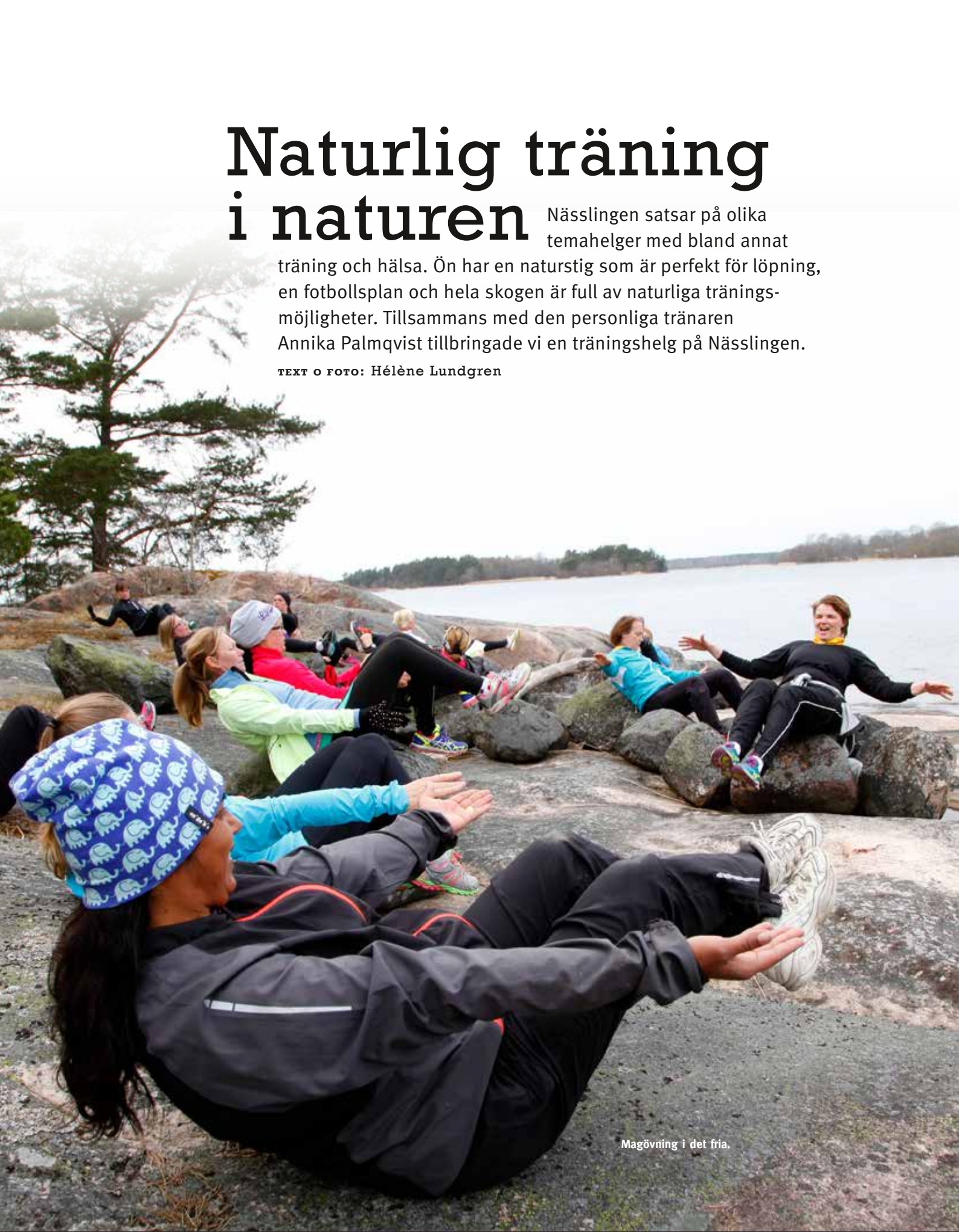
COBAB
BYGGER PÅ FÖRTROENDE

 90,2
skärgårdsradion

Naturlig träning i naturen

Nässlingen satsar på olika temahelger med bland annat träning och hälsa. Ön har en naturstig som är perfekt för löpning, en fotbollsplan och hela skogen är full av naturliga träningsmöjligheter. Tillsammans med den personliga tränaren Annika Palmqvist tillbringade vi en träningshelg på Nässlingen.

TEXT O FOTO: Hélène Lundgren

Naturen är full av vikter och hantlar.

Konditionsträning i terräng.

»Om man tittar efter lite så är faktiskt hela skogen full av naturliga träningsmöjligheter.«

Det blir en härlig helg med löpträning, Tabata, yoga, mindfulness, föreläsningar och bastubad på kvällen. Efter helgen ser vi på vedträ, skogsbackar och klippållar med helt andra ögon.

Vi är ett gäng på 15 pigga tjejer i färgglada träningskläder som har samlats på ön Nässlingens fotbollsplan.

– Sträck på er, luta er mer framåt och ta ett lite kortare steg, instruerar Annika när hon kör löpträning med höga knän över fotbollsplanen. Landa inte på hälen i varje steg, utan försök istället att landa på hela foten, fortsätter Annika uppmuntrande.

Efter uppvärmningen har Annika förberett en riktigt rolig träningsrunda för oss. Vi ska springa en motions slinga i skogen som har olika stopp längs vägen. Första stoppet blir framför vedboden där vi plockar upp varsitt vedträ i valfri storlek och kör styrketräning. Nästa stopp blir på klipporna vid havet. Vi lägger oss på rygg och balanserar på stenarna samtidigt som vi håller upp armar och ben så länge vi orkar.

Vid en kulle blir det jogging uppför skogsbacken, och på en skogshäll mitt bland renlaven stretchar vi mot några tallar. På en bergsklippa med utsikt över havet kör Annika balansträning på ett ben, och de sista stoppen är kast med litet vedträ, samt armhävningar på en slät klippa. Om man tittar efter lite så är

faktiskt hela skogen full av naturliga träningsmöjligheter.

– Jag ska göra en egen träningsbana hemma på Äpplarö, säger Lise-Lotte Johansson när vi kommer tillbaka till fotbollsplanen.

Tränings tips i vardagen

På eftermiddagen är det lite lugnare aktiviteter med yoga och mindfulness i Ullas Båthus nere vid kajen, och senare på kvällen blir det en härlig bastu vid

Sjövistet och dopp i havet. Nässlingen har en riktigt fin relaxavdelning med sköna vilstolar, en utomhusbubbelpool och ett stort trädäck som har perfekt läge i kvällssol.

Nästa morgon startar träningen med ett pass Tabata som innebär intervallträning i 20 sekunder och vila i 10 sekunder. Övningarna ska upprepas åtta gånger och efter lunch får vi möjlighet att pröva olika träningsredskap som balansplatta, Bosuboll, Flowin, TRX-band, hantlar och Pilatesboll.

– Det är farligt att sitta still för länge och efter en halvtimmes stillasittande gäller det att röra på sig. Man kan till exempel träna framför TV:n, leka med barnen, jogga med hunden, tvätta bilen, borsta tänderna på ett ben, gå i trappor eller sitta på en boll. Jag fick till ett träningsprogram medan jag lagade mat och hade småbarn hemma. Hitta det som du tycker är kul, det kan till exempel vara dans eller att cykla. Den bästa motionen är den som blir av ... säger Annika Palmqvist. 🐦

Fakta NÄSSLINGEN

DEN GAMLA KURSGÅRDEN på Nässlingen som har ägts av fackförbundet Byggnads hade stått tom i tre års tid innan Johan Pedersen och Virva Kuusela tog över och öppnade midsommaren 2014. Planerna för framtiden var många. Gästbryggan har utökats med plats för 100 båtar och en ny restaurangbrygga har invigts. Sandstranden har blivit större. I skogen finns ett utegym på sex olika platser och i skrivande stund är en frisbeegolfbana snart färdig. I Ullas Båthus erbjuds lite enklare mat än i restaurangen och hotellet att har utökats till fjorton dubbelrum. I sommar blir det livemusik en gång i veckan och smakpromenader runt ön.

Plankan på en klippa.

En stam ger bra stöd.

Handgjorda marina smycken.
Starfish Gold. Guldpläterade örhängen. Design Claudia Pielbusch Jewelry. **Pris:** 145 kronor. Webshop www.claudiap.se

Presenttips

Gräsö och Öregrunds-brickor.
Producerade i Sverige, svenskt hantverk. **Pris:** 399 kr. Säljes hos Färdigshuset i Öregrund. www.fardigshuset.se

Blomman hittar du i den åländska skärgården! Den finns i olika storlekar samt i både silver och 18 K guld. Besök GULDVIVAS butik i Sjökvarteret i Mariehamn, eller vår webbutik på www.guldviva.com.

Roslags Gin Eko.
Ny ekologisk ginsort gjord på enbär och handplockade rönnbär från skärgården. Tillverkat av det lilla bränneriet Norrtälje Brenneri i Lohärad utanför Norrtälje. 70 cl. Alk volym 42 %. www.norrteljebrenneri.se

Mercedes Choklad. Utsökta handgjorda chokladprodukter av världsklass. Cacao från Venezuela möter lokala råvaror från Åland. Mercedes Chocolaterie Eckerö Post och tullhus. www.amorina.ax

Fåglar av trä.
Äkta konsthantverk av konstnären Erik »Kulan« Wennberg. Pris 400 kr. Säljs hos Kulans Hantverks-hus på Blidö. www.kulan.org

Fräken. Skärbräda i björkfanér med vackert mönster. **Storlek:** 29,5 x 19,5 cm
Pris: 275 kr. Finns hos FORMLYCKA, Öregrund www.formlycka.se

Guldkannan Towa. En kombinerad vattenkanna och potta så du bekvämt kan ta tillvara guldvattnet (en del kiss och tio delar vatten). Världens renaste växtnäring. Svensk design och produktion. **Pris:** 695 kr inkl frakt inom Sverige. www.guldkannan.se. Vi finns i monter C06:30 på mässan Nordiska Trädgårdar 6-9 april.

Armband med tennträdsbroderi.
Möt våren i ett av Jess of Swedens blommiga armband nr 1125. Finns även med blå-vita blommor. **Pris:** 550 kr. Kan köpas från www.jessofsweden.se.

Fly Fly.
Flugsmälla i äkta läder. Finsk design. **Pris:** 225 kr. Finns hos Formlycka i Öregrund. www.formlycka.se

Signalställ 25 m.
Komplett signalställ av hög kvalitet med 40 st signalflaggor i vävd duk. Levereras i tygsäck med bruksanvisning. Flaggorna har plastlänkar och går att kombinera hur man vill. **Pris:** 1 790 kr. Finns hos Tackel och Tåg på Skeppsholmen och webshopen www.tackelochtag.se

Vindsnurra Fisk
med roterande fenor. Håll stranden och bryggan fri från måsspillning. Totalhöjd inklusive två stänger 100 cm. **Pris:** 150 kr/st. Säljs hos www.webbpresenten.se. Välkommen till Webbpresentens monter C19:61 på mässan Nordiska Trädgårdar i Älvsjö 6-9 april.

Fakta **BOATWASHER**

HEMSIDA: www.boatwasher.se

BOATWASHER: Äger/driver nu tio båt-
bottentvättanläggningar i Sverige.

Företaget planerar för fler etableringar

ÄGARE/VD: Odd Klofsten, 55 år

FAMILJ: Fru och två barn

BOR: Saltsjöbaden, Nacka

BÅT: Ja, numera en Comfort 30 dvs en
segelbåt samt motorbåt, en Formula F 20

FRITIDSINTRESSEN: Skärgården med båt,
jakt, långfärdsskridskor

A photograph showing a white motorboat docked at a pier. A person in a black shirt is standing on the pier, operating a cleaning system. The system consists of a large yellow brush that is being used to clean the hull of the boat. The boat is tied to the pier with ropes. In the background, there are other boats and buildings along the shore.

Ren båtbottnen för miljöns skull

Vad gör man för att bli av med havstulpaner och annan beväxning på sin båtbottnen? Utan att belasta stackars Östersjön mer. Det finns flera alternativ till att använda giftiga båtbottnenfärger. Ett bekvämt och relativt billigt sätt är att borsta rent skrovet i en »båtbottnentvätt«.

TEXT: Hans Brandt FOTO: BoatWasher

Borstarna tar bort oönskad beväxning skonsamt.

I Sverige finns cirka 800 000 fritidsbåtar inklusive kanoter och roddbåtar. En uppskattning pekar på att 230 000 båtägare bottenmålar sina båtar varje år. Alternativet är att båtägarna borde åtgärda båtbottnarna på annat sätt. Miljökraven höjs och användningen av giftiga bottenfärger minskar. Hur kan båtägaren få en fräsch, miljövänlig botten på annat sätt?

Runt om i skärgårdarna ökar nu intresset för att spara miljö och pengar genom att inte bottenmåla båtarna och i stället tvätta dem på varierande sätt för att botten skall bli ren bland annat från havstulpaner och alger.

Här nedan är några alternativ för att bli av med havstulpanerna med mera. Därmed minskas friktionen och på så sätt bibehålls farten utan onödiga miljöpåverkande gaspådrag.

- Köp en så kallad *båtlift* för 50 000 – 100 000 kr inklusive montering. Då kan båten lyftas upp ovanför vattenytan, vid den egna bryggan när båten inte används och ingen beväxning kan ske.
- *Skrubba manuellt* botten genom fri-dykning eller med långa borstar. Låg kostnad men tidsåtgång.
- Lägga en *presenning*, en så kallad skrovduk under båten när den är i hamn. Kostnad cirka 10 000 kr.
- Köp en *ultraljudsändare* för 10 000 – 15 000 kr som stör havstulpanerna

- Om du har båten i Saltsjön, kör den till närmaste *sötvatten* där »tulpanerna« dör efter några dagar. Kostnad = transportkostnaden + tidsåtgången.
- Rengör botten med *högtrycksspruta* på båtklubben om godkänd spolplatta finns.
- Kostnaden varierar mellan båtklubbar och upptagning krävs.

Av ovanstående lär vi oss att de flesta metoderna kostar ganska mycket pengar och några kostar mindre pengar, men kräver istället egna insatser som ju tar tid.

Ett miljövänligt alternativ

Ett alternativ till ovanstående metoder är att tvätta båtens botten i båtbottn-tvättande maskiner som ligger i vattnet. Maskinen har stora roterande borstar som tvättar botten ungefär på samma sätt som en biltvätt tvättar bilens kaross. Det är lätt att köra igenom båtbottn-tvätten och eventuella färgrester samlas upp.

Är det ekonomiskt att tvätta i en båtbottn-tvätt i stället för att göra det själv? Kostnaden för botten-tvättning av en 7-metersbåt är enligt Boatwasher 1 230 kr för två tvättar/år det vill säga 615 kr/gång. Att göra jobbet själv kostar enligt Boatwasher 2 615 kr och beloppet inkluderar färg, tillbehör och arbetstid. Dessutom är det ett ganska smutsigt och riskfyllt jobb att ligga under båtbottn och göra rent samt att måla.

I Sverige finns några företag som

arbetar med båtbottn-tvättar. Ett av dem är Boatwasher som nu har ett tiotal anläggningar, sex stycken i Stockholms skärgård, en norrut i Söderhamn och en söderut i Västervik samt två anläggningar på Västkusten, Stenungsund och i Smögen. De i Stockholms skärgård finns i Vaxholm, Stocksund, Svindersviken, Fisksätra, Lidingö och Trosa.

Boatwasher drivs av Odd Klofsten som växte upp i Göteborgstrakten i en båtfril familj. Efter diverse studier arrenderade och drev han gästhamnen Malma Kvarn, Värmdö för att sedan bli hamnkapten hos Vikingarnas Segelsällskap på Djurgården i Stockholm. Hamnade senare hos Bonniers och arbetade bland annat fram digitala strategier för tidningen Dagens Industri. 2008 väcktes intresset för båtbottn-tvättar vid ett besök i Nynäshamn och på den vägen är det. Utöver de 10 befintliga anläggningarna planeras ytterligare.

Miljöpris

Boatwasher fick nyligen ett Miljöpris av Nacka Kommun med den motiveringen »Genom sitt engagemang har Boatwas-

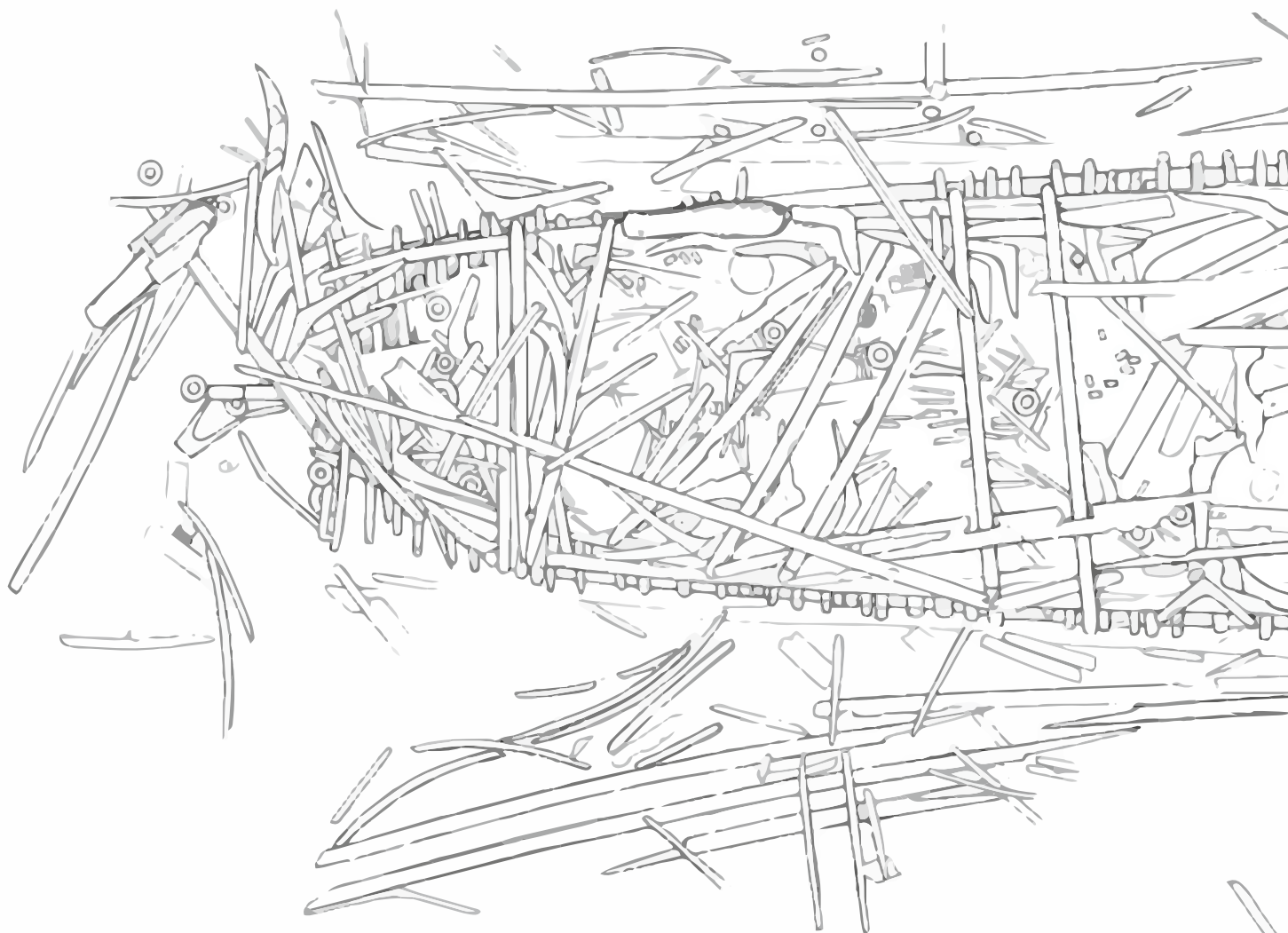
Odd Klofsten

her fått cirka 3 500 båtägare att använda båtbottn-tvätt som ett alternativ till båtbottn-färg. Boatwasher har bidragit till att minska utsläppen till havsmiljön och Östersjön av giftig bottenfärg motsvarande 7 000 liter och därmed bidragit till ett renare hav och en giftfri miljö.

Tack vare deras bidrag är Nacka Kommun en av de kommuner i landet som har flest båtbottn-tvättar.

Summering: Det är viktigt med en ren båtbottn för den egna båtekonomin och inte minst för miljön.

När du snart skall börja vårusta den egna båten, tänk efter din strategi för att färdas rent och ekonomiskt, det vill säga överväg nu om du verkligen ska måla din båtbottn. Det ju finns många alternativ. 🐦

Mysteriet med vraket »Resande Man«

Det mytomspunna
kronoskeppet

Resande Man förliste i en hård novemberstorm för över 300 år sedan i farvatten mellan Nynäshamn och Landsort. Det var en tremastad »pinass«, ett snabbseglat örlogsfartyg. Många är skrönorna kring Resande Man.

TEXT: Titti Gnosselius

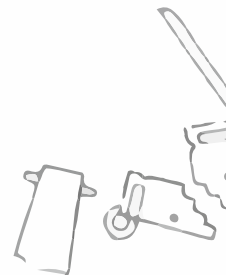

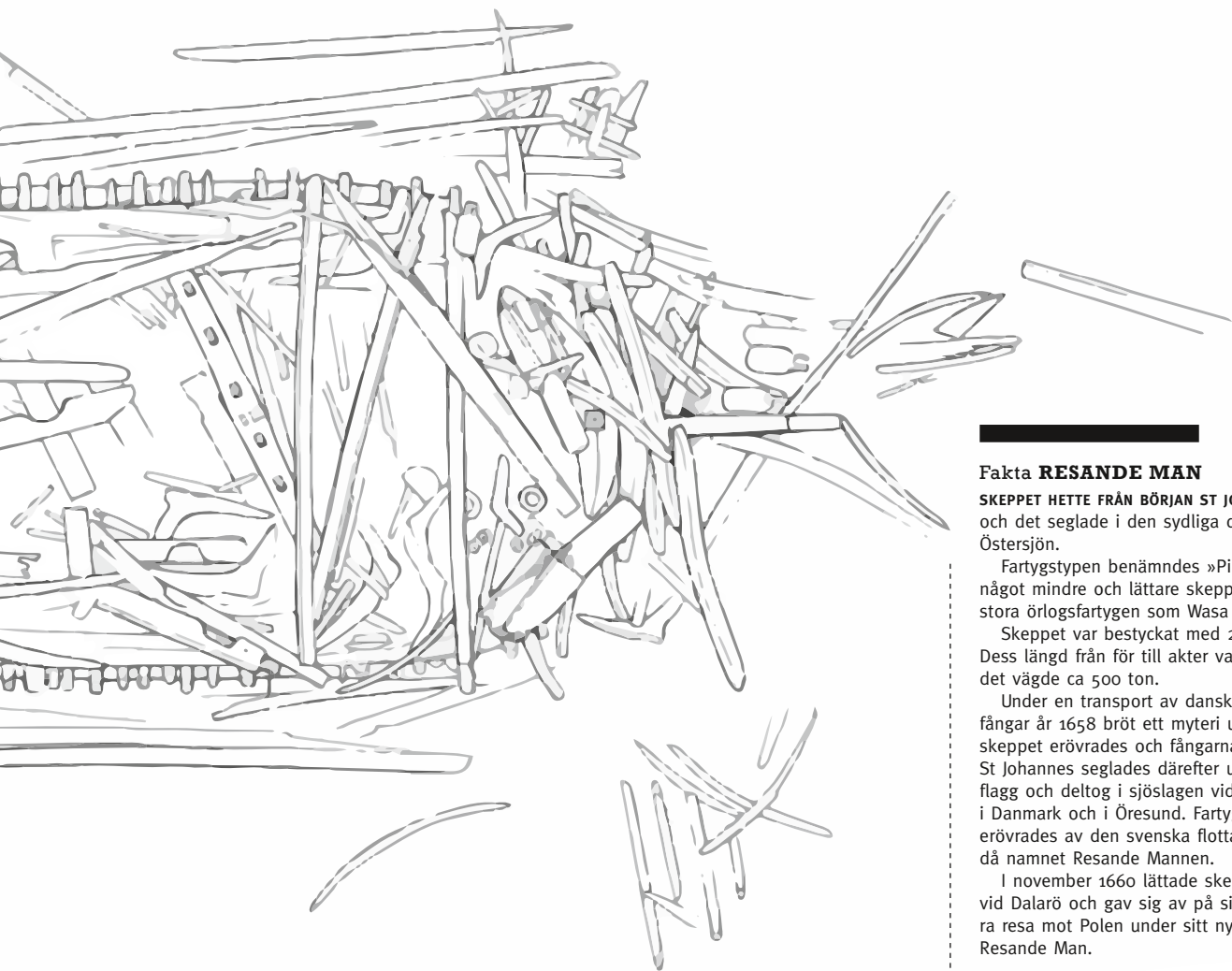
Lotskyrkogården

**Resande Man hittades år 2012 av dykare från Grebbestads marin-
arkeologiska sällskap.** Men man fann det inte där berättelser och hörsägnen pekat ut skeppets sista hamn. Ibland har Gunnarstenarna nämnts, ibland Viksten liksom grynnan Karvasen. I en berättelse från tiden strax efter förlisningen nämns skäret Gummarsten som olyckplatsen. Detta tolkades som en av

småholmarna i ögruppen Gunnarsten. Men dessa öar med sina grynnor ligger en bra bit ifrån ett litet lömskt skär, berättelsens Gummarsten (Gumman) i Konabbsfjärden.

Förvånansvärt väl bevarat och oskadat av skeppsmask och vrakplundrare konstaterade man att det med stor sannolikhet är världens bäst bevarade »pinass«. Mycket fanns kvar ombord:

Fakta **RESANDE MAN**

SKEPPET HETTE FRÅN BÖRJAN ST JOHANNES och det seglade i den sydliga delen av Östersjön.

Fartygstypen benämndes »Pinass«, en något mindre och lättare skeppstyp än de stora örlogsfartygen som Wasa t ex.

Skeppet var bestyckat med 22 kanoner. Dess längd från för till akter var 26 m och det vägde ca 500 ton.

Under en transport av danska krigsfångar år 1658 bröt ett myteri ut ombord, skeppet erövrades och fångarna frigavs. St Johannes seglades därefter under dansk flagg och deltog i sjöslagen vid Ebeltoft i Danmark och i Öresund. Fartyget återerövrades av den svenska flottan och fick då namnet Resande Mannen.

I november 1660 lättade skeppet ankar vid Dalarö och gav sig av på sin ödesdigra resa mot Polen under sitt nya namn Resande Man.

mynt, dagliga bruksting som tennkanor och köksföremål. Några kanoner och kanonkulor har också hittats. År 1661 gick dykarpionjären Hans Albrecht von Treileben ner i sin dykarklocka och tog bland annat med sig upp ett antal kanoner.

En av historierna

I november år 1660 avseglade Kristoffer Karl von Schlippenbach från Sverige till Polen på uppdrag av den svenska regeringen. Örlogsskeppet Resande Man under befäl av kapten Hans Månsson förde ombord en dyrbar last: förutom den eminente diplomaten, krigaren och tillika greven av Skövde, Herr von Schlippenbach (»Riksposten« av många kallad) fanns det ombord tunga schatull med juveler, gåvor och klirrande mutor till den polska staten. Dessutom herr grevens personliga silverservis och hans dyrbara gyllene kaross.

Man lättade ankar vid Dalarö Skans.

Skeppet var dåligt underhållet, det läckte. Kaptenen var mer upptagen av sin älskarinna än av att navigera, befälets sjövana var bristfällig, vädret synnerligen otjänligt, men detta till trots sattes kursen ut över Mysingen, mot Danziger Gatt, förbi Gunnar stenarna. En hård storm blåste upp och skeppet pressades ner mot »de yttersta skieren«. Ökande vind, snöyra och mörker fick den panikslagne kaptenen att nödankra vid ett skär i stället för att segla sig loss från klippor och grynnor.

Resande Man gick på grund, kom loss, stötte åter på grundet flera gånger, skeppet krängde hårt och förlorade däckslasten. Kapten Månsson lät manskapet under stort trassel sätta skeppsbåten i sjön, för att om möjligt rädda

Kopparmynt

FOTO: ANNELI KARLSSON, SMM

FOTO: JIM HANSSON, SMM

»... befälets sjövana var bristfällig, vädret synnerligen otjänligt ...«

den höge passageraren och lite till. Vissa berättelser nämner att det främst var Kaptenens älskarinna som skulle räddas.

Men skeppsbåten, espingen, kantrade och sjönk i de höga vågorna och Resande Man, med vatten forsande in genom flera hål skrovet, fortsatte sin sista seglats ett stycke till för att sedan sakta börja sjunka med kaross, juveler och en stor del av besättningen. Kaptenen, helt utom

sig av förtvivlan över att se sitt hjärtas dam omkomma bland vågorna, drog mössan djupt ner över ögonen och hoppade överbord.

Så långt berättar skrifterna

Men de anger inte var skeppet sjönk. Dalarö ligger långt från Landsort och det rinner mycket vatten däremellan. Omkring drygt 250 år efter förlisningen

»Kaptenen, helt utom sig av förtvivlan över att se sitt hjärtas dam omkomma bland vågorna, drog mössan djupt ner över ögonen och hoppade överbord.«

fick två fiskare från Bedarö upp en underlig fångst i sina nät: järnbitar och svartekslänkande trästycken. Som liten, på somrarna gäst på ön, fick jag höra historierna om hur de trodde att de funnit vraket och varför det inte bärgades.

Fiskarna klurade ut att det med all sannolikhet rörde sig om ett vrakfynd, ett mycket gammalt och fint sådant. För en panna brännvin engagerades en dykare att gå ner på fyndplatsen för att lokalisera och undersöka vraket. Med dykarens hjälp lyckades man efter mycket besvär få upp en anfrätt och dygtingest, kanske resterna av en kanon från ett många hundra år gammalt skepp.

Gubbarna förstod att här rörde det sig om ett verkligt fynd. Med ens blev sagan om skeppet Resande Man och skatterna som följde med ner i djupet nästan verklig. De tog sig till Kungliga Huvudstaden, för att hos vederbörande instans berätta om vraket, få medel till att bärga det samt även en skälig bärgarslant för redan utlagda omkostnader.

Från högsta ort avfärdades de med beskedet att fyndet var en rikets angelägenhet, en riksskatt skyddad av fornminneslagen. Gubbarnas uppgift var att visa på sjökortet var fyndet gjorts, varefter historiker och annat legitimerat folk framledes skulle ta hand om bärgningen. Någon egentlig bärgarlön var heller inte att vänta.

Detta var för magstarkt för fiskargubbarna. Det var ju deras fynd! Då fick det vara! De svor på att aldrig i levandes livet yppa var de hittat skeppet. De båda var de enda som tills nu visste precis var mellan Dalarö och Landsort som det förlista skeppet låg. De har gått ur tiden och vad jag vet har de aldrig pekat ut fyndplatsen för någon. Dykarn drack ur sin panna brännvin och glömde väl sedan var han gått ner – var det vid Måsknöv, Örngrund, Gunnarstenarna, Järflotta, Viksten ... eller? 🐟

Byt ruffen mot ett Trädhus
för en natt!

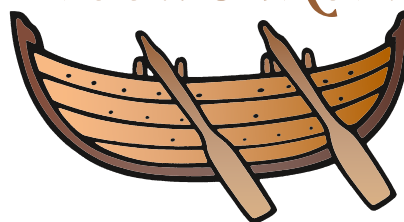
Vandrarhem vid Trosavikens mynning

www.studiolagno.se

0156-224 70 info@studiolagno.se

Trosa Åkeri

0156-122 86 • 070-555 88 41

info@trosa-akeri.com • www.trosa-akeri.com

Trosa »Världens ände«

Trosa är känt som stad sedan 1300-talet och är därmed en av Sveriges äldsta städer. Eftersom landskapet runt ån är flackt, har landhöjningen resulterat i att havet dragit sig tillbaka och landarealen ökat. Staden låg från början cirka en halv mil inåt landet fram till slutet på 1500-talet. Redan i början av 1400-talet var Trosa en betydande handelsplats och stadsprivilegium erhöles år 1610 på den plats Trosa ligger idag.

Ett anrikt bageri

Välkommen och ta en
fika i den gamla fina
konditormiljön med
anor från 1800-talet.

Nilssons Bageri

Västra Långgat. 27 Trosa 0156-123 94
Måndag-fredag 08.30-18, lördag 10-16

Upplev skärgården

Båtturer i skärgården från
Nyköping och Trosa.

SÖRMLANDSKUSTEN

TROSA NYKÖPING OXELÖSUND

TROSA
REDERI
Upplev skärgården

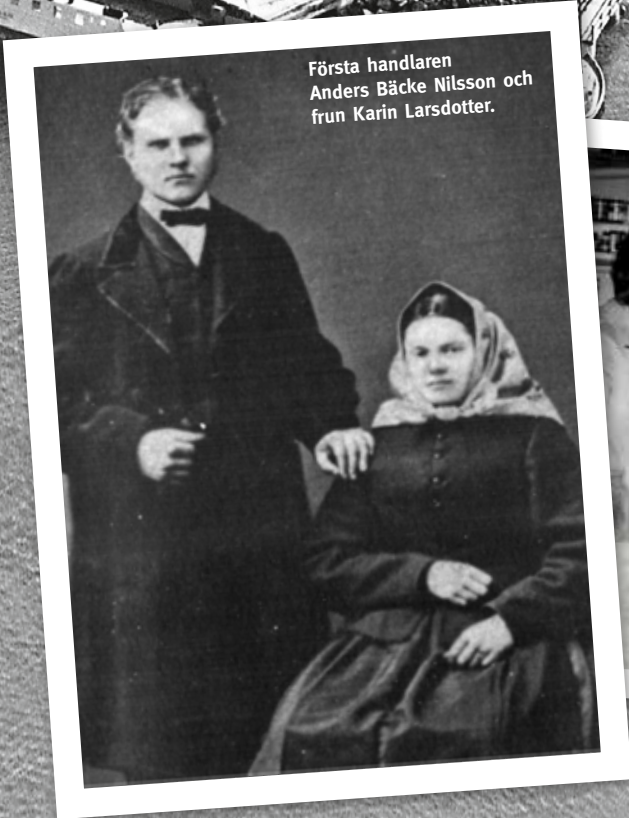
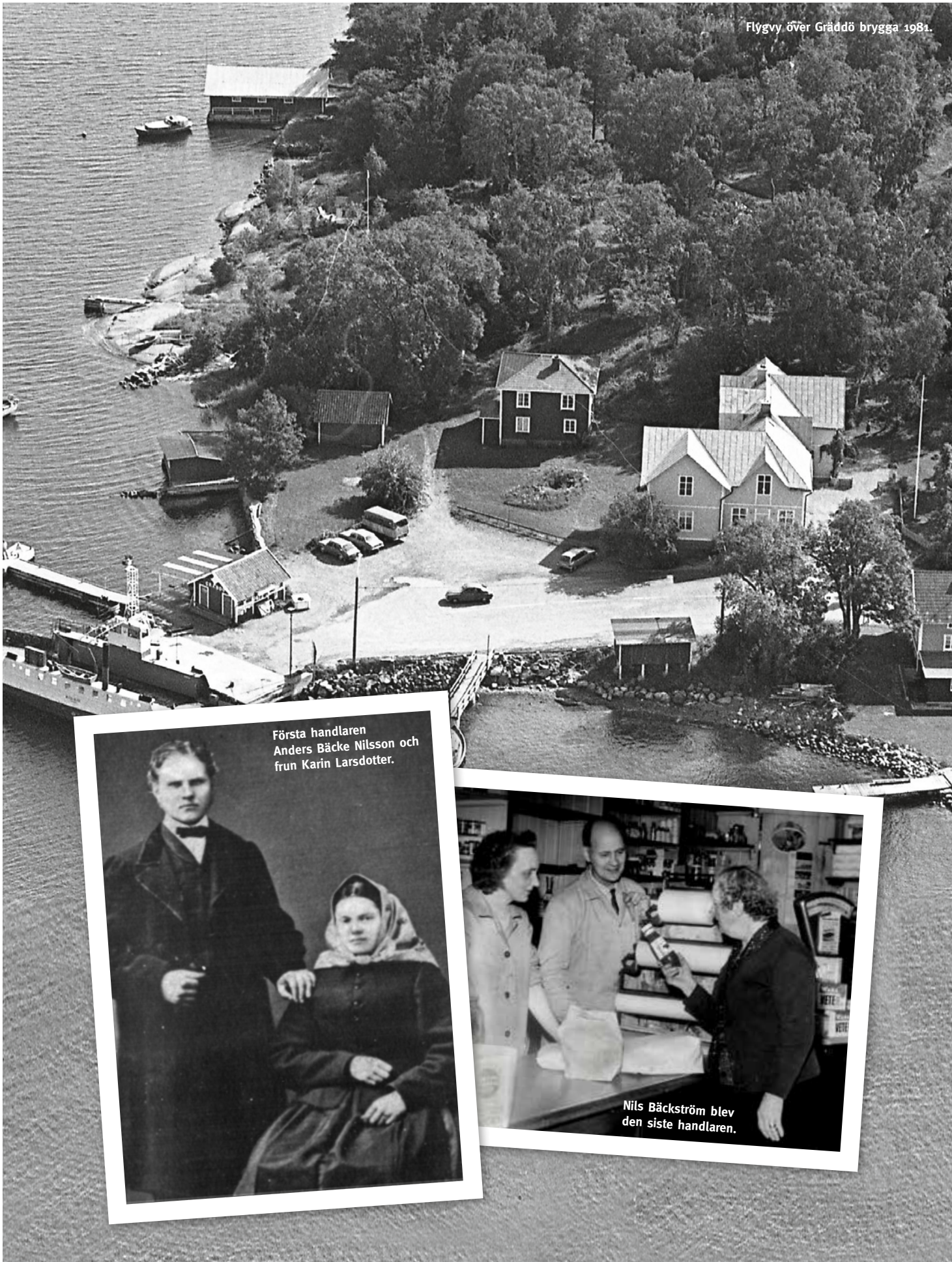
073-655 18 21 info@trosarederi.se trosarederi.se

Hamncafé

Gästhamnen i Trosa Hamncafé med restaurang.

Välkomna från kl 8.00 varje dag! *Lasse & Sofia*

www.trosagasthamn.se • tel 0156-130 10

Första handlaren
Anders Bäck Nilsson och
frun Karin Larsdotter.

Nils Bäckström blev
den siste handlaren.

Idag är bygdegården en populär festlokal.

Skeppshandeln som blev bygdegård

Vid Gräddö brygga ligger en stor grå byggnad med bokstäverna »BYGDEGÅRDEN« i grönt på fasaden. Samlingspunkten i byn och för hela bygden. Huset har fyllts med rikt innehåll genom åren. Om väggarna kunde tala. I år fyller Rådmansö bygdegård 40 år. **TEXT:** Josefin Ekberg **FOTO:** Roine Karlsson

Daniel Eriksson o Johannes Norrby tar sig en pilsner i solskenet utanför lanthandeln.

Husets historia börjar egentligen för 115 år sedan. Då byggdes det åt Bäckströms Skepps- & Diversehandel. Här värrustades 59 skutor genom åren. Affären gick i arv inom familjen Bäckström i flera generationer. Men 1963 lades lanthandeln ner för gott. Byggnaden användes istället som kontor för ett rederi som körde färjetrafik till Åland.

Drygt tio år senare var husets framtid oviss. Byborna gjord ett upprop för att det skulle bli en fritidsgård med målet »En levande skärgård«. En uppgörelse skedde med Norrtälje kommun som var fastighetsägare och 1977 den 20 april invigs Rådmansö bygdegård. Dåvarande ordförande i bygdegårdsföreningen Anders Perols säger i sitt invigningstal »Min heta önskan är att denna bygde-

»1977 den 20 april invigs Rådmansö bygdegård. Dåvarande ordförande i bygdegårdsföreningen Anders Perols säger i sitt invigningstal: Min heta önskan är att denna bygdegård blir en samlingspunkt för kultiverad underhållning«.

Kyllingeteatern drar fullt hus.

I hallen bakas det crêpes på Rådmansödagen.

Fotograf Roine Karlsson ställer ut sina verk.

Eldfesten lyser upp i höstmörkret.

Naturfilmaren Ingemar Lind kommer alltid på Fars dag.

Grisfest med helgrillat vildsvin i grannars sällskap vid långbord.

gård blir en samlingspunkt för kulturell underhållning».

Sedan dess har mycket roligt och spännande skett i lokalerna. Teater, föreläsningar, vinprovning, filmvisning, vävstuga, ungdomsgård, navigationskurser, zumbadans, yoga, gymnastik, konstutställningar, loppis, matlagning, julbord, bröllop och fester bland mycket annat. Numera håller föreningen också i evenemanget Rådmansödagen. I källaren finns en kajakuthyrare och på övervåningen huserar vi på MagasinSkärgårds redaktion. Ständig hyresgäst är också PRO,

som drar fullt hus med sina populära månadsmöten. Alla intäkter och bidrag gör stor nytta för att se till att huset hålls vid god vigör.

För att driva bygdegården med skötsel, underhåll och renovering krävs många timmars ideellt arbete vilket styrelsen och medlemmarna är med och utför, säger nuvarande ordförande Arne Jansson som är mäktigt stolt över bygdegården.

Bygdegården är fullt utrustad med allt som krävs för en lyckad fest. Det är också den vackrast belägna samlingslokalen i kommunen, där den ligger vid

Norrtäljevikens mynning med magiska solnedgångar.

– Vi får mycket beröm av våra hyresgäster. Den är väldigt efterfrågad. Här finns allt som behövs, säger han.

Hyresgästen MagasinSkärgård kan bara instämma och vill härmed gratulera Rådmansö bygdegård till sina 40 år med denna bildkavalkad. Hipp, hipp, hurra! 🐾

FOTNOT: Lördag den 22 april firas 40-årsjubileum med festligheter hela dagen. Se aktuell info på www.radmansobygdegard.se eller Rådmansö bygdegårds facebook.

Rådmanö

– öppna famnen till Roslagen –

ALLT FÖR BÅTEN

MERCURY VOLVO PENTA

GRÄDDÖ MARINA
0176 409 00

WWW.GRADDOMARINA.SE

Bröllop & Fest

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD
Gräddö • 0176-406 09
www.radmanso-bygdegard.se

Välkommen **GRÄDDÖ SALONGEN AB**

Ingela Wickman
Boka tid (i mån av tid drop in)
0176 - 401 41
ingela.wickman@btmail.com
Mitt emot ICA i Gräddö

ICA Gräddö QSTAR

Skärgårdshandel
Välorterad ICA-butik
Tel: 0176-400 12

ATG, Svenska Spel och DVD-uthyrning
Ombud för Posten och Systembolaget

GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI AB

TOTALENTREPRENÖR

Mattias Anders
070-723 41 20 070-723 41 21
www.graddobygg.se

Trevis Måleri AB

070-403 31 03
070-722 01 15
www.trevismaleri.se

Fritidsbyn **KAPELLSKÄRET**

Vandrarhem STF Camping SCR
Gästhamn
Tel 0708-800 838

GRÄDDÖ
ELINSTALLATIONER AB

0709-556 636
www.graddoel.se

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB
Vi hör dig lungt och säkert

ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Present & Gårdsbutik
BREVIKS LOGEN

Sväng av vid mjölkpallen på
E18 efter Södersviksavfarten
0701-471 549, 0176-428 06

DIN BYGGHANDEL!

RäfsnäsSåg AB

0176-402 65 www.rafsnassag.se

BOLIST

ZUMBA!
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD

move ZUMBA fitness
CATARINA HAGSTRAND

www.movecatarina.se

Mauds HEMSLÖJD

Refsnäs 0176-403 92 eller 070-547 19 36

Pizzeria **GRÄDDÖ**
MEGAR SALLAD GRILL PASTA

Lunch 85:–
(10–14) Ingår salladsbuffé, dryck, bröd, kaffe.
Fullständiga rättigheter **0176-400 11**
Öppet må-to 10-20, fr-lö 10-21, sö 12-20

Lidö
VÅRDSHUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se

Hällristningen i Kapellskär är från 1752 då kung Adolf Fredrik och hans mannar låg och väntade på väder för att segla till Finland.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Havsplaner för Östersjön

HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN, HAV har tagit fram skisser på hur vi ska få ett hållbart hav i Östersjön. Man tar bland annat upp Svenska Björn i Norrtälje kommuns yttre skärgård. Platsen anses ha särskild skyddsvärd natur, är ett viktigt uppehålls- och ynglingsområde för gråsäl och har en värdefull bottenmiljö. Samråd med olika myndigheter kommer att ske i flera steg mot färdiga havsplaner. Arbetet fortsätter mot ett mer välmående hav.

Lite mer om Skuldfrid

I vinternumret berättade vi om Skuldfrid med det rekordlånga håret från Ledskär utanför Oxelösund. Vi efterlyste mer information om henne från våra läsare. Hans Widmark hörde av sig på mailen: »Mina föräldrar kände Ruth Sjögren (tant Ruth) som var gift med en bror till

Skuldfrid. De var bosatta i Gamla Oxelösund. Han var lots i Oxelösund. Kommer ihåg när jag var i tonåren att tant Ruth visade bilden på Skuldfrid och berättade om henne. Vad hon sa kommer jag inte ihåg utan det var bilden som fastnade. Ledskär ligger ju nära Oxelösund precis vid farleden. Husgrunderna finns kvar. Jag har seglat förbi där många gånger och tänkt på hur tuft det måste ha varit för två vuxna och 14 barn att bo där.» skriver han bland annat. Tack Hans att vi fick veta lite mer.

- **Totalentreprenör på fastland & Ö-projekt**
- **All slags Om Ny & tillbyggnationer**
- **Utför Ö-jobb med egen båt samt mindre person- och materialtransporter**

Magnus 0733 11 99 91
Tomas 0703 77 02 75

www.mtbygger.se

Följ oss på Facebook

Mattsson & Tholén Bygger AB

**MATTSSON
& THOLEN**
BYGGER AB

MARINFLYTBRYGGAN

Egen tillverkning
Lager
Helhetslösningar
Flytbryggor i trä
Flytblock
Ponton- & hamnbryggor
Båt- & badbryggor
Bojar och bommar
Förtöjningsmaterial
Tillbehör

MARINFLYTBRYGGAN

Allt för hamnen

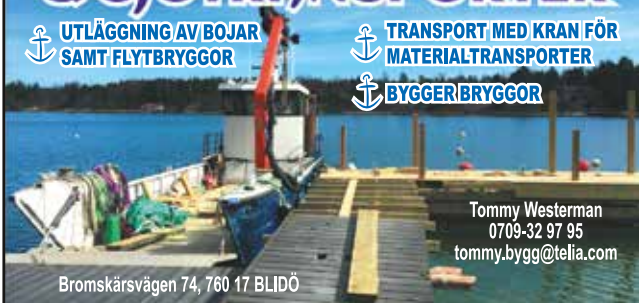
Tel. 0176-22 16 35 / 070-812 65 28 www.marinflytbryggan.se

BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER

UTLÄGGNING AV/BOJAR
SAMT FLYTBRYGGOR

TRANSPORT MED KRAN FÖR
MATERIALTRANSPORTER

BYGGER BRYGGOR

Tommy Westerman
0709-32 97 95
tommy.bygg@telia.com

Bromskärsvägen 74, 760 17 BLIDÖ

Din båt - vårt intresse!

SKÄRGÅRDSVARVET
GRÄDDÖ

0730-29 39 49

f.d.
Hedbergs
Marin
skargardsvarvet.se

Ditt fullservicevarv
i Roslagen.

Vinterförvaring
i varmhall, boka nu...

Auktoriserad
Honda-verkstad.

HONDA
MARINE

ELBIL - med hytt

Vi har elbilar till skärgården
Bullrar inte, ryker inte och luktar inte
Elbilen som är pålitlig i alla väder

Ring 08 –10 82 83

Säckar
Upphämtning av
byggsäckar

Sjötransport
Frakttjänster
i skärgården

Ved, jord, grus
Leverans av
förbrukningsvaror

Speciallösningar
Det mesta går
att lösa

**SEA
BAG**
www.seabag.se

SEABAG är en storsäck avsedd för Stockholms skärgård. Säckarna finns i två storlekar och passar perfekt för byggarbetsplatser, tomtröjningar och vindsrensningar. Gå in på seabag.se för prislista och beställning eller ring oss för mer info **08-409 190 50**.

MELLANSVERIGES BRANDKONSULT

Utbildning
i heta arbeten
med mera...

Conny Hedin 070-320 40 99
www.mellansverigesbrandkonsult.se

GRAVSTENSVÅRD

Har ni problem med er gravsten?
Text att den lutar, texten är oläslig,
smutsig eller behöver underhåll.

Jag reser upp och dubbar om,
tvättar, förgyller, rengör och riktar
upp hela anläggningar.

Ring 070-289 74 62

Kjell Johansson

Skadeservice Jour Dygnet Runt

info@skadeservice.se • www.skadeservice.se

Fastighetsjour: 010-155 61 00

Sanering • Översvämningsberedskap • Städning
Återställning av skadade fastigheter • Bygg...

Vem var Kapten Rolla?

På Ålön utanför Ljusterö ligger Kapten Rollas stig. I DN stod det för några år sedan »Kapten Rolla har åter störtat på Mosebacke«. Texten handlar om en ballongflygare vars minnesmonument blivit förstört. Men vem tusan var »Kapten Rolla«? **TEXT:** Josefin Ekberg

VI DRAR IVÄG TILL LJUSTERÖ, PÅ VINST OCH FÖRLUST. Har vi tur kanske det går att promenera över isen till Ålön. Men tji fick vi. Den isen höll inte att gå på. Vi blickar ut mot ön och dröjer oss kvar. Kanske kommer det någon snart. Och mycket riktigt. Efter en stund närmar sig en liten snurrebåt. Det är Hans Löfgren. Vi frågar om Kapten Rollas stig. Jodå, den känner han till.

– Det var kommunen som döpte stigen för några år sedan, säger Hans.

Lite vet han om Rolla. Som att det var här någonstans man fann kroppen. Och att hans öde var en stor händelse på den tiden. Han var dåtidens kändis. Några cigarrer ficktill och med varumärket Kapten Rolla.

Nästa halmstrå blir att kontakta Lennart Öberg på Ljusterö hembygdsförening. Han har skrivit en artikel om Rolla och skickar skriften till oss. Då får vi veta att det var några fiskare från Linanäs Gård som fann liket på Saxarfjärden och att historien levde vidare i generationer. När vi googlar på nätet hittar vi massor om ballongflygarens öde. Det har skrivits åtskilliga spaltmeter om vad som hände den där ödesdigra kvällen den 29 maj 1890. Över hela världen. Ända bort till Nya Zeeland skrevs det om händelsen som gav lika stora rubriker då, som nu när Trump uttalar sig dumt om landet Sverige.

Flickornas gunstling

Victor Wladimir Rolla föddes 1870 i Vitryssland. Den fattige ynglingen hittade ett äventyrligt sätt att tjäna snabba pengar – som luftakrobat. Han uppträdde han för varietén på Mosebacke i Stockholm. Kapten Rolla var dåtidens Måns Zelmerlov, en hjälte och hunk. Mörka sydländska drag, klädd i blågrå kostym och skärmmössa. Inför andäktiga åskådare steg han upp med en gasballong och på 3 000 meters höjd seglade han ner i fallskärm till publikens jubel.

Han hade framfört numret ett par gånger förut.

Visserligen med ånglavakt efter några allvarliga incidenter. Tredje gången blev ödesdig. Fallskärmen lossnade. En man höll för länge i sin tamp. Ballongen började gunga. I förvirringen trampade någon på en lina. Fallskärmen föll av igen. Publiken ropade »Håll fast!« Panik uppstod. Rolla skrek »Släpp taget!« och vinkade farväl med sin mössa. Där satt han, utan fallskärm och bortom all räddning.

Luftfarkosten försvann åt skärgårdens håll. I skymningen mot nattens mörker. Runt 100 000 åskådare följde Rollas fasansfulla luftfärd. Rykten spreds att Rolla drev omkring bland molnen. Redaktionernas växlar gick varma. Till och med konungen Oscar II hörde av sig. Dagens Nyheter hyrde bogserbåten s/s Castor för att söka efter Rolla. På morgonen vid Edholma möttes besättningen av en man som kom ropandes »Kapten Rolla är funnen – död!« Liket hade hittats av några fiskare på Saxarfjärden vid Ålön intill Ljusterö.

Den dagen kom Aftonbladet ut med ett extra nummer som delades ut gratis. Alla ville veta vad som hände. Hur dog han? Hade han kunnat räddats? Frös han ihjäl? Eller drunknade han? Kroppen fördes till Karolinska institutets gravkapell. Där låg Rolla på »Lit de parade« i några dagar. Folk vallfärdade för att ta farväl. Unga kvinnor var som tokiga. De snodde knappar och klippte loss hårlockar från den döde.

Redan den 10 juni återuppstår Kapten Rolla »livs levande« på Panoptikon vid Kungsträdgårdens. Som vaxdocka i originalkostym och med den olycksaliga fallskärmen vid sin sida. Dockan såldes senare på auktion. Vad som hänt med den därefter är höljt i dunkel. Likaså vart kroppen från konstverket på Södra Teaterns vägg tagit vägen. Kanske har någon Rolla-fantast både knappar, hårtussar, vaxdocka och järnsulptur i sina gömmor?

Källor: Stockholms Stadsmuseum, Stockholmskällan, Ljusterö Hembygdsförening, blogg.dn.se, wikipedia.

EFTERLYSNING: Vet du något om Victor Rolla? Hör gärna av dig till redaktionen på info@magasinskargard.se eller skriv brev till Magasin Skärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö.

Blidöbornas egen ångbåt

Det var till Norrtälje kommuns monter på TURmässan i Göteborg som denna oljemålning skapades. Konstnär Erik »Kulan« Wennberg berättar om sin tavla där han för ovanlighetens skull själv finns med. I sin prisegelbåt i förgrunden.

Motivet är hämtat från vattnet utanför Djurgården med nöjesparken Gröna Lund och Skansen i bakgrunden. Konstnären Erik möter det anrika ångfartyget s/s Blidösund när hon är på väg ut till skärgårdens bryggor. »Blidan« som hon kallas i folkmun byggdes år 1910 efter många om och men av Blidöborna själva som tröttnat på hur båttrafiken sköttes på den tiden. Konkurrensen ledde sedan till ett »ångbåtskrig«, där

skärgårdsborna såpade klippor hala för att hindra folk att åka med »fel« båt.

S/s Blidösunds öden och äventyr är en lång historia. Men vi kan vara glada över att den gamla damen »is still going strong« kan man säga. Förutom alla sina musikkryssningar och utflykter går hon varje sommar på fredagar en anrik tur från Stockholm till Norrtälje.

Erik är extra glad att ångbåten kom med på tavlan av en särskild anledning.

Hon byggdes nämligen på Eriksbergs Varv i Göteborg.

– Det fina var att vi kunde säga att båten byggts i Göteborg på Blidöbornas begäran, eftersom vi hela tiden fick höra att vi kom från »baksidan« av Sverige, säger Erik.

Tavlan är rik av detaljer som konstnären gärna berättar mer om. Högt upp på en kulle ser vi en vit getabock.

– Geten Lisa fick min bästa vän smeden Berra på Rindö som 50-års present. Men då han åt upp allt på tomten så skänkte han geten till Skansen, berättar Erik.

Vi ser också två medeltidsklädda flickor.

– De kom från Hova. Där det varje sommar spelas upp en medeltidsvecka, förklarar han.

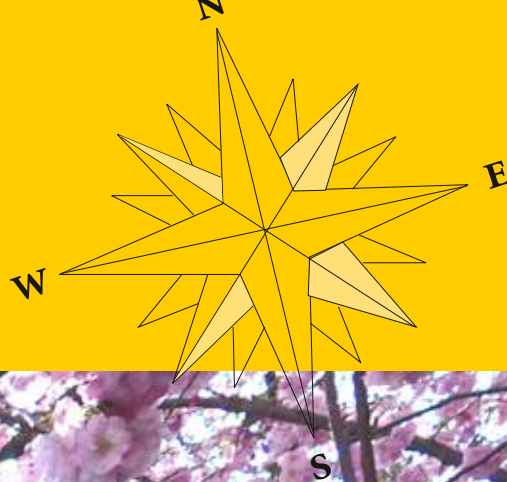
Medeltidsflickorna gick omkring på turistmässan och visade upp sig, därför fick de också vara med på tavlan.

/ JOSEFIN EKBERG

FAKTA S/S BLIDÖSUND: Hon byggdes 1910 på Eriksbergs varv i Göteborg och sattes första gången in i trafik på traden Stockholm–Blidö i mars 1911.

Läs mer om Kulan på www.kulanshus.se

Guiden

I Kungsträdgården mitt i Stockholm blommar de vackra körsbärsträden i april. Då passar många på att ta sina selfies.

FOTO: ROINE KARLSSON

Din Skärvgårdsguide

Hjälper dig att hitta alla krogar, vandrarhem, spa, sjötaxi och sjöräddning. Och mycket mycket mer ...

Nytta o. nöje

Antik/Loppis

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
STORMHATTENS ANTIK, GRÄSÖ
072-305 00 42
www.facebook.com/
Stormhatten-Öregrund
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se

Apotek/systemombud

LJUSTERÖ GÄSTHAMN
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanhandel.se

Badtunna/bastu

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomservice.se
NÄSSLINGEN RESORT, LJUSTERÖ
08-542 472 00
www.nasslingen.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Bageri

BETTANS HEMBAGERI, GIMO
0173-120 20
www.bettanshembageri.se
CAFE BAGARBODEN, GRISSLEHAMN
0175-330 45
www.bagarbod.se
**NILSSONS BAGERI, TROSA/
NYKÖPING**
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkakonditori.se

Bastu/jacuzzi

BERGS GÅRD RUM & RELAX,
Västerljung-Trosa
070-495 49 32
www.bergsgard.nu
BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING,
RÅDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se
(öppet 1/5-15/9)
STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ
08-541 385 30

Boende

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
GUNILLAS BED & BREAKFAST,
ÖSTHAMMAR
0173-125 26, 070-648 98 75
www.gunhem.se

HOTELL KLOCKARGÅRDEN,
ÖREGRUND, 0173-300 65
www.klockargarden.nu
KAFE WILMA, ÖREGRUND
0173-300 31
www.kafewilma.se
LEUFSTABRUKS VÄRDShUS
0294-311 22
www.leufstabrukwardshus.se
NORRSKEDIKA HOTELL & CAFÉ
0708-841 442
www.gamlajarnhandeln.se
PENSIONAT ANKARGÅRDEN,
ÖREGRUND
0173-305 12
www.ankargarden.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
STRANDHOTELLET I ÖREGRUND
0173-316 00
www.strandhotellet.nu
UDDENS B & B, ÖREGRUND
0173-302 20, 070-316 59 99
www.uddensbb.se
VILLA ÖSTHAMMAR, ÖSTHAMMAR
070-56 51 877
www.villaosthammar.se
**ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM &
SERVERING**
Boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ARHOLMA NORD
0176-560 40
www.arholmanord.se
ARHOLMA VANDRARHEM
BULL-AUGUST GÅRD
0722-43 35 89, 0176-560 18
www.bullaugust.se
CARLBERG BED & BREAKFAST,
BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se
FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
www.fejanoutdoor.se

FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET,
RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se
FURUSUNDS VÄRDShUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
Vårdshus (nyöppnar maj 2017)
KVARNUDDEN, GRÄDDÖ
0176-400 50, 0733-833 786,
0739-87 20 03
www.kvarnudden.se
LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99,
www.lidovardshus.se
PENSIONAT GRANPARKEN,
NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.
com/pensionat-granparken
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 30
www.salnogard.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
SVEN FREDRIKSSON
BED & BREAKFAST, NORRTÄLJE
070-209 42 43
www.svenfredriksson.com
VANDRARHEM MET HVILAN,
NORRTÄLJE
0176-133 16
www.vandrarhemnorrtalje.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se
WIK BED & BREAKFAST,
SÖDERBYKARL
0176-27 03 22, 070-789 69 98
www.wikbnb.se
ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50
www.atellet.se

Mellersta skärgården

BEST WESTERN THE PUBLIC HOTEL, ÅKERSERGA
08-558 090 00
www.publichotel.se

BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM, VAXHOLM
08-541 750 60
www.bogesundsslottsvandrarhem.se

DJURÖNÅSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

GRINDA VANDRARHEM, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30

NORRGÅRDEN B&B, INGMARSÖ
0708-250 258
www.ingmarsonnorgarden.se

NÄSSLINGEN RESORT, LJUSTERÖ
08-542 472 00
www.nasslingen.se

SANDHAMNS VÄRDSHUS, SANDHAMN
08-571 530 51
www.sandhamns-vardshus.se

SANDS HOTELL, SANDHAMN
08-571 530 20
www.sandshotell.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

VAXHOLMS B&B, VAXHOLM
0703-725 333
www.vaxholmsbedand-breakfast.se

Södra skärgården

BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA
070-495 49 32
www.bergsgard.nu

FJÄRDLÅNG VANDRARHEM
073-595 53 03
www.enebackens.se

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10
www.grundet.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

KÖRUNDA GOLF & KONFERENS-HOTELL, ÖSMO
08-520 390 30
www.korunda.se

LANDSORTS VANDRARHEM, LANDSORT
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
08-520 341 11, www.g-mo.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05

VANDRARHEM BRÄNNERIET,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ
08-520 400 30
www.nattaro.se

STF STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se

SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

TROSA STADSHOTELL
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

TROSA-VAGNHÄRAD SK, HÄRADSVÄLLEN
0156-267 60, 070-767 81 74
www.laget.se/tvsk

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG & TRÄDGÅRDSBAR, TROSA
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

PENSIONAT SOLHEM, MARIEHAMN
+358 18 163 22
www.visitaland.com/solhem

PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

Bondgård

BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA
070-495 49 32
www.bergsgard.nu

Boule

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, RÅDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoomscamping.se
(öppet 1/5-15/9)

Båtuthyrning

GRÄSÖ KANOTCENTRAL, GRÄSÖ
0173-360 03, 070-446 42 95
www.grasokanot.se, facebook.com/grasokanot

HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ, 0725-29 46 80
www.nynasslott.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

Camping

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, RÅDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoomscamping.se
(öppet 1/5-15/9)

FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se

SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Cykel

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se

CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se

FORSMARKS VÄRDSHUS, FORSMARK
0173-501 00
www.forsmarkswardshus.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

LANDSORT GÄSTHAMN OCH STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanhandel.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

VANDRARHEMMET HVILAN, NORRTÄLJE
0176-133 16
www.vandrarhemnorrtalje.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Ekologisk mat

BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA
070-495 49 32
www.bergsgard.nu

Event/charter

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
www.fejanoutdoor.se

HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66,
www.idoborg.se

LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
0176-23 05 15, 070-571 85 50
www.linjettcharter.se

SANDS HOTELL, SANDHAMN
08-571 530 20
www.sandshotell.se

SAILING EVENTS, VÄRMDÖ
08-571 471 00
www.sailingevents.se

SANDKILEN HELMI, BLIDÖ
070-609 01 34, 070-246 03 48,
070-496 10 91
www.helmi.se

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

STOCKHOLMS GUIDEBYRÅ
070-670 55 97
www.stockholmguidebyra.se

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggshus.se

Fiske/sportfiske

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30

GRÄSÖ KANOTCENTRAL, GRÄSÖ
0173-360 03, 070-446 42 95
www.grasokanot.se, facebook.com/grasokanot

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ, 0725-29 46 80
www.nynasslott.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

SKÄRGÅRDSGUIDERNA
070-512 04 05
www.skargardsguiderna.se

ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM, ECKERÖ +358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax, facebook.com/jaktfiskemuseum

Galleri/Konst/ konsthantverk

ARTIPELAG, VÄRMDÖ
08-570 130 00
www.artipelag.se
RODDARHUSET I VAXHOLM
0734-34 36 10
www.roddarhuset.se
**SKÄRGÅRDSHANTVERK,
GRISSELEHAMN**
070-331 24 10
www.skargardshantverk.n.nu
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se
**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ** +358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Gokart

GOKART FÖR ALLA, MALSTA
0176-22 62 62
www.gokartforall.se

Gårdsbutik

**BERGS GÅRD RUM & RELAX,
VÄSTERLJUNG-TROSA**
070-495 49 32
www.bergsgard.nu
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com
NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05
**NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ, 0725-
29 46 80**
www.nynasslott.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se

Gästhamn

FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET
070-880 08 38
www.fritidsbyn.se
DJURÖNÅSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRISSELEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping),
0175-306 49 (marina)
www.grisselehamnsmarina.se
GRINDA VÄRDSHUS
08-542 494 91
www.grinda.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

INGMARSÖ GÄSTHAMN, INGARSÖ
08-542 46 363, 073-552 35 08
www.ingmarsogasthamn.se
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
LIDÖ VÄRDSHUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN
08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
NÄSSLINGEN RESORT, LJUSTERÖ
08-542 472 00
www.nasslingen.se
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com
TROSA GÄSTHAMN
0156-161 11, 070-227 36 31
www.trosagasthamn.se
UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se
WAXHOLMS GÄSTHAMN
08-541 322 00
www.waxholmshamn.se

Hantverk/inredning

ATELJÉN RAMVERKSTAN, ÖSTHAMMAR
070-357 03 03
Glas – Ram – Tryck
**A-K:S PRESENT & HEMTEXTIL,
ÖSTHAMMAR**
0173-212 04
BREVIKSLOGEN, RÅDMANSÖ
0176-428 06
CARINAS KÄRA TING, SKÄRPLINGE
070-672 99 23
www.facebook.com/carinas.kara
www.carinaskarating.se
FORMLYCKA, ÖREGRUND
073-352 13 33
www.formlycka.se
FÄRDIGSHUSET, ÖREGRUND
0173-300 53
www.fardigshuset.se
**GUSTAVSBERGS PORSLINSFABRIK,
VÄRMDÖ**
08-570 35 663
www.gustavsbergsporlins-
fabrik.se
JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
www.jessofsweden.se
KULANS BOD & GALLERI, BLIDÖ
070-517 12 53,
www.kulan.org
MAUDS HEMSLÖJD, RÄFSNÄS
0176-403 92
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se
**SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD,
LANDSORT**
08-520 341 05, 073-231 90 01
www.landsort.com
**SKÄRGÅRDSHANTVERK,
GRISSELEHAMN**
070-331 24 10
www.skargardshantverk.n.nu
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64, 0709-46 84 18
www.sundboden.se
THE BED & BREAKFAST SHOP
www.thebedandbreakfastshop.se
**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ**
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Kajak/kanot

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, RÅDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se
(öppet 1/5-15/9)
BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
GRINDA GÄSTHAMN, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
GRÄSÖ KANOTCENTRAL, GRÄSÖ
0173-360 03, 070-446 42 95
www.grasokanot.se, facebook.
com/grasokanot
HEMVIKEN KAJAK, LJUSTERÖ
076-711 90 44
www.hemvikenkajak.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ, 08-541 385 30**
MÖJA HAVSKJAKER
0736-546 758
www.mojahavskajaker.se
NORRGÅRDEN B&B, INGARSÖ
0708-250 258
www.ingmarsonnorrard.se
NORRA STAVSUDDA HANDEL
08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggghus.se

Kajakturer

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
www.fejanoutdoor.se

Konferens/Bröllop

Öregrund/Östhammar

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

Norra Skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se
FURUSUNDS VÄRDSHUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
Vardshus (nyöppnar i maj 2017)
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
**PENSIONAT GRANPARKEN,
NORRTÄLJE**
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.
com/pensionat-granparken
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 90
www.salnogard.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
S/S NORRTÄLJE, NORRTÄLJE
0176-191 40
www.ssnorrtelje.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Mellersta Skärgården

ARTIPELAG, VÄRMDÖ
08-570 130 00
www.artipelag.se
**BEST WESTERN THE PUBLIC HOTEL,
ÅKERSERGA**
08-558 090 00
www.publichotel.se

TROSA STADSHOTELL
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se
ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG & TRÄDGÅRDSBAR, TROSA
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

Livsmedel

GRINDA LANTHANDEL, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
GÄLLNÖ HANDELSBOD, BAR, CAFE & VANDRARHEM, GÄLLNÖ
08-571 661 17
www.gallno.se, facebook.com/gallnohandelsbod
INGMARSÖ LIVS, INGMARSÖ
08-542 460 20
ingmarso.livs@telia.com
ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12
ICA NÄRA GUNS LIVS, NÄMDÖ
08-571 560 17
www.gunslivs.se
ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA
0176-778 80
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
NORRA STAVSUDDA HANDEL
08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
NÄTTARÖ LIVS, NÄTTARÖ
08-520 400 15
RÄLOGISKT, SKEBOBRUK
0175-400 44
www.facebook.com/ralogiskt
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (sommartid)
www.rodlogaboden.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, HÖLÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com
SKÄRGÅRDSHANDLARNAN
www.skargardshandlarna.se
SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
www.spillersbodalanthandel.se
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Lägerverksamhet

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
ÄVENTYRET VÄSSARÖ
0173-371 19
www.ventyretvassaro.se

Marina/Varv

BERGSHAMRA VARV, BERGSHAMRA
0176-26 20 68
www.bergshamravav.se
DREVDALAR, SKÄRPLINGE
070-224 66 48
www.drevdelar.se
DYVIKS MARINA, ÅKERSBERGA
08-543 543 00
www.dyvik.se
GRISSLEHAMNS BÅTVARV
070-560 06 75
batvarvet@griisslehamnsmarina.se
GRISSLEHAMNS MARINA
0175-306 49
www.griisslehamnsmarina.se
GRÄDDÖ MARINA, RÄDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
KANHOLMSFJÄRDENS MARINA, DJURHAMN
08-571 631 64
www.kanholmsfjardensmarina.se
ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.ramsmora.se
SKÄRGÅRDSSVARVET, GRÄDDÖ
0730-29 39 49
www.skargardsvarvet.se
SVINNINGE MARINA, ÅKERSBERGA
08-540 631 55
www.svinningemarina.se
ÖREGRUNDS BÅTVARV, ÖREGRUND
0173-304 23
www.oregrundsbatvarv.se

Minigolf/golf

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, RÄDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se
(öppet 1/5-15/9)
KÖRUNDA GOLF & KONFERENS-HOTELL, ÖSMO
08-520 390 30
www.korunda.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Museum

BATTERI ARHOLMA
Kustförsvarmuseum, Arholma
0176-560 40
www.batteriarholma.se
FORSMARKS KRAFTVERK
0173-500 15
www.vattenfall.se/forsmark
KLAVERENS HUS, LÖVSTABRUK
076-904 89 16
www.klaverenshus.se
KNUTMASSOMUSEET KVARNEN, GIMO
0173-867 95
www.knutmasso.se
MOPEDEM SV NOSTALGIMUSEUM, NYNÄSHAMN
08-520 132 00
www.mopedum.se
MUSEET HAMN, FISKSÄTRA
08-570 311 10
www.hamnmuseum.se
MÖJA HEMBYGDSMUSEUM, MÖJA
0705-73 83 13
www.hembygd.se/stockholm/moja
NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se
ORNÖ MUSEUM, ORNÖ
070-796 18 18
www.ornomuseum.se
ROLAND SVENSSON MUSEET, MÖJA
070-553 973 23
www.moja.nu/roland-svensson-museet
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
SIARÖFÖRTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
SKÄRGÅRDSMUSEET, STAVSNÄS
08-571 502 14
www.skargardsmuseet.org
VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM
08-541 311 10 (info)
08-541 333 61 (bokning)
www.vaxholmsfastning.se
ÅLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM,
Bastövägen 7, Pålshöle
+358 (0)18 439 64, alands.fotografiska.museum@aland.net
www.alandsfotografiskamuseum.com
ÅNDS JAKT & FISKEMUSEUM, ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Postombud

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Ridning

Ö-TÖLT, INGMARSÖ
0708-250 258
www.ingmarsonnorgard.se

Seglingsturer

OUT SEGLINGSEVENEMANG, VAXHOLM
08-618 00 80, www.out.se
SANDKILEN HELMI
070-609 01 34, 070-246 03 48
www.helmi.se
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

Sjöpolisen

SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN
010-563 73 26
Tips till Sjöpolisen 114 14
www.polisen.se
www.batsamverkan.se

Sjöräddningen

(vid allvarlig olycka ring 112)
Arkösund, 0705-80 81 24
Möja, 0705-80 81 22
Räfsnäs, 0705-80 81 18
Trosa, 0705-80 81 23
Stockholm, 0705-80 82 01
Öregrund, 0705-80 81 17

Sjötaxi/båtturer/rederier

BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget
ECKERÖ LINJEN, GRISSLEHAMN-ECKERÖ
0176-258 00
+358 18 28 300
www.eckerolinjen.se
GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE
070-845 58 63
HUB PROJECTS, 070-575 60 70
www.sjotransporter.se
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SANDHAMN
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu

SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.taxibat.nu

TROSA REDERI
073-655 18 21
www.trosarederi.se

SKÄRGÅRDSTRAFIK & CHARTER, STAVSNÄS
08-571 501 00
www.battaxi.se

UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

UTÖ REDERI AB
08-679 58 30 (turupplysning)
08-571 546 10 (godsbokning)
08-501 570 25 (kontoret)
www.utorederi.se

WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)
www.waxholmsbolaget.se

Skräddarsydda paket

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-28 05 442
www.bokajak.se

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Spa/relax

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

NJUTA SPA, NACKA
08-21 21 68
www.njutaspa.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se

NÄSSLINGEN RESORT, LJUSTERÖ
08-542 472 00
www.nasslingen.se

RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se

TROSA STADSHOTELL
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Stugor

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
0173-340 21, www.orskarsfyr.se

Norra Skärgården

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, RÅDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se
(öppet 1/5-15/9)

FRIIDSBYRN KAPELSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se

KVARNUDDEN KAFÉ, KROG O B&B, GRÄDDÖ
0176-400 50, 070-523 92 10
www.kvarnudden.se

LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se

Mellersta Skärgården

GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HUSARÖBRÖDERNA ÖSTERMAN, HUSARÖ
070-934 96 50
www.husaro.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanastasthamn.se

STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSTUGOR
08-570 231 31
www.skargardsstugor.se

SVARTSÖ SJÖBODAR, SVARTSÖ
08-542 471 10
www.svartsosjobodar.se

Södra Skärgården

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05
VANDRARHEM BRÄNNERIET,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

TROSA-VAGNHÄRAD SK, HÄRADSVÄLLEN
0156-267 60, 070-767 81 74
www.laget.se/tvsk

UTÖ STUGA, UTÖ
070-251 01 21, www.utostuga.se

Hela skärgården

STUGFÖRMEDLING KUSTNÄRA
076-049 41 60
www.kustnarastugor.se

STUGSOMMAR
020-625 625
www.stugsommar.se

Turistbyråer

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00
www.dalare.se

LÖVSTABRUKS TURISTINFORMATION
0295-202 20,
0295-214 06 (bokning)
www.vallonbruken.nu,
www.bokauppland.se

MUSKÖ TURISTBYRÅ
08-500 454 10
www.ludvigberg.se

MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se

NYKÖPINGS TURISTBYRÅ
0155-24 82 00
www.visitnykoping.se

NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se

NÄTTARÖ TURISTBYRÅ
08-520 400 55
turistbyra@nattaro.se

ORNÖ TURISTBYRÅ
08-501 563 05
www.orno.se

OXELÖSUNDS TURISTBYRÅ
0155-383 50
www.visitoxelosund.se

TROSA TURISTCENTER
0156-522 22, www.trosa.com

UTÖ TURISTBYRÅ
08-501 574 10
www.utoturistbyra.se

VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80

VISIT ROSLAGEN
0767-650 660
www.roslagen.se

VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09
www.varmdo.se

VÄDDÖBYGDENS TURISTINFORMATION
0176-20 89 00
www.vaddobygden.se

ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Tälthotell

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
www.fejanoutdoor.se

Yoga

ANNA GÖRANSSON, ÖREGRUND & ÖSTHAMMAR
070-994 58 49
www.annagoransson.com

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

Äventyrs golf

TROSA PARKGOLF, NYÅNGSV 1
(öppet fr valborg till sista september med reservation för dåligt väder) 070-404 16 09
www.trosaparkgolf.se

Övrigt

Arkitekt

KREAPLAN ARKITEKTKONTOR, ÖSTHAMMAR
0173-100 10, 070-638 39 28
www.kreaplan.se

Badplats

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, RÅDMANSÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se
(öppet 1/5-15/9)

Bastu/försäljning

BASTUSPECIALISTEN 08-445 14 10
www.bastuspecialisten.se

Blommor/trädgård

BLOMSTRA, RIMBO
0175-711 17
facebook.com/blomstrarimbo

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-108 99
www.edstradgard.se

FURUSUNDS HANDELSTRÄDGÅRD
0176-803 90
www.furusundshandels-tradgard.se

LÖVSTABRUKS TRÄDGÅRD
072-216 24 83

SARAS BLOMMOR, SKÄRPLINGE
0294-51 27 27
allasarasblommor@gmail.com

VÄXPLATS NYBYN, RIMBO
0175-606 44
www.vaxplatsnybyn.se
ÖREGRUNDS TRÄDGÅRD,
Östhammar 070-752 84 78
www.oregrundstradgard.se

Bergsprängning

NJ MARK, NORRTÄLJE
070-602 32 42

Bio

STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70,
www.studiolagno.se

Bogsering

SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Bokhandel

ROSLAGENS BOKHANDEL,
NORRTÄLJE
0176-199 70
www.roslagensbokhandel.se

Brandskydd

MELLANSVERIGES
BRANDKONSULT
070-320 40 99
www.mellansveriges-
brandkonsult.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Bryggor

MARINFLYTBRYGGAN,
SPILLERSBODA
0176-22 16 35
www.marinflytbryggan.se
SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Bränneri

NORRTÄLJE BRENNERI, LOHÅRAD
0176-22 71 30
www.norrteljebrenneri.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

Bygg/byggtjänster samt sjötransporter

BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER
070-932 97 95
tommy.bygg@telia.com
FROMS BYGG, NORRTÄLJE
070-770 03 08
GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI,
GRÄDDÖ
070-723 41 20
www.graddobygg.se
MAGNUS FALK ENTR, ÖSTHAMMAR
0173-500 25

www.falkentreprenad.com
MATTSSON & THOLÉN, NORRTÄLJE
0733-11 99 91
www.mtbygger.se
NIKLAS GUSAVSSON BYGG, YXLAN
0768-81 61 77
www.ngbygg.se
SÄLLSTRÖM BYGG, BERGSHAMRA,
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se
WINGE BYGGKONSULT, NORRTÄLJE
072-553 33 53
www.facebook.com/winge-
byggkonsult

Byggbolag

COBAB SVERIGE, NORRTÄLJE
0176-25 05 00
www.cobab.se

Båt/Byggvård/Kurser

BÅT & BYGGNADSVÅRD I ROSLAGEN,
VRETA
072-585 18 43
www.bbviroslagen.se

Båtar/försäljning

ARRONET, ÖSTHAMMAR
0173-212 35
www.aronet.se
BÅTMAGNETEN, VÄRMDÖ
08-571 685 70
www.batmagneten.se

Båtbottentvätt

BOATWASHER ISTÄLLET FÖR
BOTTENFÄRG
0705-784 124
www.boatwasher.se

Båtbyggeri

ERIKSSONS BYGGERI &
BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36

Båtförvaring/service

RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.rasmora.se

Båttillbehör

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
LÖTENS MEKANISKA/DREVDALAR,
SKÄRPLINGE
070-224 66 48
www.drevdelar.se

Café/glass

TROSA PARKGOLF,
Nyängsv 1 (öppet fr valborg till
sista september med reservation
för dåligt väder)
070-404 16 09
www.trosaparkgolf.se

Catering

BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM,
VAXHOLM
08-541 750 60
www.bogesundsslots-
vandrarhem.se
VALLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
KVARNUDDEN KAFÉ KROG,
B&B, GRÄDDÖ
0176-400 50
www.kvarnudden.se
LANDGÅNGEN RESTAURANG & CAFÉ,
KAPELLSKÄR
0176-440 50
www.inorrtelje.se
SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12, 070-175 91 88
www.sirpercyscatering.se
SKÄRGÅRDCATERING, GRÄSÖ
073-971 51 12
www.skargardscatering.se
ÖRÄTT, SVARTSÖ
08-542 47 010, www.oratt.se

Choklad/konfektyr

MERCEDES CHOCOLATERIE, ECKERÖ,
Åland +358 40 539 66 99
www.amorina.ax

Däck/verkstad

SVENNES DÄCKSERVICE, HÄLLNÄS
0294-220 37

Ekobutik

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se

Ekofrisör

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se

Elservice/installation

GRÄDDÖ ELINSTALLATIONER
0709-556 636
www.graddoel.se

Entreprenad/ Markarbeten

SÖREN GUSTAVSSON ENTR,
ÖSTHAMMAR 070-222 02 02
www.sorengustavssonentreprenad
_osthammar.clearsearch.se

Fastigheter/mäklare

DALARÖ SKÄRGÅRDSFÖRMEDLING
08-501 518 80
www.dalaroskargard.se

Festlokal

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.
com/pensionat-granparken
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0176-406 09
www.radmanso-bygdegard.se

Fisk/skaldjur/rökeri

HÄLLSTRANDS FISK, HÄLLNÄS
070-544 85 56, 0294-233 19
www.hallstrandsfisk.se
KALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu
P-G PERSSONS FISKERI, HÄLLNÄS
0294-303 47, 073-035 80 71

Frisör

GRÄDDÖSALONGEN, GRÄDDÖ
0176-401 41, ingela.wickman@
hotmail.com

Färg/Golv

NORDSJÖ IDE & DESIGN,
ÖSTHAMMAR
0173-212 35, 070-787 87 68
www.roslagensgolv.se

Förening/kultur

KULTURFÖRENINGEN
KATRINA, ÅLAND
www.katrina.ax

Gravvård

GRAVVÅRDSVÅRDARE KJELL
JOHANSSON,
RÄNÄS 070-289 74 62

Grus/jord

SKÄRPLINGE GRUS
070-312 31 32
www.sigbritt.se
WETERBERGS GRUS, DJURHAMN
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Gräv/muddring

SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Guldsmed

GULDSMEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldsmederna.se

Gårdsgård

INSJÖNS GÅRDESGÅRD
072-560 69 73

Hantverksportal

ANLITA.OSS.SE

070-295 25 21
www.anlitaoss.se

Hydraulik

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se
ÖSTHAMMARS INDUSTRIHYDRAULIK
0173-25 28 50
www.industrihydraulik.se

Hälsa/skönhet/fotvård

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtaelje.se

Inredare

INDOOR STYLING & DESIGN, NORRTÄLJE
0708-118 656

Järngjuteri

ALUNDA JÄRNGJUTERI
0174-101 94
www.alundajarngjuteri.se

Kakel/badrum

ÅKERLUND GRUND & KAKEL, NORRTÄLJE
070-795 48 51
www.akerlundsgrundochkakel.se

Kamin/spis

ELDABUTIKEN, NORRTÄLJE
0176-142 00
www.soderlindsvedspisar.se

Kläder

4WORK YRKESKLÄDER, NORRTÄLJE
010-199 35 30
www.4work.se
EDBLAD O CO, Öregrund, Gåsvik/Väddö, Grisslehamn, Norrtälje, Ga Stan, Sthlm, Uppsala
www.edlbad.com
MUSKOT FASHION, ÖREGRUND
Hamngatan 10
www.muskotfashion.se
PEP'N CHILLI, ÖREGRUND & SKÄRPLINGE
0294-100 80 (Skärplinge),
0173-300 63 (Öregrund)
www.pepnchilli.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se

Knivslipning/ Uthyrning av fallor/ Hantverk

GRÄVLINGS NATURPRODUKTER, GRÄSÖ
070-327 54 21
www.gravlingsnaturprodukter.se

Ljud/bild/ installationer

SOUND & LIVING, NYNÄSHAMN
070-540 91 99
www.soundandliving.se

Lås

LÅSSERVICE, ÖSTHAMMAR
0173-108 95

Lägenheter

ROSLAGSBOSTÄDER
0176-20 75 00
www.roslagsbostader.se
ÖSTHAMMARSHEM
www.osthammarshem.com

Markskruv

SLUTA GRÄV, ÖSTHAMMAR
070-551 24 52
www.slutagrav.se

Massage

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtaelje.se

Mat & Dryck

SPIRIT BY ME - Vin, Tequila, Choklad o Ostprovningar
073-546 46 89

Markiser/solskydd

JANSSONS MARKISER, NORRTÄLJE
0176-177 95
www.janssonsmarkiser.com

Måleri

STRÖMBERGS RÖDFÄRGSÅLNING
070-592 15 31
christer_stromberg@hotmail.se
TREVIS MÅLERI, RÅDMANSÖ
070-403 31 03, 070-722 01 15
www.trevismaleri.se
VIKLUNDS MÅLERI AB, RÅDMANSÖ
0176-22 50 89, 070-533 21 05
www.viklundsmaleri.com

Möbler

SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se

Nationalpark

GOTSKA SANDÖN
016-15 05 65
www.gotskasandon.se

Naturresevat

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05 Nynäs
RESTAURANG & KAFÉ
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

Naturum

NATURUM STENDÖRREN
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

Naturupplevelse

BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA
070-495 49 32
www.bergsgard.nu

Plastproduktion

WETA PLAST, INGMARSÖ
08-542 460 30
www.wetaplast.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Porslin/inredning

GUSTAVSBERGS PORSLINSFABRIK
08-570 35 663
www.gustavsbergsporslinsfabrik.se

Radiokanal

SKÄRGÅRDRADION 90,2
08-506 121 90
www.skargardsradion.se

Resebyrå

FREYS RESEBYRÅ, NORRTÄLJE
0176-555 95
www.freysresebyra.se

Schakt/markarbeten

GRÄSÖ SCHAKT
070-594 55 64, 070-356 40 13
graso.schakt@telia.com

Second Hand

MALINS SECONDHAND, ÖSTHAMMAR
0173-463 49
www.malinssecondhand.se

Sjötransporter/frakt

BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER
0176-827 62
HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se
SEABAG, N STAVSUDDA
08-409 190 50,
www.seabag.se
SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se
SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se

SL SKÄRGÅRDSRENTREPRENADER, INGMARSÖ

070-593 14 32
skargardsbo@live.se
UTÖ REDERI AB
08-679 58 30 (turupplysning)
08-571 546 10 (godsbokning)
08-501 570 25 (kontoret)
www.utorederi.se
**WESTERBERGS GRUS/NORDANVIND,
DJURÖ, 070-349 22 04**
www.nordanvind.se

Sjömack

SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

Skadeservice/ sanering

SKADESERVICE I ÖSTHAMMAR
010-155 61 00 (jourtelefon)
www.skadeservice.se

Skeppshandel

**TACKEL & TÅG SKEPPSHANDEL,
SKEPPSHOLMEN**
08-611 82 58
www.tackelotag.se

Skomakeri/nycklar/ kemtvätt

**SKARINS SKO & NYCKELSERVICE,
NYNÄSHAMN**
08-24 39 93

Slottsvisning

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05 Nynäs
RESTAURANG & KAFÉ
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

Smycken

CLAUDIA P
www.claudiap.se
GULDVIVA, MARIEHAMN
+358 18 221 30
www.guldviva.com
PÄRLMAKERIET, RÅDMANSÖ
0739-526 189
www.parlamakeriet.se

Snickeri/inredning/ utekök

**TOTTE GRÖNWALL SNICKERI,
FURUSUND, 0709-40 82 38**

Sporttävlingar

**ÅLAND EVENT/
ÅLAND TRIATHLON CLUB**
www.karingsundsloppet.ax
www.semesterloppet.ax
www.bomarsundtrailrun.ax
www.triathlon.ax
www.swimrun.ax

Staket/stängsel

DELKA PRODUKTER, HARGSHAMN
0173-230 77, www.delka.se

Strumpor/underkläder

SOMMARBACKENS ULLBOD
0221-516 79, www.ullboden.se

Städning

HUSTOMTEN LARSSON, ÖSTHAMMAR
070-530 29 61

Såg/snickeri

BERGSHAMRA SÅG & SNICKERI
0176-26 02 10
www.bergshamrasag.se
RÄFSNÄS SÅG, GRÄDDÖ
0176-402 65
www.rafsnassag.se

Sällskap/föreningar

MUSEIFÖRENINGEN SVERIGES
FRITIDSBÅTAR
www.veteranbaten.se
SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
08-123 124 00
www.skargardsstiftelsen.se
VETERANTRAKTORKLUBBEN,
NORRTÄLJE
www.veterantraktorklubben.nu
VÄNFÖRENINGEN S/S NORRTÄLJE
www.ssnorrtelje.se/vanforeningen

Tak/verktyg

TAKSOPEN
070-766 50 83
www.taksopen.se

Tandläkare

ENGLESSONS TANDLÄKARPRAKTIK,
ÖSTHAMMAR
0173-104 98
TEAM THOMSSON, ÅKERSBERGA
08-540 881 00
www.teamthomsson.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, RÅDMANSÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Transport/återvinning

CADEXA, NORRTÄLJE 0176-142 30
www.cadexa.se

Trädgård

GULDKANNAN 08-98 55 99
www.guld kannan.se

Trädgårdsmaskiner

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se
SKÄRPLINGE MASKIN, SKÄRPLINGE
0294-221 51

Utemöbler

KARLAVAGNEN, ÖSTHAMMAR
070-687 18 76
www.osthammarsjam.se

Utbildning/ båtbyggare

ERIKSSONS BYGGERI &
BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36

Utbildning/ förarbevis

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se

Utställningar

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

Vandring

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05
Nynäs
RESTAURANG & KAFÉ 0725-29 46
80 www.nynasslott.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Vatten/värme

HJP VVS, HÄLLNÄS
070-130 73 37

Veterinär

KVISTHAMRA VETERINÄRKLINIK,
NORRTÄLJE
0176-22 33 02
www.kvisthamraveterinar-klinik.se
ROSLAGENS SMÅDJURSKLINIK,
NORRTÄLJE
0176-108 08
www.rsd.se

Zoologisk handel

NORRTÄLJE ZOO, NORRTÄLJE
0176-153 45
www.norrtaljezoo.com

Zumbadans

MOVE CATARINA
www.movecatarina.se

Öl/bryggeri/ ölprovning/ bryggerivisning

NYNÄSHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13
www.angbryggeri.se

Vill du också synas här i vår Skärgårdsguide? Ring oss på tel 0176-181 90 eller 0709-701 901 och boka plats redan nu!

**GRÄSKÖ
ARKIPELAG
SERVICE**
ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN
0708 - 455 863

**Kvisthamra
Veterinärklinik**
0176-223302 Telefontid 9-11
Öppet mån-fre 9-17
Gilla oss på
Bergsgatan 26, Norrtälje
www.kvisthamraveterinar-klinik.se

Brunn Eko-Värme AB
Brunn och bergvärme
Egna sjötransporter
Sten: 070-750 90 94, Jonas: 070-712 59 34
www.bevalb.nu, info@bevalb.nu

M/S Containa: 070-750 90 90
Kran upp till 19 meter
Flytbryggor
**SKÅN SJÖ
FRAKT** Containerar &
Storsäckar
www.skansjofrakt.se

Adress: 153 93 Mörkö
Tel: 08-551 550 66
www.skansholmen.com

UtoStuga.se
070-251 01 21
www.utostuga.se

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från tvätta båten, bärga bilen till spränga berg och borra brunn.«

BEIJER
BYGGMATERIAL
Östhammar

Tel 075-24129 80
Edsvägen 2, Östhammar

DREVELAR.SE
Ersättningsdelar till Volvo Penta
"Proffs på drivlina och reservdelar"
Lötens Mekaniska
Löten 311
819 61 Skärplinge
Ingemar 070-2246648
Bengt-Olof 070-2057482 info@drevdelar.se

BYGG&MÅLERI

FALK
ENTREPRENAD AB

0173 - 500 25, 070 - 640 68 78
www.falkentreprenad.com

ÅSSERVICE
Östhammar
0173-10895
Michael

RÅLOGISKT

Lokalt kött 0175-400 40 Skebobruk
facebook.com/ralogiskt

SLUTAGRÄV!

Markskraven som ersätter betongplinten

ÖSTHAMMAR, TIERP, ÄLVKARLEBY
MICKE 070-551 24 52
WWW.SLUTAGRÄV.SE

STRÖMBERGS
RÖDFÄRGSMÅLNING

Även annan tak- och fasadmålning utomhus
070-592 15 31

Winge BYGGKONSULT

Entreprenadbesiktning
Överlåtelsebesiktning
Kontrollansvar PBL

072-553 33 53 Johan Winge
Johan@wingebbyggkonsult.se

ÖREGRUNDS BÅTVARV AB
Service Vattenförsörjning Reparationer Spinnack

www.oregrundsbatvarv.se
Öppettider
Mån -Fre 08.00-16.30 Lör 10.00-13.00
Jour: 070-5510233

Vi har bostaden för dig!

ETT HEM ATT LÅNGTA TILL!

www.osthammarshem.com

Byggvaror av rätta virket

Vi levererar till Er med bil eller egen båt i mellanskärgården.

BERGSHAMRA SÅG
0176-26 02 10 • www.bergshamrasag.se

SERVICE OCH REPARATIONER

**EVINRUDE
MERCURY
SUZUKI
TOHATSU**

BERGSHAMRA VARV AB
bergshamravav.se 0176-26 20 68

VI BYGGER ALLT!

- Vi hjälper er från bygglov till slutbesiktning
- Erfarenhet av större och mindre byggnationer
- Gedigna hus med kvalitet
- Total eller delad entreprenad

ROSLAGSBYGGARE
0176-25 05 00 • www.roslagsbyggare.se

4WORK
YRKESKLÄDER
JÄRFÄLLA NORRTÄLJE SOLLENTUNA SÄTRA

Froms Bygg

ANDERS: **070-770 03 08**
fromsbygg@gmail.com

Vi servar alla slags motorer
Sommarplats i Norrtälje Hamn 2017
www.graddomarina.se 0176-409 00

GRÄDDÖ MARINA NORRTÄLJE GÄSTHAMN

HÄLSOKRAFT
NORRTÄLJE

0176-26 84 88
www.halsokrafternorrtalje.se

Yxlan

NICLAS GUSTAVSSON
BYGG & SNICKERI AB

076-881 61 77 • niclas@ngbygg.se

NJ-Mark
Bergsprängning
Entreprenad-
borrning för
värme, brunnar
& bryggor

070-602 32 42

SÄLLSTRÖMS
Snickeri & Bygg AB

0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.
Reguljär direktbåt Sandhamn – Stavsås
Båttaxi ≥ 190 p
Skärgårdsturer
Åretrunt-charter
Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB
"Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från fälla träd, byta däck till sjötransporter och ullstrumpor.«

SKÄRGÅRDS
TJÄNSTER
YXLAN AB

070-5379019 www.skargardstjanst.eu

Skärgårds Hantverk
Grisslehamn

Galleri/Ateljé med kafé mm..
Ritva Tillberg 070-331 24 10

UNO4

Totte Grönwall Snickeri
0709 408 238

Viklunds Måleri AB

Vi utför all slags målning, kakel
och klinker i skärgården med
egen båt och även i Sthlms län.

Tel/fax 0176-22 50 89 • info@viklundsmaleri.com
Mobil 070-533 21 05 • www.viklundsmaleri.com

VANDRARHEMMET
HVILAN

Lundmangatan 9, Norrtälje
+46 (0)176-133 16
www.vandrarhemnorrtalje.se

ÅKERLUNDS
GRUND & KAKEL AB

070-795 48 51

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!
Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse

**ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB**
Box 15, 130 25 INGARSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

BRYGGBEKYMME?
Vi utför allt i bryggor och kajer
Pålning • Muddring • Bogsering
Sjötransporter

Sjöentreprenader AB
Box 47 • 130 25 Ingmarsö
070-347 49 01
sjoentreprenader@ingmarso.com

BOAT WASHER
Istället för bottenfärg

Boka tvättid nu
www.boatwasher.se/boka
0705-784 124

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från bygga brygga, fixa avlopp till målning och ny bil.«

båtMagnet
båttillbehör · motor · båt · trailer

Fagerdalavägen 11 A · 139 52 Värmdö
08-571 685 70
www.batmagnet.se

NORDANVIND
leveranser i Stockholms skärgård och Mälaren
sand · grus · jord

070-349 22 04
www.nordanvind.se

Taxitrafik, Charter, Turtrafik

BATTAXI
STAVSNÄS www.battaxi.se

08-57150100
www.battaxi.se info@battaxi.se

Stugor att hyra
i skärgården

 STOCKHOLM
Skärgårdsstugor

www.skargardsstugor.se 08-570 231 31
Vi finns även på

Sopa taket fritt från barr, löv och bullig mossa!

 Utan att ramla från taket.

Jopp till 6 meter lång.

 TAKSOPEN.SE

 Tackel & Tåg
Skeppshandel

Båttillbehör
Marin inredning
Presenter
Färg & Fernissa
Roslagsmahogny
Modellbåtar
Ledlampor
och mycket mer

www.tackelochtag.se
Tel: 08-611 82 58
Slupskjulsvägen 42
Råseglarhuset
Skeppsholmen

 SANDS HOTELL
SANDHAMN

08-571 530 20
www.sandshotell.se

Gårdsbutik & Boende

Njut av lantliv, charm och gårdens mat hos oss på Bergs Gärd. Sörmlands pärla strax utanför Trosa.

 BERGS GÄRD
www.bergsgardtrosa.se

Magnus & Frida Jonsson 070-495 49 32

Grundet

Vandrarhem, konferens
och servering på Rögrund

08-571 56 110
www.grundet.se

 UTÖ VÄRDSHUS

08-504 203 00
www.utovardshus.se

Sommarbackens Ullbod

 Strumpor & underkläder av mjukaste ull

0221 - 516 79
www.ullboden.se

Säljes

Bayliner 7,2 m 1996
Mercurier 5.0
119.000 kr
073-533 60 54

Uthyres
Bella 6,4 m
140 hk Suzuki
7.500 kr/v (juni-aug)
info@turtillsjoss.com

Vandrarhem i Vagnhärad

070-767 81 74
Kerstin o
Torsten

 Trosa-
Vagnhärad SK

- och stugor i Trosa.

Insjöns Gärdesgård AB
072-560 69 73

Senvuxet virke, brända stölar, bundet med färska granvidjor.
Genuint byggd dalagärdesgård.

*Utvalda hautverkare
uåra dig*

 AnlitaOss.se

070 - 295 25 21
www.anlitaoss.se

W

S

Går du bet på beten?

I det här numret berättar vi på sidorna 36-37 om Hans Engström i Norrtälje som tillverkar fiskebeten av trä. Det är två sorters beten som kallas Mouthful och Munchie och det kan ta upp till 2,5 timmar att tillverka ett. Desto enklare är det att gå in på Sveriges ledande butik online Dogger i Norrtälje, som har över 1 000 olika beten att välja på. Pilkl, skeddrag, vobbler, spinnare och många fler. Hitta ditt perfekta bete till fisketuren.

Här kan du testa dina kunskaper om beten, *para ihop namn och bild* och ha chans att vinna ett handgjort bete. Det kan väl vara bra om du skall bli en storfiskare i vår? / ROINE KARLSSON

1. Jigg | 2. Vobbler | 3. Poppers ytgående | 4. Skeddrag | 5. Spinnare | 6. Tail bete | 7. Pilkl | 8. Spinnfluga | 9. Vertikal pilkl

Tävling
Chans att vinna
handgjort bete
tillverkat av Hans
Engström.

Skicka in ditt svar till info@magasinskargard.se eller MagasinSkärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö. Märk med namn, adress, ålder, yrke och gärna intressen, så vi får lära känna dig lite grann. Och vi är också nyfikna på var du hittade ditt magasin. Tack & lycka till!

FOTO: ROINE KARLSSON

Vi gratulerar vinternumrets vinnare: Pensionär Åke Edström i Trosa som hittade sitt ex hos Coop, Kerstin Wiman i Stockholm som vistas ofta och gärna på Runmarö och Margarita Andersson boende på Åland, hon fick tag i sitt magasin i Kapellskär. Grattis alla tre – ni vinner varsitt halsband med ankare av Claudia Pielbusch Jewelry. Rätt svar var att röda tråden är att alla öar har boende, restaurang och öppet året runt.

SPARA TID OCH PENGAR
— FÖRKÖP DIN BILJETT PÅ
TRADGARDSMASSAN.SE

TRÄDGÅRDS- MÄSSAN 6–9 APRIL 2017

TORSDAG — SÖNDAG 9.00 — 18.00

NJUT AV DET GODA LIVET I TRÄDGÅRDEN. HOS OSS HITTAR DU ALLA NYHETER INOM
REDSKAP, VÄXTER, MASKINER OCH UTEMÖBLER. VÄLKOMMEN ATT FÅ INSPIRATION,
VÄRDEFULLA RÅD OCH HANDLA ALLT DU SER.

NORDISKA
TRÄDGÅRDAR

I SAMARBETE MED FÖR — FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION

Foto: Joel Wäreus

Stockholmsmässan
75 YEARS | CREATING MEETINGS SINCE 1942

An aerial photograph showing a large-scale urban development project along a waterfront. The foreground features a marina with numerous boats docked at a long pier. In the middle ground, there are several modern buildings, including a prominent one with a glass facade and a large, open public square area. The background shows a dense residential area with various houses and trees under a blue sky with light clouds.

Norrtälje Hamn

– en hållbar och levande stadsdel för barn, båtar och bad

Norrtälje Hamn är porten till skärgården och en naturlig förlängning av den idylliska stadskärnan. Här skapar vi Norrtäljes nya mötesplats med allt från parker, torg och kajstråk till verksamheter, kultur och service – samt bostäder för närmare 5 000 personer. Den långsträckta kajen blir Norrtäljes nya vardagsrum med södervänt promenadstråk, trädkantade gator, serveringar och båtliv.

Hamnens fokus på barn innebär höga krav på trygghet, miljökvaliteter, grönområden, lekplatser, förskolor och begränsad biltrafik. Områdets rika historia och tradition av båtar och bad lever också vidare. Här ska finnas båtplatser för boende och besökare, skärgårdstrafik och möjligheter till ett blomstrande båtliv. Den anrika epoken som kurort tas också tillvara genom ett stadsbad i hamnen.

Norrtälje Hamn har en stark hållbarhetsprofil och deltar i Sweden Green Building Councils hållbarhetsprogram CityLab Action, som omfattas av 17 hållbarhetsmål.

Nyfiken? Varmt välkommen till våra öppna hus, prenumerar på vårt nyhetsbrev eller plaska loss på Hamnkalaset den 29 juli 2017. Du hittar allt på norrtaljahamn.se